

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

XARXA
ESCOLES
MUNICIPALS

MÚSICA
ARTS

.....

MILLORA I INNOVACIÓ A LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA I ARTS

.....

XARXA
ESCOLES
MUNICIPALS

ÍNDEX

PART 1

MARC PER A LA MILLORA I LA INNOVACIÓ A LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA I ARTS

1. PRESENTACIÓ	6
1.1 Context de les escoles municipals de música	6
1.2 Finalitats del document	8
2. ESCOLES DE MÚSICA: PROPÒSIT I OBJECTIUS	9
2.1 Objectius de les escoles municipals de música	10
2.2 Projecte educatiu i acció pedagògica.....	11
3. PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE: METODOLOGIA	13
3.1 La metodologia ha d'estar fonamentada	13
3.2 Metodologies i objectius d'aprenentatge competencials.....	14
3.3 Aprenentatge personalitzat	15
3.4 Metodologia i relació pedagògica.....	16
3.5 Els entorns d'aprenentatge.....	18
3.6 Aprenentatge i motivació	20
4. PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE: AVALUACIÓ	22
4.1 Objecte i propòsit de l'avaluació	22
4.2 Funció formativa de l'avaluació	23
4.3 Eines i instruments d'avaluació	24
5. LIDERATGE I ORGANITZACIÓ DE L'ESCOLA DE MÚSICA I ARTS	26
5.1 L'organització al servei de l'aprenentatge.....	26
5.2 Lideratge pedagògic distribuït	27
5.3 Organització oberta i connectada.....	28
6. PROCESSOS DE MILLORA I D'INNOVACIÓ	29
6.1 Orientacions per a la transformació.....	29
6.2 Graus de transformació institucional.....	32

7. UNA TEORIA DEL CANVI PER TRANSFORMAR EL CENTRE	34
7.1 Visió del canvi, un horitzó compartit.....	34
7.2 Etapes d'una transformació institucional.....	35
7.3 L'ambigüitat i la incertesa formen part del procés de canvi.....	35
7.4 Agents del canvi, docents compromesos.....	35
7.5 La unitat de transformació sempre és el centre.....	37
7.6 El procés de transformació és un procés holístic.....	37
8. L'EQUIP HUMÀ I LA TRANSFORMACIÓ DEL CENTRE	38
8.1 Capacitació i formació docent.....	38
8.2 Estratègies institucionals per a la capacitació i la formació.....	40
9. TRANSFORMACIÓ I COMUNICACIÓ	42
9.1 Funcions de la comunicació.....	42
9.2 El relat del procés de canvi.....	44
9.3 Escoltar i acceptar la discrepància.....	44
9.4 Celebrar per comunicar.....	45
10. DOCUMENTACIÓ BÀSICA DE REFERÈNCIA	46

PART 2

PRÀCTIQUES PER A LA MILLORA I LA INNOVACIÓ A LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA I ARTS

1. PRESENTACIÓ	49
2. ESCOLES DE MÚSICA: PROPÒSIT I OBJECTIUS	52
3. PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE: METODOLOGIA	59
4. PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE: AVALUACIÓ	81
5. LIDERATGE I ORGANITZACIÓ DE L'ESCOLA DE MÚSICA I ARTS	85
6. PROCESSOS DE MILLORA I D'INNOVACIÓ	94
7. UNA TEORIA DEL CANVI PER TRANSFORMAR EL CENTRE	102
8. L'EQUIP HUMÀ I LA TRANSFORMACIÓ DEL CENTRE	106
9. TRANSFORMACIÓ I COMUNICACIÓ	116

INTRODUCCIÓ

Aquest document ofereix a les escoles municipals de música i arts i els seus professionals, recursos per a la reflexió necessària a l'hora d'emprendre aquells projectes de transformació i millora que els capacitin per resoldre els reptes educatius i socials que han d'afrontar.

El document s'estructura en dues parts: la primera presenta un marc de referència conceptual; la segona descriu 55 pràctiques de referència que s'han desenvolupat i es desenvolupen encara a les escoles municipals de música i arts del nostre país.

PART 1

MARC PER A LA MILLORA I LA INNOVACIÓ A LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA I ARTS

Boris Mir

En col.laboració amb Ruben Bes, Joan Fargas i Jordi Soler,
professors de l'Escola Superior de Música de Catalunya
i les aportacions del Grup de millora contínua de la Xarxa
d'escoles municipals de música i arts

31 de juliol de 2020

1

PRESENTACIÓ

1.1 CONTEXT DE LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA

Actualment, Catalunya té una xarxa de 200 escoles municipals de música, amb més de 60.000 alumnes, un nombre que no ha deixat de créixer d'ençà que es va constituir aquest servei als ajuntaments dels municipis del país. Aquesta expansió, molt més pronunciada durant els darrers trenta anys, malgrat èpoques de crisi, **és resultat del desenvolupament de polítiques que aposten per apropar a la ciutadania la pràctica artística i cultural**, i ha estat possible, en gran part, gràcies a la capacitat d'adaptació, d'innovació i de millora que han demostrat els professionals d'aquests serveis.

EVOLUCIÓ HISTÒRICA

Les escoles de música han evolucionat per tal de donar resposta a les necessitats del context en cada moment històric. Al llarg de la història, en trobem diferents exemples: des de la creació de les escolanies al segle XIX, passant pels models educatius del Pla de 1966, fins a la introducció de la LOGSE i la creació posterior d'una àmplia xarxa d'escoles municipals arreu de Catalunya durant els darrers trenta anys. **Actualment, aquest creixement continua impulsat per la demanda social:** una necessitat d'incorporació generalitzada a la pràctica musical i artística que ha portat les escoles de música a esdevenir, també, agents de canvi i de transformació social i cultural.

En la història de les escoles de música del país, hi ha dos moments clau. En primer lloc, la creació de l'Associació Catalana d'Escoles de Música (ACEM)¹, l'any 1991, que va permetre establir vincles amb les escoles de música de l'entorn més proper i iniciar relacions estables amb la resta d'Europa (EMU).² En segon lloc, l'organització a Barcelona del V Festival de Joves Músics Europeus, l'any 1998, que va permetre al sector conèixer altres models i maneres d'atendre noves necessitats, com ara la incorporació de tota la comunitat a la pràctica musical.

¹ ACEM: <http://www.acem.cat/>.

² European Music School Union: <https://www.musicsschoolunion.eu/>.

SITUACIÓ ACTUAL

Des de la seva consolidació històrica, la demanda social d'incorporació a la pràctica musical no ha deixat d'augmentar, i les escoles de música s'han anat transformant per donar-hi resposta. **Aprendre música esdevé una activitat funcional, un aprenentatge significatiu que connecta amb una experiència personal i amb la vida cultural del municipi.** I l'aprenentatge, cooperatiu i en grup, té una dimensió social i artística de gran valor. Actualment, les escoles de música estan obertes a totes les edats, estils musicals i graus d'expertesa, així com a l'atenció a la diversitat funcional. Tothom hi és benvingut, a les escoles municipals de música!

EL PAPER DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Durant els darrers quinze anys, la Diputació de Barcelona també ha tingut un paper important en el desenvolupament del sector amb la creació dels Cercles de Comparació Intermunicipal, eina que ha permès a les escoles comparar-se, establir indicadors de millora i compartir experiències i objectius per créixer i millorar. Simultàniament, la Diputació de Barcelona ha desenvolupat una extensa tasca d'assessorament als municipis mitjançant programes específics per a cadascun i personal tècnic especialitzat que acompanya les escoles de música en els processos de creació i de canvi. El 2017 neix la Xarxa d'Escoles Municipals de Música i Arts (XEMMA), que ha esdevingut un nou ens de suport al sector de les escoles municipals de música i arts.

NOUS REPTES

Les escoles de música continuen afrontant nous reptes. Un és la implantació a tot el territori, més enllà de les ciutats mitjanes o els barris de Barcelona, i especialment en l'àmbit rural. Un altre repte és la inclusió d'artistes i del sector professional en les creacions artístiques comunitàries, o la introducció a les escoles de més disciplines artístiques, com la dansa, el teatre o el circ, que permeten crear projectes interdisciplinaris i que l'alumnat hi participi.

D'altra banda, en l'actualitat hi ha escoles de música que estan introduint una nova perspectiva, la de la inclusió social, pensant en els col·lectius que històricament han estat fora del seu radi d'acció, bé per raons econòmiques o bé per raons culturals. L'aparició de projectes comunitaris instrumentals i vocals permet fer-ne particip tota la població i que la comunitat visqui conjuntament la pràctica musical i artística. Aquesta nova perspectiva es va afermant, sigui quin sigui el model de gestió que tingui l'escola. Les escoles municipals de música, de gestió directa o indirecta, són de titularitat municipal i, per tant, la seva oferta ha de tenir, indefectiblement, vocació de servei públic, encara que la prestació del servei la faci una empresa o entitat privada.

És en aquest nou context de canvis i creixement que necessitem repensar i enfortir els ensenyaments musicals i donar resposta a cada necessitat contemporània, aprofitant i valorant l'experiència i superant la inèrcia del funcionament convencional (l'actitud del «fer com s'ha fet sempre»). **És el moment de repensar certes convencions i treballar conjuntament per donar resposta a les necessitats actuals de la societat.** És en aquest context i amb aquesta voluntat que es proposa aquest document.

EXEMPLE

[Projectes de Creació - L'Escola d'Arts en Viu \(El Prat de Llobregat\)](#)

EXEMPLE

[Cor escènic - Escola Municipal de Música i Teatre de Sant Celoni](#)

1.2 FINALITATS DEL DOCUMENT

La finalitat del document és oferir un marc de referència conceptual per promoure una millora i una transformació de les escoles municipals de música i arts i, per extensió, de tots els centres d'educació musical i artística de Catalunya.

El que s'hi exposa és el resultat d'un procés de reflexió compartida entre diferents agents educatius, direccions d'escola i persones vinculades a la Xarxa d'Escoles Municipals de Música i Arts de la Diputació de Barcelona, en col·laboració amb l'Escola Superior de Música de Catalunya. No és un document normatiu, ni un tractat acadèmic ni un recull de recomanacions. És un document per estimular les escoles municipals de música i arts a l'acció i la reflexió; per oferir als seus professionals un punt de partida, no un lloc d'arribada. La voluntat dels autors és purament instrumental: impulsar la millora i la transformació de les escoles i contribuir a capacitar-les perquè resolguin els reptes educatius i socials que han d'afrontar.

2

ESCOLES DE MÚSICA: PROPOÓSIT I OBJECTIUS

Les escoles de música s'institueixen formalment en la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE),³ a partir de la qual aquest tipus d'ens entren a formar part del sistema educatiu i se'ls reconeix com a centres que, amb independència dels centres reglats, poden oferir estudis de música o de dansa sense limitacions d'edat i amb una estructura i una organització desvinculades del sistema reglat. Aquest tipus de centres passen a estar regulats per l'administració educativa competent, que, en el cas de Catalunya, és el Departament d'Educació. Aquesta regulació (que no és una reglamentació) la trobem en el Decret 179/1993, de 27 de juliol, pel qual es regulen les escoles de música i dansa i que té per objectiu autoritzar-les, sense perjudici que puguin existir-ne de titularitat pública o privada sense autoritzar. Aquestes escoles imparteixen ensenyaments que aporten a l'alumnat una formació teòrica i pràctica que permet gaudir de la pràctica individual i de conjunt.⁴

L'oferta formativa, doncs, ha de ser oberta i flexible i, tal com proposa el Departament d'Educació, «es poden impartir programes de diferents intensitats i per a alumnat de totes les edats. Els estudis de música que s'imparteixen no són reglats i, per tant, no condueixen a l'obtenció de títols amb validesa acadèmica oficial».⁵

³ ALOGSE 1/1990, de 3 d'octubre: <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1990-24172>.

⁴ Decret 179/1993, de 27 de juliol, pel qual es regulen les escoles de música i de dansa: cf. Decret 179/1993, de 27 de juliol, pel qual es regulen les escoles de música i de dansa.

⁵ Escoles de música: cf. XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. Currículum i orientació. Ensenyaments professionals. Ensenyaments artístics. Música. Escoles de música.

2.1 OBJECTIUS DE LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA

Tal com reflexiona Núria Sempere, directora general de l'Escola Superior de Música de Catalunya,⁶ la funció de les escoles de música sempre ha estat una resposta a les necessitats d'educació musical de cadascun dels contextos on desenvolupen la seva funció social. Tot i que l'origen de moltes d'aquestes escoles ha estat enfocat al desenvolupament professional, en el moment actual aquesta no és la principal funció de les escoles de música, malgrat que tampoc no s'ha perdut. El model actual, que ja s'estableix en el marc normatiu que va donar lloc a les escoles, és oferir oportunitats d'aprenentatge musical a través dels ajuntaments, que donen resposta a la demanda ciutadana d'educació musical. És a dir, les escoles de música s'entenen en clau social, amb relació a la política educativa i cultural i no només en clau de professionalització. Cal tenir present que aquesta demanda ciutadana d'educació musical i participació cultural de les persones és un aspecte que recullen diversos textos legals i tractats internacionals⁷ i que supera de molt qualsevol orientació preprofessionalitzadora.

La funció de les escoles de música és donar resposta al dret a l'educació musical (i artística) de la ciutadania i, molt especialment, dels infants i joves en la seva formació integral.

Les maneres d'ensenyar i aprendre, les decisions de repertori, d'estils musicals que es volen promoure, els objectius de servei públic, etc., s'han repensat i actualitzat permanentment en els darrers vint anys per donar resposta a aquestes necessitats i s'han encaminat a superar l'ensenyament exclusivament preprofessionalitzador o el marc d'uns instruments i àmbits musicals concrets vinculats a conservatoris i ensenyaments professionals. En definitiva, el propòsit actual està orientat en clau de servei públic, per oferir accés universal a la música i les arts.

El Decret de les escoles de música de l'any 1993 s'està actualitzant en aquests moments per donar resposta a les necessitats actuals. Justament, per satisfer les necessitats educatives, culturals i, finalment, de benestar social i personal, que és la darrera demanda social que s'està fent a les escoles de música perquè esdevinguin encara més inclusives.

⁶ Cf. Conferència «La funció de les escoles de música», de Núria Sempere, a: https://youtu.be/AWP_m-GvJVQ.

⁷ Cf. article 27 de la Declaració universal dels drets humans; article 31 de la Convenció sobre els drets de l'infant de l'Assemblea General de les Nacions Unides; article 44 de la Constitució espanyola, i article 5 de la Declaració de Friburg sobre drets culturals (UNESCO).

LA FUNCIO DE LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA

La funció inclusiva i generalista de les escoles de música, doncs, té el repte de no excloure cap persona de l'educació musical i, alhora, té el deure d'estimular i promoure la formació musical de les persones que vulguin dedicar-se professionalment a la música, especialment els infants i joves. Un dels reptes actuals de les escoles de música és donar resposta a totes aquestes necessitats i realitats tan diferents, i en alguns casos fins i tot divergents, fet que obliga les escoles a replantejar-se constantment la seva oferta formativa per tal de donar resposta a aquestes necessitats.

Si bé la funció de crear futurs «músics professionals» o de «seleccionar» persones amb talent musical com a funció única o principal d'una escola ha quedat obsoleta, la flexibilització i la personalització de l'aprenentatge haurien de permetre donar sortida a les persones que, per raons de tria individual o vocació, volen esdevenir músics professionals en el futur. La vivència col·lectiva d'aquesta riquesa és un patrimoni de les escoles i s'hauria de veure com una oportunitat de creixement artístic, cultural i social.

EXEMPLE

Tots fem música (música per a altres capacitats) - Escola Municipal de Música de Sant Sadurní d'Anoia

2.2 PROJECTE EDUCATIU I ACCIÓ PEDAGÒGICA

Cada escola de música, en el seu projecte educatiu de centre (PEC), concreta com es desenvoluparan els ensenyaments musicals. Ho fa des de la perspectiva d'un servei públic que dona resposta al dret de tothom a l'educació musical. Del projecte educatiu, en podem destacar algunes idees:

EL PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE ÉS UN PROJECTE PROPI

Tot i que la funció del projecte educatiu està determinada per l'encàrrec social que l'escola rep, **cada escola municipal de música concreta aquest encàrrec de manera específica i pròpia.**

El projecte educatiu de centre (PEC) és un document que inclou els trets d'identitat de l'escola, els principis pedagògics i els criteris organitzatius. Segons les orientacions del Departament d'Educació,⁸ el PEC recull la identitat del centre tenint en compte les característiques socials i culturals del context escolar, n'explicita els objectius, n'orienta l'activitat i hi dona sentit amb la finalitat que els alumnes assoleixin els aprenentatges corresponents, assegurant la participació de tots els alumnes en els entorns escolars, independentment de les seves condicions i capacitats.

⁸ Cf. Projecte educatiu de centre. Departament d'Educació.

Si bé en la normativa no és obligatòria l'existència d'aquest document, és una eina molt necessària per construir la identitat del centre i tenir un marc d'acció i d'organització comunicable i públic. Com que la música és una educació no reglada, les orientacions del PEC poden ser encara més contextualitzades, riques i diverses.

EL PROJECTE EDUCATIU ESTÀ CONTEXTUALITZAT

El projecte educatiu de l'escola està contextualitzat en l'entorn social i cultural al qual dona servei i, per això, cada escola de música ha de tenir un projecte educatiu alineat amb les necessitats i les particularitats de l'entorn.

Aquesta contextualització incorpora l'alumnat, el seu entorn familiar i cultural i l'equip docent del centre. És a dir, té una dimensió externa i interna. Aquesta contextualització implica donar importància a la participació responsable de tots els agents, establir espais de diàleg i reflexió i, si escau, de negociació per tal que el projecte tingui sentit per a totes les persones implicades.

Com que cada centre desenvolupa la seva activitat en un entorn social, cultural i territorial específic i amb uns equips docents únics, el projecte és una proposta viva que evoluciona, que s'adapta a la realitat que l'envolta.

EXEMPLE

[Fem Tàndem L'H - ponts de les escoles a l'Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat](#)

EL PROJECTE EDUCATIU ÉS UN INSTRUMENT DE REFLEXIÓ I PLANIFICACIÓ

Tot i que normativament el projecte educatiu de centre (PEC) és un document que inclou els trets d'identitat del centre, els principis pedagògics i els principis organitzatius de l'escola, no és només «un document». El projecte educatiu és una eina de reflexió i planificació, i la seva revisió periòdica col·lectiva ha de promoure una reflexió sobre els valors, els objectius i les prioritats d'actuació del centre, més enllà de la concreció dels currículums que s'hi imparteixen.

Tot i que la iniciativa correspon a la direcció, el PEC l'elabora el claustre, que, idealment, compta també amb la participació de l'alumnat i les famílies en la mesura que és possible. Cal no oblidar que el PEC també és una eina de comunicació entre tots els membres de la comunitat educativa i que, en conseqüència, ha de ser un document públic i accessible.

El projecte educatiu de centre (PEC) no és un document: és una eina viva de reflexió, comunicació, planificació i creació d'identitat pròpia de cada escola de música.

EXEMPLE

[Actualització del PEC com a mitjà de transformació pedagògica - Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat](#)

EXEMPLE

[Revisió del Projecte Educatiu de Centre - Escola Municipal de Música de Vic](#)

3

PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE: METODOLOGIA

Per assolir una millora en la qualitat de les metodologies d'ensenyament i aprenentatge, estaria bé prendre en consideració elements com la fonamentació metodològica, els objectius d'aprenentatge competencials, la personalització de l'aprenentatge i la relació pedagògica amb els estudiants. La renovació de la metodologia és més que un canvi de «mètode»: significa un replantejament seriós i fonamentat dels processos d'ensenyament i aprenentatge, una reflexió pendent que no té res a veure amb modes o «innovacions». Proposem alguns eixos de reflexió per enfocar el marc del debat.

3.1 LA METODOLOGIA HA D'ESTAR FONAMENTADA

L'aprenentatge té uns fonaments que s'originen en les ciències cognitives i en la reflexió pedagògica i didàctica de qualitat, i que se sustenten en evidències i coneixements acumulats.

Tot i que no hi ha «veritats absolutes» en termes d'aprenentatge, hi ha coneixements sobre com aprenen les persones que tenen un grau més elevat de certesa que altres. Alguns d'aquests coneixements han estat sintetitzats en documents de divulgació, com [La naturalesa de l'aprenentatge](#) (en què es formulen els set principis de l'aprenentatge),⁹ o en obres de síntesi com [La naturaleza del aprendizaje. Usando la investigación para inspirar la práctica](#).¹⁰

Aquests coneixements són els que han d'orientar les pràctiques i fonamentar les metodologies, i no una qüestió d'opinió o de creences del professorat de les escoles de música. Són evidències sobre aprenentatge de qualitat. Principis que cal respectar, com ara que l'aprenentatge és una experiència centrada en l'activitat mental de l'alumne, que l'aprenentatge òptim s'apuntala indefectiblement en els coneixements previs, que l'aprenentatge requereix la integració d'estructures de coneixement i comprensió, que l'aprenentatge durador equilibra l'adquisició de conceptes, habilitats i competències

⁹ Centre for Educational Research and Innovation. *Guia professional: La naturalesa de l'aprenentatge. Utilitzar la recerca per inspirar la pràctica*. OCDE, 2012. En línia a: [La naturalesa de l'aprenentatge](#).

¹⁰ A. D. *La naturaleza del aprendizaje. Usando la investigación para inspirar la práctica*. OCDE, OIE-UNESCO, UNICEF LACRO, 2016. En línia a: [La naturaleza del aprendizaje. Usando la investigación para inspirar la práctica](#).

metacognitives, que l'aprenentatge construeix estructures de coneixement complexes (organitzant coneixements més bàsics de manera jeràrquica), que l'aprenentatge es produeix a partir d'una interacció dinàmica entre l'emoció, la motivació i la cognició, o que l'aprenentatge requereix temps i esforç.

En definitiva, la recerca educativa no «obliga» a una metodologia determinada, ja que aquesta depèn de moltes variables, com per exemple els objectius d'aprenentatge. Però, sigui quina sigui aquesta praxi, ha de ser respectuosa i coherent amb el coneixement existent sobre com les persones aprenem.

3.2 METODOLOGIES I OBJECTIUS D'APRENENTATGE COMPETENCIALS

Pregunteu-nos què volem que aprenguin els nostres estudiants i llavors podrem pensar quina és la metodologia més adequada! És a dir, el «com s'ha d'ensenyar», o el problema de la metodologia de l'ensenyament, va intrínsecament vinculat a «què» s'ha d'aprendre. Si et cal aprendre a interpretar música en un conjunt instrumental, la metodologia haurà d'incorporar reflexió i pràctica sobre la interpretació en petit grup. Ningú no aprèn a cantar memoritzant les parts de l'aparell fonador o les característiques dels òrgans de la respiració (els pulmons, els bronquis i la tràquea), per exemple.

D'altra banda, no trobarem cap potencial en una metodologia globalitzada i complexa si la utilitzem amb un objectiu pobre, d'aprenentatge reproductiu o imitatiu. Malauradament, hi ha casos d'utilització de metodologies anomenades «innovadores» que s'empren amb un propòsit d'aprenentatge molt superficial i no desenvolupen aprenentatges rellevants i amb sentit.

En una educació de qualitat, els diferents tipus d'objectius d'aprenentatge es troben integrats en les competències, i ja no es considera que els estudiants han d'aprendre de

manera separada conceptes, procediments o determinades conductes o valors.¹¹ Justament, l'aprenentatge competencial integra els diferents tipus de coneixements. Una competència és la capacitat d'emprar de manera integrada i eficaç un conjunt de coneixements, habilitats, actituds i valors. Aquesta visió complexa dels objectius d'aprenentatge fa que les metodologies d'aprenentatge globalitzat predominin en l'educació formal, i també haurien de començar a formar part dels aprenentatges artístics i musicals.

EXEMPLE

[Educació artística primerenca - Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat](#)

EXEMPLE

[Sensibilització artística - L'Escola d'Arts en Viu \(El Prat de Llobregat\)](#)

3.3 APRENENTATGE PERSONALITZAT

Tota metodologia s'ha d'adaptar a les necessitats dels aprenents. Per tant, personalitzar l'aprenentatge és un repte i una necessitat ineludible en una educació inclusiva al servei de totes les persones. Personalitzar és anar més enllà d'individualitzar l'aprenentatge o de diferenciar l'aprenentatge:

- **Individualitzar l'aprenentatge** és adaptar l'ensenyança al ritme d'aprenentatge de l'estudiant.
- **Diferenciar l'aprenentatge** és adaptar l'ensenyança al ritme i als processos d'aprenentatge de l'estudiant.
- **Personalitzar l'aprenentatge** és adaptar l'ensenyança al ritme, als processos i als interessos i les opcions d'aprenentatge de l'alumnat.

Segons el Dr. Cèsar Coll,¹² catedràtic de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de Barcelona, personalitzar l'aprenentatge implica donar veu als aprenents i oferir-los la possibilitat d'una elecció sobre allò que aprenen, quan ho aprenen i com ho aprenen. La personalització, doncs, va més enllà de la individualització (ajustar el ritme d'aprenentatge), la diferenciació (ajustar la metodologia) i la inclusió (eliminar les barreres de l'aprenentatge), i es proposa connectar l'aprenentatge amb els interessos i les experiències de l'aprenent.

En un entorn educatiu personalitzat, el ritme d'aprenentatge, els objectius, els continguts i la metodologia poden ser diferents per als aprenents. Una metodologia excel·lent està al servei de les necessitats, les capacitats i els interessos de l'educació musical d'infants, joves i adults. Això és un repte pedagògic i educatiu molt rellevant i una aspiració que tot professional dels ensenyaments musicals hauria d'assumir com a pròpia.

EXEMPLE

[Combo aplicat - Escola Municipal de Música de Callús](#)

EXEMPLE

[Tàndems de professors/es - Escola Municipal de Música de Mataró](#)

¹¹ Cf. declaració d'Incheon (2015): «L'educació de qualitat propicia el desenvolupament de les competències, els valors i les actituds que permeten als ciutadans tenir vides saludables i plenes, prendre decisions fonamentades i respondre als reptes locals i globals mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible (ODS) i l'educació per a la ciutadania global».

¹² COLL, Cèsar. «La personalització de l'aprenentatge escolar: un repte indefugible». A: VILALTA, Josep M. (dir.) *Reptes de l'educació a Catalunya*. Anuari 2015, p. 43-104.

3.4 METODOLOGIA I RELACIÓ PEDAGÒGICA

Tots els professors volen algun patró de relació amb els seus alumnes, una relació personal que estimuli l'aprenentatge i el benestar mutu: una combinació singular de respecte, proximitat, autoritat, afecte, disponibilitat... Aquest ideal determina la relació pedagògica amb els alumnes i impregna les opcions metodològiques de tot docent, sovint de manera invisible.

Una **bona relació pedagògica** és tan indispensable que s'hauria de considerar un requisit per a l'aprenentatge. I, per això, ha de ser objecte de reflexió i acció deliberada per part del docent. Cal dedicar temps i espais a construir-la i tenir-ne cura, ja que no és una condició que vingui definida per defecte. Naturalment, l'escola de música proporciona unes regles de joc i un clima determinat, que és més que la suma de les individualitats docents i que està emmarcat dins de la cultura relacional que impera a l'escola. Tanmateix, cada docent construeix una relació pedagògica pròpia dins d'aquest marc: l'escola posa les regles de joc, però cada docent i cada equip docent «juga el seu partit», que comença el primer dia de classe i acaba amb el concert de final de curs!

La relació pedagògica entre el professor i els estudiants ha de ser sempre una relació bidireccional. El professor pretén que els alumnes aprenguin i creixin sentint respecte pel que ensenya i per les persones que intervenen en el procés d'aprenentatge. El comportament, les formes del llenguatge, la qualitat de l'escolta, etc., que els docents de música exhibeixen a classe construeixen, i fins i tot determinen, el tipus de relació que els seus estudiants tenen amb ells. Aquesta relació bidireccional és simbiòtica: cada part influeix en l'altra. S'ha de tenir en compte que és una relació desigual, ja que, com a adults i organitzadors de l'aprenentatge, els docents en són els màxims responsables. Idealment, aquesta simbiosi hauria de ser mutualista, és a dir, que docent i estudiant, així com el conjunt de la classe i l'escola, en surtin sempre beneficiats.

La bona relació pedagògica, que cada docent construeix en el marc d'una cultura relacional de l'escola, és un requisit per a l'aprenentatge significatiu i de qualitat.

La relació pedagògica entre el professor i els estudiants té una qualitat personal única. Com diu Max Manem: «El professor no només passa un corpus de coneixement als alumnes, sinó que també personifica el que ensenya. D'alguna manera, el professor és el que ensenya. El professor de matemàtiques no és només algú que, per casualitat, ensenya matemàtiques. Un professor de matemàtiques de veritat és una persona que personifica les matemàtiques, que les viu, que en un sentit profund s'identifica amb la matèria».¹³

¹³ MANEM, Max van (1991). El tacto en la enseñanza. *El significado de la sensibilidad pedagógica*. Barcelona: Ediciones Paidós, 1998, p. 86-91.

Tots aquests aspectes sovint s'amplifiquen en les realitats de les escoles de música, ja que molts dels espais formatius d'aquestes es materialitzen en un format de classe molt reduït, i fins i tot, en molts casos, de manera individual. Això fa que **la relació estudiant-professor esdevingui encara més íntima i més personalitzada que en altres contextos educatius**. Que les escoles tinguin present aquesta característica i prenguin decisions en aquest sentit és molt necessari, i més tenint en compte que durant molts anys el sector educatiu musical ha conviscut amb la díade mestre-deixeble, relació que en alguns casos extrems pot esdevenir perniciosa, encara més pel fet que en alguns casos aquesta relació es perllonga molts anys en el temps, ja que en la majoria d'especialitats instrumentals sol haver-hi un sol professor.

Les escoles també han de tenir en compte la diversitat d'edats a les quals presten servei, ja que tradicionalment les escoles estaven pensades per a públics d'entre 4 i 18 anys (edats per a les quals el DEGC finança part del servei), mentre que, actualment, cada cop més ajuntaments fan una aposta per arribar a totes les franges d'edat, de 0 a més de 99 anys. Aquest canvi de paradigma també ens porta a repensar les relacions interpersonals que es creen entre l'equip de l'escola i els usuaris adults, ja que aquestes relacions professor-alumne prenen un caràcter diferent del que tenen les que s'estableixen amb alumnes en edat d'escolarització.

Aquest conjunt de consideracions sobre la relació pedagògica s'enriqueix molt amb la codocència i la planificació i l'execució conjuntes de les propostes educatives. Això fa que es pugui oferir un ventall molt més ampli de maneres de relacionar-se amb respecte, de maneres d'encarnar la docència musical i, també, de maneres de construir la relació pedagògica amb els alumnes. És un enriquiment de l'aprenentatge i de l'ensenyament.

3.5 ELS ENTORNS D'APRENENTATGE

Els entorns d'aprenentatge, així com l'organització dels recursos per aprendre, són també uns elements clau per a la millora i la transformació educativa. Rarament podem augmentar els recursos materials en gran manera, però sempre podem repensar i reconceptualitzar els recursos que ja tenim a les escoles municipals de música. Inspirant-se en tota la feina que ja s'ha fet en l'àmbit de l'educació reglada,¹⁴ les escoles de música també poden fer canvis en els seus entorns d'aprenentatge.

Els entorns d'aprenentatge no són els espais «on es fa classe». **Quan parlem d'«entorns d'aprenentatge» ens referim a l'entorn físic, els factors psicològics i les relacions pedagògiques en el marc dels quals es produeixen les propostes d'ensenyament-aprenentatge.** És a dir, un entorn d'aprenentatge també té moltes més dimensions que «els espais» o «equipaments».

ENTORNS FLEXIBLES I EN EVOLUCIÓ

L'entorn d'aprenentatge i els seus diferents contextos i equipaments han de permetre situacions versàtils i diferents mètodes de treball. Entorns flexibles, físics o virtuals, que s'adaptin a les situacions i que, periòdicament, puguin ser repensats en funció de les necessitats pedagògiques dels estudiants i dels equips docents. **Els entorns d'aprenentatge no són una magnitud estable i inamovible de les escoles:** cal repensar sistemàticament com podem utilitzar els diferents equipaments, espais, materials i eines d'aprenentatge d'una manera més diversa, més efectiva, més inclusiva.

EXEMPLE

[Orelles en Parelles - Conservatori i Escola Municipal de Música de Lleida](#)

EXEMPLE

[Projectes cooperatius - Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat](#)

ENTORNS SEGURS I INCLUSIUS

L'aprenentatge s'ha de desenvolupar en un entorn segur, físicament i emocionalment, que garanteixi les necessitats bàsiques de tothom, tant en l'aspecte personal com grupal. Un entorn en el qual sigui possible el desenvolupament sense discriminació ni exclusió. L'entorn d'aprenentatge ha de garantir el benestar d'aprenents i docents.

EXEMPLE

[Musicoteràpia en família per la obesitat infantil - AMM Piera](#)

EXEMPLE

[Música per a vostè - Escola Municipal de Música Cal Moliner \(Sallent\)](#)

¹⁴ El programa «Com dissenyar espais educatius per aprendre i conviure?», de la Fundació Jaume Bofill, recull unes bones orientacions sobre els entorns d'aprenentatge innovadors: <https://www.fbofill.cat/publicacions/com-dissenyar-espais-educatius-aprendre-i-conviure>.

ENTORN SIMBÒLIC

La funció dels entorns d'aprenentatge també incorpora aspectes no tan visibles que cal considerar, com ara facilitar l'acollida, estimular la pertinença, permetre la comunicació horitzontal, afavorir la cooperació, incloure la diversitat o possibilitar el moviment i el benestar físic i emocional. L'acció educativa es produeix en un entorn específic i, sovint, no som conscients de la seva importància, el seu impacte en l'aprenentatge i les seves múltiples dimensions.

EXEMPLE

[La Banda Provençana de L'Hospitalet - Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat](#)

ENTORN EXTERIOR

L'obertura de les escoles de música a l'exterior és un gran enriquiment per als centres. Tal com es proposa en la Rúbrica de canvi,¹⁵ cal considerar «aliances amb institucions educatives no formals (agrupaments escoltes, centres d'esplai), culturals (museus, teatres, tallers d'artistes), socials (hospitals, asils, centres comunitaris) i corporatives (comerços, cooperatives, fundacions), així com els espais comunitaris (parcs, carrers, barri)». Establir aliances i convenis permanents, bo i aprofitant la naturalesa municipal de les escoles de música, redimensiona els entorns d'aprenentatge, els vincula més al territori i els torna molt més significatius per als aprenents.

Finalment, «l'entorn exterior» també són els entorns digitals de les escoles de música, bé en plataformes pròpies o bé emprant els recursos infinits que Internet ofereix a tots els aprenents. Aquest és un camí de futur per explorar, fins i tot en aliança entre diferents escoles i institucions. Les escoles s'haurien de vincular alhora al territori i a projectes d'educació d'abast mundial, de treball en xarxa amb altres aprenents i docents. Uns entorns d'aprenentatge per explorar que ben aviat seran part de les escoles de música.

Un entorn d'aprenentatge no és un «espai» o «equipament»: està format per l'entorn físic, els factors psicològics i les relacions pedagògiques en el marc dels quals es produeixen les propostes d'ensenyament-aprenentatge

EXEMPLE

[Festalet de música tradicional a Sarrià - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià \(Barcelona\)](#)

EXEMPLE

[Projectes de col.laboració amb centres educatius de l'entorn - Escola Municipal de Música de l'Eixample - Juan Manuel Serrat](#)

EXEMPLE

[Cercavila per Sant Antoni - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià \(Barcelona\)](#)

EXEMPLE

[Ball de pastorets a la Festa Major de Sarrià - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià \(Barcelona\)](#)

EXEMPLE

[Canta Parets! - Escola Municipal de Música de Parets del Vallès](#)

¹⁵ Criteris de qualitat per a una «Organització oberta»: <https://rubricadecanvi.cat/visitant/criteris/18>.

EXEMPLE

[M'enCanta - Escola Municipal de Música Carles G. Vidiell Arenys de Mar](#)

EXEMPLE

[Projectes temàtics de curs - Escola Municipal de Música de l'Eixample - Juan Manuel Serrat \(Barcelona\)](#)

3.6 APRENENTATGE I MOTIVACIÓ

La motivació per aprendre determinades coses no és una capacitat que la persona té de manera natural. La motivació personal no és única, ni universal. **És el fruit d'una articulació complexa dels desitjos, les necessitats i les capacitats de cada persona.** L'acció educativa i l'entorn personal i social dels aprenents hi tenen un paper rellevant. La motivació intrínseca cap als sabers culturals o cap a la música clàssica, per exemple, no es troba socialment distribuïda amb equitat.

La motivació per aprendre de manera dirigida i profunda va molt més enllà de sentir curiositat o de fer preguntes; **es relaciona amb l'esforç sostingut i amb l'aprenentatge amb sentit.** Es vincula amb les expectatives personals i el capital cultural i social de cadascú. Si volem que tota persona tingui motivació per aprendre música al llarg de la vida, no podem considerar la motivació un requisit, sinó que hem d'assumir que és el resultat d'un esforç pedagògic. I no tan sols pot esdevenir una responsabilitat del professorat, sinó que els equips que la conformen i la mateixa institució hi han de prendre partit. L'autonomia, el domini i la finalitat són les motivacions intrínseques, les que aconsegueixen emergir des de l'alumne, que assoleixen una durada més llarga i una efectivitat més gran al llarg del temps. Les escoles poden emprendre accions estratègiques institucionalitzades per poder afavorir aquests elements motivadors. Per exemple, una escola que organitza un espectacle al qual es convida un músic reconegut farà que l'alumnat hi prengui part amb ganes, perquè voldrà pujar a l'escenari a tocar amb ell (finalitat). També un equip de professors que fomenta, en les seves pràctiques, que l'alumnat s'autoprodueixi un espectacle propi probablement aconseguirà un alumnat més motivat per

fer-ho (autonomia). Finalment, un professor que fa gravacions de les diferents interpretacions d'un alumne al llarg d'un trimestre i que al final del trimestre li mostra talls d'aquestes gravacions perquè sigui conscient de la millora l'ajudarà en la seva autopercepció (domini). Finalitat, autonomia i domini són fonts de motivació.

Com explica Francesco Tonucci,¹⁶ cal que potenciem els espais on l'alumnat fa allò que realment vol fer, que el motiva. Sense ignorar que també s'han de treballar altres aspectes, s'ha de dedicar temps, especialment, a les motivacions més profundes de l'alumnat. I, a més, això s'ha de fer en un clima relaxat, amable i divertit, ja que un clima així és el que permet créixer realment.

De manera equivocada, es relacionen pràctiques que tendeixen a la ludificació, o a aproximar repertoris de l'imaginari de l'alumnat, amb pràctiques poc rigoroses o de baixa qualitat musical. Aquest imaginari no el podem menystenir, ja que connecta els nous aprenentatges amb els coneixements previs i amb les emocions. Com diu Rafael Bisquerra,¹⁷ les emocions són la tinta amb la qual s'escriuen els aprenentatges més profunds, i això ho hem de tenir en compte a l'hora de dissenyar les nostres estratègies didàctiques. I tot plegat, com que es retroalimenta i es manté en el temps, genera en l'alumnat experiències que li criden l'atenció i li desperten curiositat. Com expliquen David Bueno¹⁸ o Francisco Mora,¹⁹ la curiositat és un dels ingredients bàsics de l'emoció, i fa que s'obrin les finestres de l'atenció, un focus necessari perquè tingui lloc l'aprenentatge.

Per tant, cal destinar recursos i iniciatives a mobilitzar el desig d'aprendre música, de construir aprenentatges rellevants i amb sentit. Cal convertir les necessitats latents d'aprenentatge en interessos explícits i oferir estímuls que promoguin aquesta capacitat en tots els infants, joves i adults. Això ens obliga, a docents, família i societat, a crear condicions per «fer emergir el desig d'aprendre», en paraules del pedagog francès Philippe Meirieu.²⁰

La motivació per a l'aprenentatge no és un prerrequisit: cal mobilitzar el desig d'aprendre i convertir les necessitats latents en interessos explícits oferint estímuls que promoguin aquesta capacitat en tots els infants, joves i adults.

EXEMPLE

[Small Miller Band &... - Escola Municipal de Música Cal Moliner \(Sallent\)](#)

EXEMPLE

[La motivació al centre de l'aprenentatge - L'Escola d'Arts en Viu \(El Prat de Llobregat\)](#)

¹⁶ Ajudem a descobrir la joguina preferida de cada infant: <https://aprendemosjuntos.elpais.com/ca/especial/ajudem-a-descobrir-la-joguina-preferida-de-cada-nen-francesco-tonucci/>.

¹⁷ BISQUERRA, R. (2015). *Universo de emociones*. València: PalauGea Comunicacions.

¹⁸ «Rock'n'Brain: què en fa, el cervell, de la música», David Bueno: <https://www.youtube.com/watch?v=6i6JfBx57cc&feature=youtu.be>.

¹⁹ MORA, F. (2013). *Neuroeducación. Solo se puede aprender aquello que se ama*. Madrid: Alianza.

²⁰ MEIRIEU, Philippe (1987). *Aprender, sí. Pero ¿cómo?* Barcelona: Ed. Octaedro, 1992.

4

PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE: AVALUACIÓ

4.1 OBJECTE I PROPÒSIT DE L'AVALUACIÓ

L'avaluació s'ha entès tradicionalment com el procés d'acreditació de l'alumnat, quan, en realitat, és el que menys ens pot interessar en un sistema d'educació no formal centrat en l'aprenentatge musical. En un context d'aprenentatge i no d'acreditació, **la principal funció de l'avaluació és regular l'aprenentatge per afavorir-lo.**

Aquesta regulació de l'aprenentatge té diferents mirades, segons el propòsit educatiu de cada escola. En el context català, l'avaluació formativa s'ha concretat en un procés de plantejament d'objectius d'aprenentatge, de regulació a través del seguiment del procés d'ensenyament-aprenentatge i, finalment, de valoració dels assoliments.²¹ Aquesta proposta implica tres moments:

1. **Identificar els objectius d'aprenentatge**, procés en què han de participar el docent i els alumnes.
2. **Compartir els criteris d'avaluació** entre aprenents i docents.
3. **Anticipar i planificar** l'acció per dur a terme la tasca i assolir els objectius.

Sovint, els criteris d'avaluació només els coneix el professorat, i això limita l'autonomia dels alumnes i impedeix trobar sentit a allò que s'aprèn. Si l'estudiant participa en la definició dels objectius d'aprenentatge, està construint la seva capacitat d'aprenentatge aut DIRIGIT, una competència molt rellevant.

²¹ El Departament d'Educació ha publicat documents de referència sobre avaluació formativa, bàsicament a través de les aportacions de Neus Sanmartí. Cf. [Avaluar per aprendre](#) (2010).

4.2 FUNCIÓ FORMATIVA DE L'AVALUACIÓ

L'avaluació, doncs, és una eina de millora per produir *feedback* de qualitat que també pot ser aplicada a la tasca docent, a l'organització de l'aprenentatge o a qualsevol aspecte de l'ensenyament musical o l'organització escolar. Entesa com un procés de presa de decisions, l'avaluació es pot conceptualitzar com una activitat en la qual es recull informació, s'analitza la informació segons uns criteris i es prenen decisions. Decisions que poden ser sobre l'aprenentatge o l'ensenyament, sobre la proposta didàctica o sobre un aspecte organitzatiu. Com que es desenvolupa en l'apartat de processos, l'avaluació és una eina imprescindible dels processos de gestió, millora i innovació.

L'avaluació plenament formativa cal que reguli el procés d'aprenentatge, que ajudi a la gestió dels errors (no indicant on m'equivoco sinó cercant per què m'he equivocat), que promogui l'orientació de l'acció i, finalment, que expliciti les estratègies eficaces que ens han dut a l'acompliment reeixit de la tasca proposada i l'assimilació de l'aprenentatge que se'n deriva.

Els agents que desenvolupen l'avaluació poden ser els docents, els alumnes o qualsevol membre de la comunitat educativa. Així mateix, l'avaluació formativa —el *feedback* formatiu per millorar l'aprenentatge— es pot fer individualment i en grup. En una cultura de col·laboració i d'objectius compartits, l'avaluació col·lectiva permet enriquir les mirades i activar la intel·ligència col·lectiva.

El funcionament d'una orquestra, l'assaig d'un conjunt de cambra o el desenvolupament d'un projecte necessiten ser avaluats, no per posar-hi nota, sinó per veure què hem après, celebrar el que hem fet bé i millorar el que puguem la pròxima vegada. En aquest sentit, es pot entendre l'avaluació com un procés d'investigació-acció, inherent a la tasca docent i a la millora contínua imprescindible.

L'avaluació no és la qualificació. És una eina per regular l'aprenentatge a través d'un procés de recollida de dades, d'anàlisi segons uns criteris i de presa de decisions.

EXEMPLE

Comunicació del procés d'aprenentatge - Escola Municipal de Música d'Olesa de Montserrat

4.3 EINES I INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

L'avaluació sempre té una dimensió informal i una dimensió formal, però necessita eines i instruments per desenvolupar-se: no és un simple intercanvi d'informació. L'avaluació és, com ja s'ha apuntat, un procés complex de recollida de dades d'anàlisi basat en uns criteris establerts i de presa de decisions. **Els instruments d'avaluació són eines per estructurar i fer més transparent i efectiu aquest procés.** Aquests instruments van en funció dels diferents objectius de l'avaluació i del tipus i el moment d'aprenentatge que es volen avaluar.

Segons el moment d'aprenentatge, els instruments i les eines d'avaluació s'organitzen en tres grups: instruments de diagnosi o d'avaluació inicial, instruments de seguiment o d'avaluació formativa i instruments d'avaluació sumatòria per establir els aprenentatges assolits.

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ INICIAL, FORMATIVA I SUMATÒRIA

A l'inici d'un aprenentatge, és altament important saber què sap o què no sap fer l'estudiant. Entre els instruments d'avaluació inicial destaquen l'observació oberta (amb preguntes guia o bastides), els formularis declaratius del que l'alumne creu saber (KPSI) i les representacions espontànies dels estudiants (mapes mentals, conceptuals, etc.).

Entre els instruments d'avaluació formativa, destaquem les rúbriques, els diaris d'aprenentatge, les bastides de suport, el *feedback* formatiu o la carpeta d'aprenentatge (portafolis). La tutoria de seguiment, en els aprenentatges més individuals, també és una bona eina d'avaluació, sempre que se centri en la dimensió formativa de l'avaluació.

Entre els instruments d'avaluació sumatòria, ha predominat l'examen o l'audició davant d'un públic o un tribunal. Aquesta «càrrega emocional» que suposa l'avaluació que acredita o certifica uns aprenentatges pot ser viscuda com un estímul o un repte que cal superar, però també com una amenaça, un judici o una situació que bloqueja els aprenents. Els «exàmens» s'han de proposar per demostrar el que s'ha après, no el que no se sap, i, en un bon procés d'ensenyament-aprenentatge, només haurien de servir per confirmar allò que aprenent i docent ja saben: els aprenentatges assolits. És per això que tots els instruments d'avaluació inicial i formativa també poden ser emprats en la fase sumatòria i servir per certificar els aprenentatges. Així s'eviten les parts negatives d'un examen convencional.

«Aprendre a interpretar en públic» no passa per «aprendre a superar els nervis d'un examen», per exemple. La responsabilitat, l'autodomini, l'autoconfiança, el control emocional, etc., que una interpretació pública acostuma a requerir es poden assolir de moltes altres maneres menys angoixants i limitadores. L'aprenentatge amb esforç mai no és un aprenentatge amb sofriment.

Finalment, cal assenyalar que **l'avaluació hauria d'acabar amb algun document que doni evidències de l'aprenentatge, destaquï els assoliments i faci propostes de millora.**

L'exigència de posar «per escrit» els aprenentatges assolits pot ser una bona eina de reflexió conjunta i d'apropiació de nous reptes i propòsits. Aquest informe d'avaluació, però, no ha de ser un conjunt de qualificacions o números; hauria de ser una «fotografia descriptiva» d'un moment concret d'aprenentatge. En les escoles més avançades, aquest moment de síntesi s'elabora amb la participació activa dels aprenents i també de les seves famílies, especialment en el cas dels infants més petits.

EXEMPLE

Muda't - Escola Municipal de Música i Dansa d'Esparreguera

EINES DIGITALS D'AVALUACIÓ

Les eines digitals d'avaluació tenen el perill de centrar-se en la dimensió de validar l'aprenentatge, però no analitzen les causes dels errors, que són una de les principals estratègies per al progrés de l'aprenentatge. Per això, sovint, la seva funció es limita a acreditar l'aprenentatge a base d'assaig i error i tenen un cert biaix conductista que no garanteix un aprenentatge de qualitat.

Com a eines d'entrenament en aprenentatges més mecànics o procedimentals, poden oferir solucions personalitzades que s'adaptin al progrés de l'estudiant. I aquesta oportunitat formativa, val la pena aprofitar-la.

Els instruments d'avaluació són eines de recollida de dades, anàlisi i presa de decisions que possibiliten la reflexió fonamentada sobre els aprenentatges i no sobre les persones.

EXEMPLE

Sistema d'avaluació pel procés d'aprenentatge dels alumnes - Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat

5

LIDERATGE I ORGANITZACIÓ DE L'ESCOLA DE MÚSICA I ARTS

Segons la recerca, els centres educatius de qualitat tenen unes característiques comunes que caldria considerar en el moment de definir un projecte educatiu de centre.

Això comprèn tres aspectes determinants, segons la recerca dels centres educatius de qualitat²²

5.1 L'ORGANITZACIÓ AL SERVEI DE L'APRENTATGE

En primer lloc, les fórmules d'organització escolar estan subordinades a les necessitats que plantegen el disseny, el desenvolupament i la sostenibilitat dels entorns d'aprenentatge de qualitat. **Una organització al servei de l'aprenentatge vol dir que l'escola de música té fórmules flexibles d'organització del professorat i dels alumnes i estructures versàtils** pel que fa a l'ús dels recursos humans i materials, així com del temps i l'espai.

Sovint les escoles de música s'han organitzat a imatge i semblança d'altres institucions d'estudis generalistes, amb la voluntat d'obtenir un reconeixement social i donar una imatge de falsa reglamentació, justament perquè el nostre tipus de servei és no reglat. Actualment, aquesta mirada sembla superada, cosa que podem aprofitar per trobar altres maneres d'organitzar-nos més ajustades a les necessitats reals de la nostra realitat.

Una proposta d'aprenentatge, doncs, no s'organitza en funció d'una estructura preconcebuda (un espai, un docent, un alumne, per exemple), sinó partint de les necessitats d'aprenentatge: com assignem recursos materials i humans per donar resposta a aquesta necessitat d'aprenentatge i a aquests objectius formatius? En la mesura que els objectius i les necessitats siguin diferents, en una escola de música de qualitat s'haurà de repensar l'organització i adequar-la a aquestes noves necessitats.

²² OCDE. *Manual per a entorns d'aprenentatge innovadors*. Barcelona: Editorial UOC, 2018, p. 48-51.

5.2 LIDERATGE PEDAGÒGIC DISTRIBUÏT

En una escola de qualitat **predomina un lideratge pedagògic, amb una visió, unes estratègies i un disseny sustentats per l'evidència sobre l'aprenentatge i l'avaluació.**

Es tracta d'un lideratge fonamental perquè es produeixin canvis en el conjunt de l'escola, més enllà d'iniciatives personals de determinats docents, i està intensament focalitzat en l'aprenentatge.

Aquest tipus de lideratge requereix la implicació ferma dels que tenen responsabilitats de lideratge formal, però també és una activitat col·laborativa, ja que inclou professorat, personal d'administració i servei (PAS), alumnes i, fins i tot, persones de fora de l'àmbit estrictament escolar, com ara famílies, institucions properes o l'administració pública titular de l'escola.

Un lideratge pedagògic distribuït empodera tots els agents perquè mantinguin una reflexió permanent sobre l'ensenyament i l'aprenentatge, i integra la capacitat i el desenvolupament professional dels docents. Aquest tipus de lideratge requereix comunicació permanent entre els agents educatius i estructures i formes democràtiques i reflexives de consens i discussió: no és, en cap cas, un plantejament en què cada persona «es posa al davant» de manera individual amb «idees pròpies», per més benintencionades que siguin. Ben al contrari: significa un esforç d'alineació i consens en el qual van indissolublement unides la responsabilitat individual i l'assumpció d'un projecte col·lectiu d'escola integrat i global.

EXEMPLE

Matins de treball auto organitzats - L'Escola d'Arts en Viu (El Prat de Llobregat)

5.3 ORGANITZACIÓ OBERTA I CONNECTADA

Finalment, una escola de música de qualitat és **una organització oberta i connectada**. Una organització permeable, capaç de generar les sinergies necessàries per al desenvolupament del seu capital professional, social i cultural a través de la col·laboració amb famílies, institucions i, molt especialment, amb altres escoles de música, entitats culturals i socials i entorns d'aprenentatge de la comunitat.

EXEMPLE

Trobada de violoncels - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)

EXEMPLE

Dia Màgic de la Flauta - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)

EXEMPLE

Barris en dansa: Immòbil - La Caldera. Centre de creació de dansa i arts escèniques (Barcelona)

RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES

L'obertura de l'escola comença amb les famílies i amb la comunitat que formen tots els membres de l'escola. Si bé la presentació dels resultats d'aprenentatge és una funció indispensable, també ho és compartir els **processos d'aprenentatge**, és a dir, compartir el dia a dia de l'escola amb una mirada oberta a la participació de les famílies en les propostes d'ensenyament-aprenentatge. En un grau més madur de la col·laboració, les famílies no només participen en els resultats i els processos d'aprenentatge, sinó que també ho fan en les propostes i la planificació del curs.

EXEMPLE

AFA: Curs de salsa - Escola Municipal de Música de l'Eixample - Joan Manuel Serrat (Barcelona)

RELACIÓ AMB ELS AGENTS DEL MUNICIPI

La relació amb els agents del municipi és clau per a aquesta obertura a l'entorn, i és el segon marc de relació que l'escola s'ha de plantejar d'una manera institucional. Això significa una certa coordinació amb el municipi en l'àmbit institucional i de relacions personals, indispensable per crear sinergies entre l'educació musical i la resta d'iniciatives educatives, socials i culturals del municipi. Les escoles i els instituts, sense anar més lluny, són un primer aliat en l'enriquiment de tota l'educació musical, bàsicament, perquè donen servei als mateixos infants i joves. Com explica Serafín Antúnez,²³ qualsevol institució i el seu context estan en un diàleg constant, de tal manera que no només la institució transforma el context, sinó que el mateix context també fa transformar la institució.

La relació institucional necessita mecanismes estables i espais de trobada formal per tal d'assegurar la continuïtat i la planificació a mitjà termini, en el sentit que cal una col·laboració estable, més enllà dels canvis polítics que, de manera natural, es produeixen als municipis. L'escola de música s'ha d'entendre com un servei públic, com ho pot ser el CAP o l'escola d'adults, que no són una opció política que es pot «obrir i tancar» a caprici dels diferents responsables municipals.

EXEMPLE

Més enllà de l'Escola - Escola Municipal de Música i Dansa d' Móra d'Ebre

EXEMPLE

Enramades i Carnaval amb l'Escola de Música - Escola Municipal de Música de Sallent

²³ Claves para la organización de centros escolares: <https://es.slideshare.net/AndreaArellano2/serafin-antunez-la-organizacion-escolar-y-la-funcion-directiva>.

6

PROCESSOS DE MILLORA I D'INNOVACIÓ

6.1 ORIENTACIONS PER A LA TRANSFORMACIÓ

Els processos per assolir la qualitat o la transformació d'un centre tenen diferents estratègies, sovint complementàries, i es poden agrupar en tres grans famílies: la gestió, la millora i la innovació.

GESTIÓ EDUCATIVA

A les escoles conviuen diferents accions simultànies que podem identificar i caracteritzar i que es relacionen amb els processos de canvi.

Un dels àmbits d'acció és **la gestió**. Gestionar té a veure amb el fet d'executar correctament, de processar. Simplificant molt, podem dir que **gestionar és explotar**, és a dir, **treure el màxim profit**. La base que permet governar la gestió de l'escola de música és la bona execució i l'excel·lència en la repetició. L'estructura anual del desenvolupament dels cursos permet un gran cicle que es va repetint anualment «de la mateixa manera». Un exemple d'eina per a la gestió són les instruccions d'ús o les guies. Això, tanmateix, no transforma ni el propòsit ni el sistema de l'escola, però la fa funcionar, que no és poc.

La gestió és necessària però insuficient en una escola de qualitat. En primer lloc, per raons internes: els centres educatius, els equips docents, els equips directius, a través de l'experiència, la formació o la reflexió, aprenen. I, per tant, estan en condicions de fer altres coses, de fer-ho

millor. La docència, per exemple, rarament es manté diversos cursos amb les mateixes pràctiques, el mateix repertori, les mateixes propostes didàctiques, etc. El segon element que fa la gestió insuficient són les raons externes: l'entorn canvia i evoluciona, hi ha noves necessitats, noves demandes i noves perspectives sobre les escoles de música i el seu entorn social, polític i cultural. És a dir, el món canvia i, si ens quedem aturats en la gestió, ens anem quedant obsolets.

La gestió és una estratègia necessària però insuficient. Permet mantenir els processos, però és obsolescent perquè no és sensible als canvis interns i externs que es produeixen.

MILLORA EDUCATIVA

Millorar, en canvi, té a veure amb l'optimització. Simplificant molt, **millorar és perfeccionar**. Millorar és incorporar canvis al que ja tenim perquè sigui més eficient, més eficaç, de més qualitat. La millora, a l'escola de música, es governa amb una bona planificació estratègica i uns objectius clars. L'avaluació contínua és la seva gran eina: recollir dades, analitzar-les segons uns criteris i prendre decisions informades. Això, tot i que tampoc no transformarà ni el propòsit ni el sistema de l'escola, sí que ens farà progressar i augmentarà la qualitat de les nostres pràctiques, de l'organització, dels equipaments, etc., que no és poc.

Millorar és imprescindible a les escoles de música. I cal fer-ho en tots els elements bàsics: els objectius d'aprenentatge i l'assoliment del propòsit educatiu, la fonamentació didàctica i pedagògica de les pràctiques d'aprenentatge, la funció formativa de l'avaluació o l'eficiència de l'organització, i l'optimització dels recursos dels quals disposem, per exemple, són aspectes que sempre es poden millorar.

La millora es pot planificar fàcilment, i existeixen nombrosos recursos de planificació estratègica i definició d'objectius, així com indicadors de qualitat. Els indicadors, per exemple, serveixen per determinar si l'escola funciona bé, i permeten conèixer el grau d'assoliment dels objectius i els resultats esperats. Poden ser qualitius o quantitius i de diferents tipus: indicadors d'impacte, indicadors de percepció, indicadors d'entorn, indicadors de recursos, indicadors de procés, indicadors de progrés, etc. La millora, doncs, produeix canvis incrementals a l'escola de música i fa possible mantenir la qualitat del que ja fem.

La millora serveix per perfeccionar-nos incorporant canvis al que ja tenim perquè sigui més eficient, més eficaç, de més qualitat. La millora, a l'escola de música, es governa amb una bona planificació estratègica i uns objectius clars.

EXEMPLE

[Laboratori d'experimentació musical \(LEM\) - Escola Municipal de Música de Llinars del Vallès](#)

EXEMPLE

[Shakin Choir - EMUMM El Masnou](#)

INNOVACIÓ EDUCATIVA

Innovar, en canvi, té a veure amb el risc, amb la incertesa, amb les coses no previstes. Simplificant: **innovar és explorar**. La base que permet governar la innovació és la creativitat i el talent. L'única estratègia possible de la innovació és aprendre durant el procés, no abans. Amb la innovació tenim la possibilitat de transformar el propòsit i el sistema, però no tenim cap certesa que ho aconseguirem.

La innovació no és la creativitat: **és un procés que genera idees noves que proporcionen un resultat de valor per als membres de l'escola**. La innovació és un procés que converteix una bona idea en un producte o servei per a l'aprenentatge o l'escola. Innovar és aconseguir que una idea nova aportí valor. Una escola innovadora és una escola que utilitza aquest procés per augmentar la seva qualitat o transformar-se, no és un determinat tipus d'escola.

La innovació és el procés de convertir idees noves en processos, productes o serveis de valor per a les persones, i cerca la transformació incremental o disruptiva assumint riscos i proporcionant nous aprenentatges.

Així, doncs, gestionar, millorar o innovar requereixen lògiques, eines i compromisos diferents. La prova del nou de la innovació, per exemple, és el risc. Si a la teva aula o escola no arrisques, no innoves. Si no et fixes metes, en canvi, no millores. I si no mantens rutines, per exemple, no gesticones res i la teva praxi o la teva escola està desgovernada.

Tenint en compte la titularitat de les escoles de música, cal fer molta pedagogia de les tres lògiques de treball entre els responsables de les decisions polítiques i administratives, ja que condicionen el funcionament de les escoles i el seu marge per a la gestió, la millora o la innovació. Per això necessitem flexibilitat administrativa, tant en la gestió directa com en la gestió indirecta de les escoles, per tal de permetre el creixement i l'adaptació dels projectes educatius.

EXEMPLE

[Grup Art - Escola Municipal de Música i Dansa de Tiana](#)

EXEMPLE

[The Django Orchestra Academy - Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat](#)

6.2 GRAUS DE TRANSFORMACIÓ INSTITUCIONAL

Tota transformació educativa té una dimensió institucional i una dimensió personal. No solament cal transformar el centre educatiu: també cal transformar les persones. Si el canvi és una transformació de l'escola de música, és un canvi cultural que va molt més enllà dels canvis instrumentals, de la formació interna al centre o del domini de certes metodologies. **El canvi cultural va molt lligat al propòsit de l'educació i als valors personals i les creences subjacents.** Per tant, necessita una intervenció respectuosa, curosa i a llarg termini. Aquesta transformació té moltes capes, algunes visibles; altres, invisibles. I, per això, la transformació s'ha de produir en diferents graus de profunditat.

LA TRANSFORMACIÓ INSTRUMENTAL

El primer grau de transformació és el canvi instrumental. Els canvis instrumentals es refereixen als canvis en les eines o instruments usats pels docents o els alumnes. L'administració és una entusiasta d'aquest tipus de canvis i, molt sovint, els cursos de formació centrats en eines o metodologies també ho són. Els canvis normatius, per exemple, responen a aquesta exigència: decrets d'avaluació, normes d'organització, nous currículums o més requeriments de control de qualitat.

En la part pedagògica, el canvi instrumental sol identificar-se, per exemple, mitjançant l'ús, a l'aula, de «noves metodologies» (aprenentatge basat en projectes, treball cooperatiu, utilització de tecnologia, etc.) o mitjançant la promoció de l'ús de nous instruments (rúbriques d'avaluació, aplicacions digitals, etc.). Edgar H. Schein²⁴ anomena aquest nivell de transformació el «nivell dels artefactes», i el considera el nivell visible. Els nostres canvis es poden observar: entorns d'aprenentatge, signes visuals, normes escrites, documents d'avaluació, etc. Això, fer canvis visibles, és imprescindible, però sempre és insuficient.

EXEMPLE

[Creació i edició musical - Escola Municipal de Música de L'Ametlla del Vallès](#)

EXEMPLE

[Utilitzem les tauletes per aprendre - Escola Municipal de Música i Dansa i Aula de Teatre de Montornès del Vallès](#)

LA TRANSFORMACIÓ CONDUCTUAL

El segon grau de transformació és el canvi conductual. Els canvis conductuals són els que es refereixen a les competències i les capacitats professionals dels docents i dels alumnes. Tenen a veure amb les accions que desenvolupen els uns i els altres, així com amb els valors que l'escola de música assumeix i comunica públicament. Això se sol conèixer per les pràctiques d'aula dels professors o per la manera com es desenvolupen claustres, reunions i sessions de treball professional. Què saben fer les persones amb els instruments donats? Com «juguem» el «joc» que practica la nostra escola?

²⁴ C. SCHEIN, Edgar H. (2010). *Organizational Culture and Leadership*, 4a edició.

En aquesta segona categoria de transformació, **la capacitat professional és la clau de l'èxit**. Per això és imprescindible que les persones adquireixin noves habilitats, competències i coneixements professionals que els permetin emprar a fons els nous «artefactes» de què ara disposen. Tanmateix, això tampoc no és suficient per a la transformació d'una escola de música.

LA TRANSFORMACIÓ CULTURAL

El tercer grau de transformació és el canvi cultural. Aquest grau de transformació, el més profund, es refereix als canvis en les creences bàsiques: allò que permet entendre per què els membres d'una escola de música pensen i es comporten d'una manera determinada. En aquest nivell resideixen els valors subjacents que cada persona té sobre la docència o la funció social de l'educació musical, per exemple. D'això, també se'n pot dir la «cultura subjacent».

Produir canvis en les creences i en els valors dels docents és molt complex. La transformació de valors i creences requereix acompanyament respectuós perquè afecta la identitat personal de cada docent, no només la seva competència professional. I, en una transformació radical, pot significar un replantejament del sentit últim de l'activitat professional. Per exemple, un docent d'instrument pot considerar que és un professor d'aquell instrument determinat que transmet coneixements musicals i tècnics a infants o adolescents, o bé un educador que utilitza el repertori instrumental per desenvolupar competències per a la vida plena amb relació a l'experiència artística, expressiva o social que la interpretació musical permet. Aquesta reflexió compartida necessària ha de ser objecte de treball en els processos de canvi profunds en educació. En l'àmbit institucional, el canvi cultural és un autèntic procés de refundació.

Compartir valors i creences profundes sobre educació musical fa augmentar l'alineació, genera més satisfacció, fa disminuir l'esforç en l'execució i comporta coordinacions més ràpides i més facilitat de comunicació.

Els agents de canvi, doncs, tant si són les direccions de centre, els formadors com els equips impulsors de docents de música, **han d'estar capacitats per conduir els diferents graus de profunditat d'una transformació**. Facilitar el canvi instrumental, conductual i cultural requereix coneixements sobre facilitació del canvi, uns coneixements que els mestres haurem d'anar aprenent si volem transformar, de veritat, els nostres centres.

Les escoles necessiten diferents graus de profunditat en les accions de transformació. Necessiten canvis instrumentals, conductuals i culturals.

EXEMPLE

Projectes artístics de comunitat - Escola Municipal de Música i Dansa i Aula de Teatre de Montornès del Vallès

7

UNA TEORIA DEL CANVI PER TRANSFORMAR EL CENTRE

Liderar una transformació en un centre no és «fer taca d'oli» o començar pensant només en «les persones motivades». **Per transformar un centre educatiu cal tenir una estratègia específica:** no n'hi ha prou d'aplicar accions de gestió, millora o innovació.

El coneixement del canvi organitzacional no és habitual en els entorns educatius i en el món de l'educació. De fet, ja s'han introduït elements de bona gestió o plans de qualitat, de millora o fins i tot d'«innovació», però, en massa casos, han fet augmentar la burocràcia en lloc de facilitar el canvi educatiu.

7.1 VISIÓ DEL CANVI, UN HORIZÓ COMPARTIT

La primera condició per iniciar un canvi és que els promotors tinguin un horitzó, una visió (o intuïció) del tipus de centre a què aspiren. És a dir, que sàpiguen on volen anar. La segona condició és que tinguin un coneixement de les fases de transformació, de la gestió del canvi organitzacional. És a dir, que sàpiguen com arribar-hi. Aquests requisits no estan en mans d'una persona o càrrec; són patrimoni dels agents de transformació, que poden ser un grup de docents compromesos.

7.2 ETAPES D'UNA TRANSFORMACIÓ INSTITUCIONAL

Un procés de transformació passa per diferents etapes. Les més conegudes són els vuit «acceleradors de canvi» que proposa John Kotter,²⁵ que inclouen els episodis següents: generar sensació d'urgència al voltant d'una conjuntura d'oportunitat, crear i desenvolupar una coalició orientadora, forjar una visió de canvi i iniciatives estratègiques, reclutar un conjunt de voluntaris compromesos, facilitar l'acció eliminant barreres, generar (i celebrar) èxits a curt termini, mantenir l'acceleració i, finalment, institucionalitzar la nova cultura.

7.3 L'AMBIGÜITAT I LA INÇERTESA FORMEN PART DEL PROCÉS DE CANVI

La transformació es pot planificar fins a cert punt: saps per quines etapes passaràs, però no com les passaràs. Així que és normal que alguns docents tinguin por i s'incomodin, tot i voler la transformació. **Els processos de canvi substantiu són emergents**, així que l'equip impulsor i la direcció han de procurar claredat i serenitat en lloc de cercar el «control». És per això que cal celebrar els petits èxits, perquè la transformació no es produeix d'una manera fàcilment apreciable i avaluable. Normalment, la perspectiva de dos o tres cursos escolars és el que ens permet prendre consciència del camí recorregut.

Per transformar un centre educatiu cal tenir una estratègia específica, coneixements sobre les característiques d'una transformació organitzacional i uns agents del canvi compromesos amb una visió comuna.

7.4 AGENTS DEL CANVI, DOCENTS COMPROMESOS

Els protagonistes d'aquestes etapes de canvi són els docents compromesos, no els càrrecs institucionals. En entorns educatius, les etapes de transformació estan protagonitzades pels docents que assumeixen el paper d'agents del canvi. L'equip directiu és el primer agent del canvi, però, **per a una transformació substancial de l'escola de música, no és suficient la voluntat transformadora d'un equip directiu**. Als centres, l'ideal és que existeixi un equip impulsor format per un grup de voluntaris —un 10 o un 15 % de docents de l'escola—, sense importar el paper institucional que hi desenvolupen.

²⁵ KOTTER, John P. (2014). *Acelerar*. Barcelona: Ed. Conecta, 2015.

EL PAPER DE L'EQUIP IMPULSOR DEL CANVI

Aquest equip impulsor, que no és una ampliació de l'equip directiu, **és sobretot el responsable del canvi al centre i de promoure cada fase de la transformació.** És a dir, té un paper de lideratge actiu en la fase de creació de la necessitat de transformar i de comprometre tota la comunitat en la fase de capacitat i aprenentatge o en la fase d'implementació per escalar el canvi i fer-lo sostenible. L'equip directiu, sovint atrapat en la gestió de l'escola i les contingències del dia a dia, ha de comptar amb aquest grup de docents. Si no el tenim, ens trobem en una fase anterior de la gestió del canvi i ens caldrà crear necessitat de transformació i generar aquest compromís entre els companys i companyes. Curt i ras, amb l'equip directiu no en tenim prou per transformar una escola de música de manera consistent, significativa i duradora.

L'equip directiu necessita un equip impulsor de la transformació per fer transformacions de manera consistent, significativa i duradora.

EXEMPLE

EMS (Educació Musical Secundària) - Escola Municipal de Música d'Olesa de Montserrat

LA RESISTÈNCIA ÉS UN FET NECESSARI I NATURAL

Cal mantenir la direcció de la transformació, bo i acceptant que hi haurà, indefectiblement, diferents graus de participació. **És un requisit facilitar la transformació amb els docents del centre de manera inclusiva i democràtica.** Alguns docents de l'escola només hi participaran, altres hi estaran compromesos i alguns hi oposaran resistència. En funció de les diferents persones, sempre es pot modular la «velocitat» del canvi, però ha d'haver-hi un acord generalitzat sobre la «direcció» del canvi. Abordar l'oposició i no postergar les converses pendents és tasca imprescindible del lideratge per al canvi. I acceptar que sempre hi haurà resistències i diferents graus de compromís és una dosi sana d'humilitat i de realisme.

7.5 LA UNITAT DE TRANSFORMACIÓ SEMPRE ÉS EL CENTRE

La unitat de transformació sempre és el centre, no una iniciativa personal ni, com ja s'ha apuntat, una «taca d'oli» que han iniciat algunes persones pel seu compte. El canvi és sempre global i està interconnectat: no hi ha separació entre les parts i el tot. Naturalment, s'ha de començar per prototipar i experimentar amb temps i recursos delimitats, però es fa en nom de tot el centre i de tot el claustre. L'equip impulsor és el que ha de preservar en tot moment el plantejament global del canvi a tot el centre. **No perdre el sentit d'unitat i de globalitat és una funció de l'equip impulsor però també de la direcció de l'escola de música.** Mantenir l'alineació i la comunicació permanent són estratègies que possibiliten la globalitat de la transformació.

EL CANVI SISTÈMIC ÉS INTERDEPENDENT

Tot i considerar que la unitat de transformació sempre és el centre, aquest no es pot transformar abordant separatament els diferents elements del projecte educatiu. Això significa que **es produiran diverses transformacions de manera simultània i interconnectades.** Per exemple, caldrà actuar alhora en el propòsit del centre, la fonamentació metodològica, l'avaluació i l'organització dels entorns d'aprenentatge. Canviar la metodologia docent no produeix una transformació del centre; en tot cas, propiciarà alguna millora en l'aprenentatge i prou. Així que haurem de gestionar diferents moments i centrar-nos en la part en la qual estem actuant, però sense perdre de vista aquesta interdependència. Per exemple, un canvi en el propòsit afectarà la metodologia d'aula i, al seu torn, els sistemes d'avaluació. La transformació profunda sempre és sistèmica: no pots canviar només una part.

7.6 EL PROCÉS DE TRANSFORMACIÓ ÉS UN PROCÉS HOLÍSTIC

El procés de transformació no és mai un procés lineal d'aprenentatge. Tot i que la transformació es desenvolupa a través d'accions temporals successives (reunions, prototips, formacions, visites a altres centres, claustres pedagògics, etc.), en tot procés de transformació els aprenentatges clau són holístics i hi ha una «tornada als orígens» permanent. Normalment, **aquest canvi cultural es desenvolupa al voltant de preguntes sobre el sentit del canvi, el propòsit de l'educació musical o la visió de futur del nostre centre.** No és només anar «avançant», també és anar «aprofundint».

EXEMPLE

[La transformació de Cantates Escolars a Montornès del Vallès - Escola Municipal de Música de Montornès del Vallès](#)

8

L'EQUIP HUMÀ I LA TRANSFORMACIÓ DEL CENTRE

Ja és un tòpic afirmar que les idees sobre cap on volem anar no es poden deslligar de les persones que les han de fer realitat. **Les persones també són una estratègia.** Les idees no es desenvolupen i s'aterren soles. Són importants, així com els plans i les propostes, però el seu èxit depèn de qui les executa, de la seva competència, de la seva ètica, del seu compromís.²⁶

És per això que, per desenvolupar qualsevol canvi, millora o transformació, cal comptar amb els equips humans, que en són el principal recurs. I, per fer-ho, cal posar-los al centre de totes les actuacions.

8.1 CAPACITACIÓ I FORMACIÓ DOCENT

En una escola de música en transformació, les capacitats i competències professionals dels docents que hi treballen són fonamentals: **la qualitat docent, musical i pedagògica és el capital humà que fa florir qualsevol projecte educatiu.** És per això que la formació permanent i la capacitació han de formar part del dia a dia de l'organització i esdevenen un objectiu individual i alhora col·lectiu.

ACTUALITZACIÓ DE LES COMPETÈNCIES PROFESSIONALS

En el context d'una educació musical de qualitat, més enllà de les competències tècniques professionals que els docents ja tenen assolides per la seva formació, caldrà actualitzar i ampliar les competències docents per ensenyar en aquest nou marc. Algunes de les competències sobre les quals val la pena reflexionar són les següents:

1. Capacitat d'organitzar i desenvolupar situacions d'aprenentatge

És a dir, més enllà del domini de la disciplina, saber aterrar els continguts d'aprenentatge i les competències que cal desenvolupar en forma d'objectius d'aprenentatge adequats als alumnes. I fer-ho a partir de les representacions, les capacitats i les competències dels alumnes.

²⁶ K MERCET, Xavier. *La estrategia son las personas*. Cf. <http://www.xaviermarcet.com/2018/10/la-estrategia-son-las-personas.html>.

2. Capacitat de promoure la progressió de tots els estudiants

És a dir, considerar la personalització de l'aprenentatge i oferir propostes ajustades a l'edat i al nivell de desenvolupament de cada aprenent. Aprofitar els obstacles i els errors com a oportunitats d'aprenentatge des d'una aproximació formativa de l'avaluació i del *feedback* respectuós i de qualitat.

3. Capacitat d'equilibrar les diferents dimensions de l'aprenentatge

És a dir, garantir el progrés individual i col·lectiu dels estudiants desenvolupant fórmules d'aprenentatge cooperatiu, de coavaluació formativa, de corresponsabilitat, etc., per donar sortida a objectius de formació integral com ara els que inclouen el vessant social, emocional i ètic de l'educació. La pràctica musical, com a experiència global, és un vehicle magnífic d'una educació integral i inclusiva per a totes les persones.

4. Capacitat de comprometre i motivar els alumnes en el seu aprenentatge

És a dir, promoure el desig d'aprendre, explicitar les relacions entre els sabers i ampliar els horitzons de desig de coneixement dels estudiants. Ningú no demana aprendre allò que desconeix, així que descobrir noves músiques, estimular noves experiències artístiques, ampliar els referents, etc., forma part de les competències professionals d'un docent en una escola de música de qualitat.

5. Capacitat de treballar amb l'equip docent del centre

És a dir, participar de manera responsable del projecte d'escola i promoure l'aprenentatge entre els professionals del centre. Desenvolupar el capital social i humà de l'organització és un deure que reverteix en la qualitat de tots els docents del centre, enriqueix les competències professionals i permet aprendre els uns dels altres. També permet millorar les relacions i contribueix a resoldre problemes personals i professionals que formen part del dia a dia de qualsevol organització humana.

6. Capacitat de regular la formació contínua pròpia

És a dir, saber reflexionar sobre les pràctiques pròpies, revisar-les i millorar-les. Contribuir a fer que l'escola pugui desenvolupar una formació comuna entre col·legues, alhora que es desenvolupa el creixement didàctic i pedagògic personal. L'aprenentatge permanent és una condició indispensable de les escoles que milloren i es transformen, perquè contínuament sorgeixen noves necessitats i nous reptes educatius i musicals.

EXEMPLE

[Compartim l'experiència - Escola Municipal de Música i Teatre de Sant Celoni](#)

EXEMPLE

[La Flauta Màgica de W.A. Mozart amb tota l'escola - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià \(Barcelona\)](#)

EXEMPLE

[Totes les danses porten a Mozart - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià \(Barcelona\)](#)

8.2 ESTRATÈGIES INSTITUCIONALS PER A LA CAPACITACIÓ I LA FORMACIÓ

En una organització que aprèn, la formació i la capacitació formen part del nucli pedagògic de l'escola i, per tant, aquest aspecte forma part de la planificació i del desenvolupament ordinari de la tasca professional. Això requereix, entre altres coses, l'assignació de recursos. La formació permanent no és un extra que queda fora de la responsabilitat laboral, un element optatiu vinculat al voluntarisme de cada docent. És una exigència professional que necessita espais i temps assignats.

EXEMPLE

[Fer de professor a l'EMM - Escola Municipal de Música de Mataró](#)

EXEMPLE

[Integració del llenguatge musical a l'instrument - Escola Municipal de Música de La Selva del Camp](#)

EXEMPLE

[Pla de formació - Escola Municipal de Música i Conservatori de Vic](#)

Les capacitats i competències professionals dels docents són el capital humà de partida per a qualsevol transformació i han de ser incrementades, estimulades i acompanyades.

ESPAIS I TEMPS INSTITUCIONALS DE DEBAT I REFLEXIÓ

Els recursos dedicats a la capacitació docent haurien d'estar articulats i ser acordats pel conjunt dels docents d'una escola. En primer lloc, perquè han d'estar relacionats amb el projecte educatiu i les necessitats d'aprenentatge de la mateixa institució o del tipus d'estudiants a què l'escola dona servei. En segon lloc, perquè l'aprenentatge en interacció social és molt més potent i rellevant que la formació aïllada i individual. **Els docents d'un claustre aprenen més i millor junts, socialitzen el coneixement existent (poden aprendre els uns dels altres) i tenen moltes més possibilitats d'linear els seus posicionaments metodològics o professionals.** És un benefici doble: personal i institucional.

EXEMPLE

[Docència compartida - Escola Municipal de Música de Roda de Ter i L'Esquirol](#)

PROGRAMA DE FORMACIÓ ANUAL

Malgrat que normalment no s'assignen recursos específics per a la formació interna a les escoles, existeixen opcions de baix cost i alt impacte com ara l'aprenentatge entre iguals a través de la codocència, o els claustres pedagògics i altres fórmules de debat i reflexió interna a les escoles. Les visites recíproques entre escoles de música també són un model d'aprenentatge professional que obre moltes possibilitats i que, en els ensenyaments reglats, ja comença a ser una pràctica molt estesa.

Si la institució té prou recursos, és molt recomanable una programació anual d'activitats de formació a la mateixa escola o en moments de trobada determinats. En els processos de canvi o transformació, l'acompanyament formatiu al claustre o la facilitació de claustres i reunions de treball a càrrec d'experts és un gran suport als processos de canvi. També és molt potent l'organització de trobades «fora de l'escola» en jornades d'un o dos dies de treball comú. La intensitat i la profunditat que s'obtenen en aquest tipus de formacions són molt recomanables per a moments de presa de decisions institucionals, planificació estratègia o replantejaments globals de l'escola.

DESENVOLUPAMENT DEL CAPITAL HUMÀ I SOCIAL

Atesa la complexitat de l'educació musical i les altes exigències d'actualització permanent, cada vegada es fa més **necessària la participació en entorns professionals de treball que van més enllà de la mateixa escola**. Tal com apunten Fullan i Hargreaves,²⁷ cal superar l'individualisme dels docents i l'aïllament de les escoles. Les escoles de música necessiten estar en contacte entre elles per formar conjuntament cultures col·laboratives que donin lloc a comunitats professionals d'aprenentatge. Aquestes **comunitats professionals d'aprenentatge** es fonamenten en la col·laboració entre les escoles i en cap cas en la competició entre elles, perquè entenen que formen part d'un sol teixit educatiu que dona servei a tota la societat. Tota escola es considera, doncs, part del mateix ecosistema de formació musical. Això augmenta considerablement el capital personal i social i genera una intel·ligència col·lectiva amb gran potencialitat per desenvolupar una cultura col·laborativa en xarxa capaç d'afrontar els reptes del present i del futur.

Les escoles del futur seran escoles en xarxa o no seran. D'aquí la importància de la xarxa d'escoles municipals de música i arts, pionera en el nostre context. Igualment, els professionals de l'ensenyament musical formaran part de cultures col·laboratives o no tindran prou recursos de coneixement per resoldre els grans reptes de qualitat i equitat que l'educació musical necessita afrontar.

Les escoles han de formar part de xarxes de col·laboració que donin lloc a comunitats professionals d'aprenentatge, amb una cultura oberta per afrontar junts els reptes educatius.

EXEMPLE

Producció del CD Jazzband amb Emilio Solla - Escola Municipal de Música de Navàs

EXEMPLE

Seminari de mestres - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)

²⁷ HARGREAVES, A., i FULLAN, M. (2014). *Capital profesional. Transformar la enseñanza en cada escuela*. Madrid: Ediciones Morata.

9

TRANSFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

La comunicació té un paper determinant en els processos de gestió, millora i innovació. És la condició necessària per fer possibles aquests processos: sense una bona comunicació no hi ha un bon procés de canvi institucional. Les funcions de la comunicació són molt diverses en processos de transformació, però algunes són clarament identificables.

9.1 FUNCIONS DE LA COMUNICACIÓ

El principal responsable de la comunicació és l'equip directiu de l'escola: no en el sentit que és l'emissor principal, sinó en el sentit que ha de garantir l'existència dels canals i els mecanismes de comunicació entre tots els membres de la comunitat. Aquests canals de comunicació són les «carreteres» per on «circularà» la informació en totes direccions: cal garantir-les i tenir-ne cura

COMUNICAR PER INFORMAR

Comunicar per informar és el grau 0 de comunicació. L'escola ha de determinar els canals de comunicació interns i externs pertinents per garantir que la informació arriba a tothom. Com a guia de qualsevol acció comunicativa informativa, caldria establir cinc aspectes clau: **què** es comunica, **quan** es comunica, **a qui** es comunica, **com** es comunica i **qui** ho comunica.

EXEMPLE

[El Conversatori: butlletí mensual - Escola Municipal de Música - Conservatori Terrassa](#)

COMUNICAR PER COMPRENDRE

Comunicar per informar és insuficient en moments de canvi, perquè les persones necessiten contextualitzar i comprendre allò que es comunica. Totes les persones interpreten les informacions en clau personal i en relació amb els seus coneixements. Si introduïm noves eines, instruments, propostes, etc., tothom ha de donar significat al que s'està fent. Per tant, *comprendre* és clau.

Per poder comprendre, cal que la comunicació vagi en les dues direccions i que incorpori elements de *feedback* i conversa, si escau, per assegurar-nos que tots comprenem què estem fent o què està passant.

Aquesta voluntat de fer-se entendre ens obliga a utilitzar un llenguatge comprensible per a tothom. Els alumnes i les famílies no acostumen a comprendre el llenguatge professional dels docents, amb paraules específiques de didàctica (objectius d'aprenentatge, competències, rúbriques, avaluació formativa, etc.). Hem de trobar formes entenedores posant-nos sempre en el lloc dels receptors.

COMUNICAR PER COMPROMETRE

Ningú no participa en un procés que desconeix i que no comprèn, i tampoc no s'hi compromet. La primera fase de creació de compromís i participació en una transformació és la bona comunicació. I aquesta, juntament amb el desenvolupament de les accions, és la que permet desenvolupar tot el procés de transformació o millora del centre.

Per comprometre les persones cal interpellar-les sobre les seves idees subjacents o els seus valors. Tal com s'ha exposat en els diferents graus de transformació, el compromís de tothom és necessari, i això, en molts casos, implica debatre i consensuar valors i creences profundes sobre educació musical.

No és que la comunicació hagi de ser bidireccional, és que el seu contingut és el resultat d'aquesta interacció: comunicar per comprometre és, en el fons, una negociació de significats i posicions personals. Pot ser considerat com una comunicació per aprendre.

En processos de gestió, millora o innovació, la bona comunicació és necessària per crear condicions de possibilitat i fer possible la comprensió i el compromís de tothom amb la transformació.

EXEMPLE

Ones de Música - Escola Municipal de Música de Sant Sadurní d'Anoia

9.2 EL RELAT DEL PROCÉS DE CANVI

Els processos de canvi tenen fases i moments diferents, s'estenen en el temps i necessiten una lògica, un desplegament d'accions i, també, **un relat sobre el sentit i el propòsit**.

Massa vegades s'oblida aquesta dimensió de la transformació i es fa una aproximació massa instrumental i mecànica de les accions de transformació. Una transformació no pot fer-se mai des d'una perspectiva comunicativa de gestió.

En conseqüència, cal construir el relat de la transformació: a més d'informar, ha de **construir una narrativa que doni sentit a les coses que passaran a la nostra escola**. És determinant que tots els membres de la comunitat educativa compreguin el sentit dels canvis i comparteixin la importància del propòsit. Si el propòsit té sentit per a tothom, l'esforç, els inconvenients, les pors, i fins i tot els possibles errors, seran compresos (i assumits) amb normalitat. Es veuran com a reptes que cal superar i com a obstacles justificables pel sentit del canvi que estem fent a l'escola. És a dir, informar del «què» mai no és suficient: cal compartir el «per a què» i comprometre-hi tothom.

EXEMPLE

[D'Escola de Música i Dansa a Escola Municipal de les Arts i a SPM-Sociocultural - EMA Santa Perpètua de Mogoda](#)

9.3 ESCOLTAR I ACCEPTAR LA DISCREPÀNCIA

És obvi que cal una comunicació entre totes les parts i que també ha de ser una comunicació per «escoltar». Escoltar les propostes, les reflexions, les inquietuds, els suggeriments... Però també escoltar les crítiques, les resistències i les protestes.

Cal acceptar que no sempre hi ha consens, una situació habitual en tot canvi. **Sempre és millor que aflorin les diferències o les crítiques**, perquè sempre és millor saber què està passant realment. Les discrepàncies o problemes amb docents, alumnes o famílies que no es coneixen no es poden abordar.

Per tant, aquesta obertura ha de ser garantida per la direcció de l'escola de música, que crearà, si cal, canals més informals o trobades puntuals amb persones clau de l'equip docent, de les famílies o de l'alumnat per copsar com estan vivint els canvis i quina percepció tenen de tot el procés.

En un procés de transformació sempre hi ha discrepància. Si ens pensem que no existeix, és que no estem canviant res realment o que el desacord es produeix fora dels canals de comunicació i, per tant, és invisible per a nosaltres. En conseqüència, no podem incorporar la discrepància, la crítica constructiva o els punts de vista diferents. Això és una gran debilitat per a una transformació reeixida.

Una bústia de suggeriments, física o electrònica, també és aconsellable: tenir un mecanisme per recollir aportacions o suggeriments. Tot i que normalment no hi ha gaire participació, la seva existència ja està comunicant que la direcció del centre està «oberta» a les aportacions de tothom!

9.4 CELEBRAR PER COMUNICAR

En processos de transformació, **celebrar els èxits assolits en les etapes intermèdies és clau per mantenir el compromís i l'energia necessaris per fer el sobreesforç que ens exigeix la transformació.** És ineludible anar més enllà de les comunicacions escrites en un procés tan important de canvi. Cal fer actes presencials i accions de comunicació amb impacte emocional i vivencial.

Les celebracions, els concerts, les activitats, etc., que les escoles ja fan amb les famílies són un escenari ideal per incorporar-hi elements vinculats al procés de canvi. És a dir, en cada esdeveniment musical hem d'incorporar un moment de «celebració» del procés de transformació per congratular-nos de les fites assolides, per petites que siguin, i també per reconèixer, públicament i amb tota la comunitat, els esforços de les persones que més s'hi han implicat. Agraïment i celebració han d'anar sempre junts.

En processos de transformació cal celebrar els èxits assolits en les etapes intermèdies per mantenir el compromís, i reconèixer i agrair l'esforç dels agents més compromesos.

10

DOCUMENTACIÓ BÀSICA DE REFERÈNCIA

Regulació de les escoles de música i de dansa

Decret 179/1993, de 27 de juliol, pel qual es regulen les escoles de música i de dansa

https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=103115&language=ca_ES

Dades estadístiques dels ensenyaments de música a Catalunya

<http://ensenyament.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/estadistiques-ensenyament/curs-actual/musica/escoles/>

Rúbrica de canvi

<https://rubricadecanvi.cat/intro>

Cercles de comparació intermunicipal: escoles de música

<https://www.diba.cat/web/educacio/cercles>

Panel d'Educació de la Diputació de Barcelona: escoles de música (gener de 2019)

<https://www.diba.cat/documents/94105123/115195250/panelEMM2019.pdf/a10aa7b5-7ea2-4aef-af44-5378d07d54ad>

Aquest document és el resultat del treball dut a terme en el marc de la

XARXA ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA I ARTS impulsat per la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona, en col·laboració amb diversos municipis de la demarcació de Barcelona.

Autoria:

Boris Mir en col·laboració amb Ruben Bes, Joan Fargas i Jordi Soler, professors de l'Escola Superior de Música de Catalunya.

Participants de les sessions de treball grupal:

Joana Almansa Rodríguez, Escola Municipal de Música de Balsareny, Ajuntament de Balsareny; Pere Bayona Escat, Escola Municipal de Música i de les Arts Esplugues de Llobregat, Ajuntament d'Esplugues de Llobregat; Pau Bombardó, Escola Municipal de Música de Balsareny, Ajuntament de Balsareny; Xavier Edo, Escola Municipal de Música i de les Arts, Ajuntament d'Esplugues de Llobregat; Francesc Espona, Escola Municipal de Música Mestre Josep Maria Castella de Navàs, Ajuntament de Navàs; Ignasi Gómez, Escola Superior de Música (ESMUC); Xavier Llobet Casa, Escola Municipal de Música de Berga, Ajuntament de Berga; Xevi Matamala, Escola Municipal de Música d'Olesa de Montserrat, Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Ruth Matamala Cors, Escola Municipal de Música Cal Moliner de Sallent, Ajuntament de Sallent; Berta Moreno, Escola Municipal de Música de Balsareny, Ajuntament de Balsareny; Jeanette Porter Huerre, Escola Municipal de Música de Sant Sadurní d'Anoia, Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia; Daniel Rubies, Escola Municipal de Música Josep Maria Rueda de Granollers, Ajuntament de Granollers; Cati Sancho Teixidó, Escola Municipal de Música Torre Balada, Ajuntament de Castellar del Vallès; Elena Sentís Bial, Escola Municipal de Música de l'Ametlla del Vallès, Ajuntament de l'Ametlla del Vallès.

Coordinació del treball:

Silvia Andrés, Montse Guàrdia i Araceli Rodríguez. Gerència de Serveis d'Educació.

Fotografies:

www.shutterstock.com

PART 2

.....

PRÀCTIQUES PER A LA MILLORA I LA INNOVACIÓ A LES ESCOLES MUNICIPALS DE MÚSICA I ARTS

.....

31 de juliol de 2022

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

INTRODUCCIÓ / PART 2

El present capítol complementa el primer «Marc per a la millora i la innovació a les escoles municipals de música i arts» tot exemplificant els seus apartats amb pràctiques de referència que s'han desenvolupat i es desenvolupen encara a les escoles de música i arts del nostre país. A banda de complir aquesta funció principal, també pretén tenir una entitat i una coherència pròpies, per tal de ser reflex del que està passant en el sector educatiu artístic i cultural, i inspirar així altres institucions del sector.

Aquestes pràctiques han estat recollides mitjançant un procés participatiu impulsat pel Grup de Millora de la Xarxa d'Escoles Municipals de Música i de les Arts de la Diputació de Barcelona. Les dades que es presenten corresponen a l'any 2021.

La tria respon als principis següents: s'han cercat pràctiques que relatin un projecte concret de la institució i que siguin de proximitat, diverses en el format i en el territori, i replicables i adaptables als contextos propis. De manera intencionada, s'han destacat pràctiques que es duen a terme en centres de diferents dimensions i models per tal que el lector pugui trobar centres que s'assemblin més o menys al propi i centres situats en contextos amb un nombre d'habitants similar.

Les pràctiques estan agrupades seguint l'índex de la primera part. Per facilitar la seva consulta, cada pràctica es presenta en forma de fitxa on s'inclou una breu descripció del projecte, dels materials, articles, recursos i publicacions relacionats i les dades sobre l'escola que la realitza i el municipi al qual pertany.

PRESENTACIÓ

Context de les escoles municipals de música
Nous reptes

PROJECTES DE CREACIÓ

1/2

L'ESCOLA D'ARTS EN VIU

EL PRAT DE LLOBREGAT
 64.132 HABITANTS

Un exemple de com donar resposta a les necessitats actuals de la societat el trobem en els projectes de creació que desenvolupa L'Escola d'Arts en Viu del Prat de Llobregat. Aquesta escola municipal ofereix tres espais de creació en forma d'assignatura per a tot l'alumnat de l'escola, en els quals es treballa a partir de la creació de manera interdisciplinària amb la música, el teatre i la dansa. L'activitat la condueix professorat de l'escola que treballa en tàndem amb artistes residents del teatre municipal L'Artesà.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Des d'aquesta escola, que vol atendre la música, la dansa i el teatre de manera interdisciplinària, es va pensar que calien uns espais en els quals l'alumnat de les diferents disciplines pogués coincidir per desenvolupar projectes de creació en què es barreassin els tres llenguatges. Igualment, es va considerar interessant que aquests projectes els conduïssin artistes en residència del teatre municipal L'Artesà. Hi ha tres grups de dotze alumnes, diferenciats per edats:

- «Experimentació amb l'art» (de set a nou anys), grup conduït per dues professores, una de música i una de teatre;
- «Pràctiques de creació» (de deu a dotze anys), grup conduït per una professora de música amb un artista resident, i
- «Artefactes escènics» (de tretze a disset anys), grup conduït per una professora de teatre amb un artista resident.

En alguns casos, en lloc d'un sol artista hi ha una parella d'artistes que treballen conjuntament.

S'imparteixen sessions setmanals que es desenvolupen als espais del teatre L'Artesà. El procés de creació sorgeix a partir dels interessos dels alumnes i a partir dels llenguatges creatius que aporten els artistes, i normalment acaba amb algun tipus de producció que s'exhibeix en públic.

PROJECTES DE CREACIÓ

2/2

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Artefactes Escènics: <https://youtu.be/vKeNub-GEfQ>

Projectes de creació amb artistes en residència:

<https://www.elprat.cat/cultura/lescola-darts-en-viu/projectes-de-creacio-amb-artistes-en-residencia>

Teatre L'Artesà: <https://www.teatrelartesa.cat/lescola-darts-en-viu-i-la-creacio>

La práctica artística contemporánea como experiencia interdisciplinar abierta al aprendizaje transversal:

<https://revistas.um.es/reapi/article/view/280481/205091>

WEB ESCOLA

www.elprat.cat/lescoladartsenviu

CONTACTE

lescoladartsenviu@elprat.cat

OBSERVACIONS

Aquests espais de creació permeten una aproximació més lliure i personal de l'alumnat al fet artístic, que es diferencia molt de la classe d'instrument, de dansa o, fins i tot, de teatre que ells poden rebre habitualment. La proximitat amb els artistes és un element molt motivador i causa un gran impacte en l'alumnat, especialment l'adolescent. Es tracta d'un espai de trobada d'alumnes de música, dansa i teatre. És també un espai d'aprenentatge per als docents que hi participen, l'experiència dels quals s'ha d'anar traspasant a la resta del claustre.

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Cor escènic. Escola Municipal de Música i Teatre de Sant Celoni

<http://www.santceloni.cat/departament.php?id=41>

Sant Celoni. 17.794 habitants

COR ESCÈNIC

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA I TEATRE DE SANT CELONI

SANT CELONI

17.794 HABITANTS

Un exemple de com donar resposta a les noves necessitats i els nous reptes que planteja la societat actual és el projecte de Cor escènic que desenvolupa l'Escola Municipal de Música i Teatre de Sant Celoni. Aquest cor neix a partir de la necessitat de donar continuïtat al treball interdisciplinari fet en els cursos anteriors, tot integrant dues disciplines: el teatre i la música.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

L'escola integra la música i el teatre en la franja d'edat que va de quatre a set anys. Quan l'alumnat supera aquesta franja d'edat desitja continuar treballant totes dues disciplines de forma integrada, i el cor és un bon espai per a aquesta integració. També s'han creat dos tallers en els quals es fa música i teatre, i s'incorpora l'instrument en el cas que se'n toqui un. En el grup d'alumnes més grans, les activitats es desenvolupen amb dues especialistes a l'aula, fet que permet al professorat créixer professionalment, ja que es converteix en un espai d'autoaprenentatge. L'alumnat d'entre vuit i dotze anys realitza una sessió setmanal. En aquest projecte també s'inclou l'anglès com a llengua vehicular d'una de les dues professores. La formació musical i la teatral es compenetren perfectament; la mirada va molt més enllà de cantar fent una coreografia, ja que l'objectiu és molt més profund: se cerca afectar les emocions i l'actitud de cada alumne i del grup.

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Un Nadal sense neu https://youtu.be/_DXVtQBeQJs

WEB ESCOLA

<http://www.santceloni.cat/departament.php?id=41>

CONTACTE

cme.administracio@santceloni.cat

OBSERVACIONS

En la franja d'edat que va de quatre a set anys, l'alumnat no té la possibilitat de participar en grups de teatre o de música separatament, cosa que té molt bona acceptació per part de tots els usuaris. A partir de vuit anys, ja hi ha la possibilitat de decantar-se pel teatre o la música separatament, o bé de continuar rebent una formació que integri totes dues disciplines.

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Cors Escènics: Música i Dansa. Escola Municipal de Música de Mataró

www.emmmataro.cat

Mataró. 129.661 habitants

2

ESCOLES DE MÚSICA:
PROPÒSIT I OBJECTIUS

Objectius de les escoles municipals de música

TOÏS FEM MÚSICA
(MÚSICA PER A ALTRES CAPACITATS)

1/2

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE SANT SADURNÍ D'ANOIA

SANT SADURNÍ D'ANOIA
12.866 HABITANTS

Per abordar el repte de no excloure cap persona de l'educació musical, a l'Escola Municipal de Música de Sant Sadurní d'Anoia es desenvolupa el projecte «Tots fem música», un espai de musicoteràpia per a persones amb diversitat funcional.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

L'escola ha treballat amb associacions de persones amb diversitat funcional des dels seus inicis. L'any 2017 es va treballar amb el Departament d'Acció Social de l'Ajuntament per aconseguir un espai formatiu de llarga durada per a aquests col·lectius.

Es busca que la música formi part de la vida i l'aprenentatge dels alumnes; que a través de la musicoteràpia puguin apropar-se al seu estat d'ànim i a la seva expressió, tant emocional com verbal; que la música els serveixi per canalitzar les seves emocions a través del llenguatge, a través de les lletres de les cançons i la música en grup. Es vol que els alumnes se sentin part de l'escola de música i participin activament en accions comunes, tot esdevenint membres actius de la comunitat que conforma l'escola.

En el desenvolupament d'aquest projecte, l'escola treballa conjuntament amb Musicoteràpia Penedès, un grup de professionals de la zona. S'utilitzen espais adaptats i diàfans, aptes per a cadires de rodes, i alguns alumnes compten amb acompanyants o vetlladors. El projecte es desenvolupa amb una ràtio d'entre vuit i deu alumnes, i es finança íntegrament amb les quotes dels participants. Les sessions les desenvolupen parelles de musicoterapeutes que compten amb l'ajuda de voluntaris i estudiants en pràctiques. El projecte consta d'una sessió setmanal d'una hora, i els alumnes participen activament en l'acció cultural de l'escola.

TOTS FEM MÚSICA (MÚSICA PER A ALTRES CAPACITATS)

2/2

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Vídeo musicoteràpia Sant Sadurní:

https://www.youtube.com/watch?v=Pr_W9He6CSg

WEB ESCOLA

<https://santsadurni.cat/escolademusica>

CONTACTE

escolademusica@santsadurni.cat

OBSERVACIONS

En moments determinats del curs, com, per exemple, durant la setmana cultural, s'ofereixen tota mena de tallers d'assistència oberta en què es barregen tot tipus de participants, de totes les edats i amb diversitats funcionals.

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

«La música a casa» i «Ressona». Escola Municipal de Música de Sallent

<https://sites.google.com/emsallent.com/web/inici>

Sallent. 6.636 habitants

Projecte educatiu i acció pedagògica
 El projecte educatiu està contextualitzat

FEM TÀNDEM L'H: PONTS DE LES ESCOLES A L'EMMCA

1/2

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
 - CENTRE DE LES ARTS DE L'HOSPITALET**

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
 268.068 HABITANTS

Per tal de dur a terme un projecte educatiu que doni resposta a l'entorn social i cultural, l'Escola Municipal de Música - Centre de les Arts ha generat una aliança amb diverses escoles de la ciutat. Aquesta aliança no només té per objectiu la realització de programes de formació artística (teatre, música i dansa) en horari lectiu per a l'alumnat d'aquests centres, sinó que persegueix, sobretot, assegurar que hi hagi un pont entre l'escola de primària i l'EMMCA, és a dir, donar continuïtat a la formació i la pràctica artístiques d'aquest alumnat més enllà de l'etapa en què la troben dins l'escola.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La finalitat d'aquest projecte requereix una intervenció específica, per tal de salvar la bretxa provocada per les desigualtats de partida en les possibilitats de participació cultural. L'aliança amb les escoles ha esdevingut un dels eixos centrals del projecte educatiu de centre, singularitzant-lo fins a tal punt que segurament cap altra escola desenvolupa els seus projectes comunitaris d'aquesta manera. Des del setembre del 2005, l'EMMCA realitza programes de formació artística (en música, dansa o teatre) en escoles de primària de la ciutat dins l'horari lectiu i per a tot l'alumnat. Durant el curs 2020-21, l'EMMCA ha ofert formació a nou escoles de primària, un institut escola i una escola d'educació especial a través del programa municipal «Fem Tàndem L'H». Es tracta, en la majoria de casos, de centres que concentren un perfil d'alumnat especialment vulnerable i, per tant, amb menys oportunitats educatives i de pràctica artística. Amb aquests programes s'ofereixen a l'alumnat oportunitats de formació i pràctica artística *in situ* per als sectors que serien més susceptibles de veure-se'n exclosos. La finalitat principal és aconseguir que una part d'aquest alumnat continuï amb la seva formació i pràctica artística a l'EMMCA. Al capdavant, l'objectiu últim és aconseguir que en els programes fora de l'horari lectiu i a la seu central de l'EMMCA es venci la desigualtat de partida i, per tant, que la composició social de l'alumnat sigui (en termes de barris, de renda, de bagatges culturals, d'origens geogràfics, etc.) un veritable reflex de la ciutat. Tot l'alumnat implicat en «Fem Tàndem» té la consideració d'alumnat de l'EMMCA (i així es com se'ls fa sentir). D'aquesta manera, la pregunta quan acaba aquesta etapa mai és «t'hi apuntes?», sinó «vols seguir?».

FEM TÀNDEM L'H: PONTS DE LES ESCOLES A L'EMMCA

2/2

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Objectius i línies d'actuació de l'EMMCA:

<http://www.centredelesartsl-h.cat/detallNoticiaEmca.aspx?1fqazCwFvpmQwqazAjaVxcNTZCDDb1L7Dr2HIHmbgvAqazCRGmrCcqazB>

Entrevista sobre els projectes Tàndem i el pont: https://www.youtube.com/watch?v=YgjED_7wA7Y
(fins al minut 27:00)

Reportatges sobre els diversos projectes:

Reportatge de Televisió de L'Hospitalet al tàndem L'H que fa l'EMMCA a l'escola Charlie Rivel de L'Hospitalet:
<https://www.youtube.com/watch?v=h90gbssBADw>

Clip Aula L'H 2 - 24/05/2017 - Fem Tàndem L'H (1). Pau Vila, Ramon y Cajal i Gornal amb l'EMMCA:
<https://www.youtube.com/watch?v=E84YzAfv1xE>

Fem Tàndem L'H (6) - Màrius Torres/EMMCA; Milagros Consarnau/Plàudite; Joan Maragall/Bib. Tecla Sala:
https://www.youtube.com/watch?v=_YfnTB6cQTM

Clip Aula L'H (03) - 31/05/2017 - Fem Tàndem L'H (2). Charlie Rível, Ausiàs March i Lola Anglada:
<https://www.youtube.com/watch?v=dWebuKK0x94>

Fem Tàndem L'H (4). Ernest Lluch/EMMCA-Ins. Apel·les Mestres/Casa de la Música:
<https://www.youtube.com/watch?v=I54QY4F06PY>

Aula L'H - Tandem Jazz Manouche: <https://www.youtube.com/watch?v=fsp0seYHZ5A>

Article *Tuning up the instruments of social change*: <https://urbact.eu/instruments-social-change>

WEB ESCOLA

<http://www.centredelesartsl-h.cat/>

CONTACTE

emusica.arts@l-h.cat

OBSERVACIONS

Es tracta d'una pràctica en procés de millora i desenvolupament continu. El seu horitzó final és aconseguir aquest «reflex de la composició social de la ciutat» en tots i cadascun dels programes, dels grups i les activitats. En termes generals, actualment, el 5% de l'alumnat de «Fem Tàndem» que acaba la primària segueix a l'EMMCA el curs següent, mentre que en el conjunt de la ciutat aquest percentatge és del 2,8%.

El projecte educatiu és un instrument de reflexió i planificació

ACTUALITZACIÓ DEL PEC COM A MITJÀ DE TRANSFORMACIÓ PEDAGÒGICA

1/2

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA D'ESPLUGUES
DE LLOBREGAT**

ESPLUGUES DE LLOBREGAT
46.355 HABITANTS

Un exemple de procés d'actualització del projecte educatiu de centre és el que es va dur a terme a l'Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat. El procés va tenir lloc en un context de redefinició del servei públic i de canvi pedagògic orientat cap a un ensenyament més pràctic, basat en els principis de l'ensenyament significatiu i funcional.

DETALLS DE LA PRÀCTICA I MATERIALS

En aquest context de canvi pedagògic, a l'escola es va considerar necessari implicar tot el professorat en el debat sobre els criteris pedagògics i metodològics que es plantejaven, ja que hi havia diferents opinions al respecte. A la vegada, això va potenciar que aquests fossin coneguts per tothom.

La finalitat era redactar un nou projecte educatiu de centre, un document corporatiu que fos aprovat per l'Ajuntament i en el qual es definissin amb claredat els objectius generals i específics del centre, uns principis pedagògics i uns criteris metodològics.

Des de l'equip directiu, se'n va redactar el primer esborrany, es va distribuir i es va debatre sobre el contingut entre el professorat, centrant el debat en els aspectes més pràctics, i també amb els diferents equips de treball i amb el claustre.

El document resultant va ser presentat al Consell Escolar, on es va crear una comissió per al seu estudi. El nou document, que recull les aportacions d'aquest òrgan, es va presentar al Ple de l'Ajuntament per a la seva aprovació.

Tot el procés va durar més d'un curs escolar: el projecte es va iniciar el 2011-12 i va ser aprovat el 15 de novembre de 2013.

Els objectius, principis i criteris contemplats en el PEC defineixen la manera de fer de l'escola i, per tant, marquen la línia a seguir per a tot l'equip i la comunitat educativa.

—————>

ACTUALITZACIÓ DEL PEC COM A MITJÀ DE TRANSFORMACIÓ PEDAGÒGICA

2/2

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

PEC: <http://www.espaidedesarts.esplugues.cat/musica/wp-content/uploads/sites/4/2014/07/PEC-EMME.pdf>
Criteris pedagògics de l'Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat: veure pàgina 12 del PEC.

WEB ESCOLA

<http://www.espaidedesarts.esplugues.cat/musica/>

CONTACTE

escolademusica@esplugues.cat

OBSERVACIONS

L'experiència ha posat de manifest que és necessari compartir el PEC amb el nou professorat que no va participar en aquest procés.

Malgrat que en el procés d'admissió de nou professorat es té en consideració la concordança amb els principis del PEC, continua sent necessari tornar a parlar-ne posteriorment, en el procés d'acollida.

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Revisió del projecte educatiu de centre. Escola Municipal de Música de Vic

www.emvic.cat

Vic. 45.040 habitants

REVISIÓ DEL PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

ESCOLA DE MÚSICA DE VIC

VIC

45.040 HABITANTS

A l'Escola de Música de Vic es pot veure com la revisió del projecte educatiu del centre esdevé una eina de reflexió i planificació. Aquest procés s'emmarca en el Pla Estratègic 2019-2023, en un dels àmbits del qual es demana la revisió del projecte educatiu. La renovació s'enfoca des del punt de vista de les competències, i la lidera un equip de treball a proposta de l'equip directiu, per tal de determinar-ne els primers aspectes, com ara la metodologia i el calendari.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La metodologia de treball per revisar el projecte educatiu de l'Escola de Música de Vic serà consensuada amb una comissió creada específicament per a aquesta revisió, un equip de treball que es conforma a proposta de l'equip directiu. Per crear la comissió, es té en compte que hi hagi representants de totes les especialitats de l'escola i també la proporcionalitat amb la dedicació horària del professorat. Aquesta revisió es fa de manera telemàtica.

La revisió del projecte educatiu de centre va sorgir com un dels objectius en el marc de treball del Pla Estratègic 2019-23. Està previst que aquesta revisió es desenvolupi el curs 2021-22. Parteix del PEC revisat el 2016.

El treball de revisió del PEC es farà des de dins dels departaments de l'escola, i cada un dels seus representants liderarà el debat i la presa d'acords, que es presentaran trimestralment a la comissió específica.

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Pla Estratègic de l'EMVIC 2019-2023

Llei d'Educació de Catalunya (LEC) 12/2009 de 10 de juliol

PEC EMVIC 2016

WEB ESCOLA

www.emvic.cat

CONTACTE

dolcaalbert@emvic.cat

3

PROCESSOS D'ENSENYAMENT -APRENTATGE: METODOLOGIA

Metodologies i objectius d'aprenentatge competencials

EDUCACIÓ ARTÍSTICA PRIMERENCA

1/2

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
- CENTRE DE LES ARTS DE L'HOSPITALET**

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
261.068 HABITANTS

Una visió de l'aprenentatge competencial la trobem en el projecte d'educació artística primerenca de l'EMMCA. Arran d'un procés col·lectiu de reflexió sobre les propostes educatives per a les etapes primerenques, des del curs 2017-18 hi ha un únic programa interdisciplinari per a l'alumnat de menys de sis anys: una educació artística primerenca. Les metodologies i activitats d'ensenyament-aprenentatge que es plantegen en aquest tipus de programa busquen el desenvolupament d'aprenentatges competencials amb una mirada que va més enllà de «saber-ne de» per centrar-se a «saber fer».

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Després d'anys de trajectòria com a centre de música, teatre i dansa, cada cop es va anar fent més present la reflexió al voltant de la conveniència o no de segregar en programes diferents aquests tres llenguatges artístics en les edats més primerenques. Després d'una posada en comú, la conclusió és evident: no és tan diferent el que estàvem treballant uns i altres en aquestes etapes. Els tres llenguatges presenten uns trets concrets amb valor educatiu específic: el component performatiu en un lloc i moment determinats (l'aquí i l'ara); l'activitat en grup, i la corralitat del resultat i el procés artístics. És cert que cada llenguatge requereix unes destreses tècniques que convé entrenar i polir, però les propostes educatives en les edats primerenques persegueixen més aviat l'obertura de la relació amb les arts i l'obertura de les portes dels programes que la institució ofereix en edats posteriors. Els objectius d'aquest programa tenen a veure amb la consciència del cos i l'espai, un imaginari despert i creatiu, l'expressió pròpia a través de les arts, l'aula com a espai de creació i una mirada i una escolta actives. Al llarg dels darrers cursos s'ha desplegat progressivament el programa, incorporant nous grups amb infants més petits, provant i reformulant sistemes de rotació de professorat, aplicant aquesta perspectiva interdisciplinària en la col·laboració amb escoles bressol, etc. A més, s'han generat col·lectivament i s'han revisat de manera constant totes les propostes didàctiques, i s'ha documentat exhaustivament el procés d'experimentació amb els grups.

EDUCACIÓ ARTÍSTICA PRIMERENCA

2/2

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Presentació Educació artística primerenca a l'EMMCA: <http://www.centredelesartsl-h.cat/detallNoticiaEmca.aspx?lfqazCwFvpmQwqazAjaVxcNTZCDDb1L7Dr2HIHmbgvAqazCRGmrCcqazB>

Comunicació en el marc del Fòrum: educació musical al XXI, ESMUC, 1 de juliol de 2019

https://www.youtube.com/watch?v=ufxOBm_jhWI&feature=youtu.be

WEB ESCOLA

<http://www.centredelesartsl-h.cat/>

CONTACTE

emusica.arts@l-h.cat

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Sensibilització artística.

www.elprat.cat/lescoladartsenviu

El Prat de Llobregat. 64.132 habitants

Laboratoris (de 0 a 6 anys. Treball per projectes amb teatre, dansa, música i pintura).

Escola Municipal d'Arts de Santa Perpètua de Mogoda

<https://www.staperpetua.cat/directori-equipaments/ema-escola-municipal-de-les-arts>

Santa Perpètua de Mogoda. 25.705 habitants

«Muda't». Escola Municipal de Música i Dansa d'Esparreguera

escolamusica@esparreguera.cat

Esparreguera. 22.302 habitants

SENSIBILITZACIÓ ARTÍSTICA

L'ESCOLA D'ARTS EN VIU

EL PRAT DE LLOBREGAT

64.132 HABITANTS

Una visió de l'aprenentatge competencial la trobem en el programa de sensibilització artística de L'Escola d'Arts en Viu. És un programa per a infants de zero a set anys pensat com una pràctica interdisciplinària que inclou música, teatre i dansa. Les metodologies i activitats d'ensenyament-aprenentatge que es plantegen en aquest tipus de programa busquen el desenvolupament d'aprenentatges competencials amb una mirada que va més enllà de «saber-ne de» per centrar-se a «saber fer».

DETALLS DE LA PRÀCTICA

L'oferta per a les edats més primerenques de L'Escola ja no es realitza per disciplines, sinó que la metodologia de treball és una fusió de les aportacions dels llenguatges de la música, la dansa i el teatre, en la qual es desenvolupen totes les competències transversals d'expressió i creació artística a un nivell inicial. Per dur a terme aquesta proposta s'ha configurat un equip de professionals de música, dansa i teatre, que dissenyen i apliquen conjuntament les intervencions a l'aula, sense fer segmentacions per disciplines. La docència s'imparteix en els grups de quatre a set anys en format de tàndem de professors. Els tàndems sempre estan formats per un especialista en música en combinació amb un especialista en dansa o en teatre.

Aquesta aposta formativa és molt transformadora pel que fa a la visió que tenen els usuaris (famílies) de l'art i de les seves disciplines, i ajuda a apropar-se a la dansa i al teatre, en contraposició al major pes tradicional de la música. També és una experiència transformadora per als professors de les diferents disciplines, que experimenten una manera de treballar interdisciplinària i incorporen coneixements i pràctiques que no són de la disciplina pròpia. Per al centre també és un motor de canvi el fet que hi hagi una part del professorat que programi i actuï a l'aula interdisciplinàriament, perquè són aprenentatges que ajuden la resta de companys a créixer professionalment.

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Espectacle de Sensibilització Artística: <https://youtu.be/sTKauWqHbwo>

Més informació: <https://www.elprat.cat/cultura/escola-municipal-de-musica-centre-cultural-torre-balcells/inicial>

WEB ESCOLA

www.elprat.cat/lescoladartsenviu

CONTACTE

lescoladartsenviu@elprat.cat

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

«Laboratoris» (treball per projectes amb teatre, dansa, música i pintura).

EMA - Escola Municipal d'Arts de Santa Perpètua de Mogoda

<https://www.staperpetua.cat/directori-equipaments/ema-escola-municipal-de-les-arts>

Santa Perpètua de Mogoda. 25.705 habitants

Tàndems de professorat. Escola Municipal de Música de Mataró

www.emmataro.cat Mataró. 126.988 habitants

COMBO APLICAT

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE CALLÚS

CALLÚS

2.095 HABITANTS

Un exemple de com personalitzar l'aprenentatge adaptant-lo a les necessitats dels usuaris és el projecte de combo aplicat de l'Escola Municipal de Música de Callús. Aquesta és una pràctica aplicada a una part de l'alumnat que, un cop acabats els cursos de nivell elemental, volen seguir gaudint de la música al centre fora del pla d'estudis de nivell mitjà. S'apliquen de forma pràctica conceptes d'harmonia i lectura a través de cançons o obres conegudes per l'alumnat i a través de composicions pròpies elaborades pel grup classe. Amb aquesta pràctica, es volen consolidar els aprenentatges adquirits durant el nivell elemental i oferir noves eines musicals que sorgiran a partir de l'interès de l'alumnat.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

L'activitat es va iniciar el curs 2018-2019, a proposta d'alumnes que havien acabat els cursos de nivell elemental i que no volien fer les proves d'accés al conservatori ni continuar el pla d'estudis de nivell mitjà de l'escola. D'aquesta manera, es promou un ensenyament adaptat als interessos de l'alumnat que vol realitzar pràctica musical de manera *amateur*. Es realitza un cop a la setmana en sessions d'una hora amb alumnes que han acabat el nivell elemental. Es barregen les edats i nivells, i s'equilibra el grup classe segons la instrumentació.

Els alumnes tenen una continuïtat formativa a banda de la formació instrumental, duen a terme la pràctica en grup i aquesta es desenvolupa dins d'un context musical diferent del que hi hauria dins d'un conjunt instrumental, ja que s'aprofundeix més en l'àmbit teòric, la sonoritat i la composició.

WEB ESCOLA

<http://escolademusica.callus.cat/>

CONTACTE

escola@emmcallus.cat

OBSERVACIONS

En el futur es pretén incloure la possibilitat de realitzar gravacions sonores del resultat del treball que es realitza en aquest projecte.

TÀNDEMS DE PROFESSORS

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE MATARÓ

MATARÓ

126.988 HABITANTS

Des de fa més de vuit anys, l'EMMM utilitza el recurs «tàn-dem de professors de perfils diversos» en un mateix grup-aula. Cal destacar que l'equip compta amb dues professores de dansa, tot i que no ofereixen classes de dansa pròpiament. Aquest recurs es va començar a utilitzar en els cors escènics i, de mica en mica, s'ha anat utilitzant cada vegada més pel que aporta als alumnes i a la dinàmica de classe, i també pel procés que representa per al professorat.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Dos professors amb perfils i formacions diversos fan equip, dissenyen conjuntament els continguts i la dinàmica de les classes, i dinamitzen un grup classe, posant al servei de l'alumnat i del projecte els seus coneixements i recorreguts. Això aporta als alumnes una mirada més oberta i completa del que estan fent quan canten o toquen. Des d'una perspectiva d'escola de música, el que va portar a iniciar aquest projecte va ser la necessitat d'introduir la consciència corporal i el joc del moviment en els cors. Els bons resultats demostren que això ha estat només el principi, i actualment es treballa en tàndem en diversos projectes i assignatures de l'escola:

- Cor escènic (8-12 anys) i Cor jove escènic (12-17 anys) > professor/a de veu/cor + professor/a de dansa
- Cor Golden Gospel (+65 anys) > professor/a de veu/cor + professor/a de dansa

- Orquestra d'ukeleles > professor/a de guitarra + professor/a d'iniciació
- CREA (6 i 7 anys) > professor/a d'iniciació + professor/a de dansa
- CREACIÓ (de 12 a 17 anys) > professor/a d'iniciació + professor/a de dansa
- Musicacció Escoles (primària) > veu + dansa i guitarra + iniciació
- Musicacció Institut (secundària) > dansa i percussió

Per al professorat, treballar en tàndem acostuma a representar un procés ric i interessant, ja que habitualment en l'àmbit de la música s'acostuma a treballar aïllat a l'aula amb els recursos propis. Aquest tipus de treball, per contra, aporta una mirada més ampla i convida a trobar una manera conjunta i complementària d'enfocar els processos, enriquint el bagatge dels dos professors i l'experiència a l'aula.

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Aula de Teatre - Projecte «Gravetat»: <https://youtu.be/V3Um01Yf9sk>

WEB ESCOLA

www.emmmataro.cat

CONTACTE

direccio@emmmataro.cat

Els entorns d'aprenentatge
Entorns flexibles i en evolució

ORELLES EN PARELLES

CONSERVATORI I ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE LLEIDA

LLEIDA

137.856 HABITANTS

Un entorn flexible i en evolució és el projecte «Orelles en parelles» que es desenvolupa al Conservatori i Escola Municipal de Música de Lleida i que va sorgir de la necessitat d'encaminar els estudis musicals cap a una via inclusiva, en què tothom tingui cabuda i que permeti a l'alumnat desenvolupar habilitats socials.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Aquest projecte, destinat a alumnes de violí i viola de nivell elemental, és innovador en l'ús de la tutoria entre iguals: els alumnes treballen en parelles ensenyant-se i aprenent l'un de l'altre. El docent deixa de ser el centre de l'ensenyament i és un dels alumnes, amb una preparació prèvia del material, qui ensenya el seu company, amb alternança setmanal dels rols de tutor i tutorat.

El disseny del projecte preveu que els alumnes treballin 30 minuts a la setmana amb un material molt estructurat centrat en la millora dels aspectes musicals de l'afinació i l'educació auditiva, i també en la millora d'aspectes socials com l'empatia, la comunicació i el treball en equip. L'experiència repetida en diferents cursos mostra uns resultats molt favorables, especialment en els aspectes musicals esmentats. Els canvis en els materials, que inclouen activitats sobre l'escolta activa, han comportat millores en aspectes socials i, fins i tot, en la continuïtat de l'alumnat.

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Article Oídos a Pares. Un proyecto de tutoría entre iguales para el desarrollo de la afinación y la percepción auditiva en el alumnado de violín y viola:

<https://ojs.uv.es/index.php/LEEME/article/view/16062/15278>

WEB ESCOLA

<https://conservatori.paeria.cat>

CONTACTE

conservatori@paeria.cat

PROJECTES COOPERATIUS

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT**

ESPLUGUES DE LLOBREGAT
46.355 HABITANTS

Un entorn flexible és el dels projectes cooperatius de l'Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat. En ells es proposa a tot l'alumnat de l'escola que, com a mínim un trimestre al curs, preparin una audició amb acompanyament d'altres músics de nivell similar de l'escola.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

L'objectiu és fomentar que els alumnes interactuïn entre ells vivint l'experiència de preparar i interpretar música en format de cambra: duets, trios, etc. En els concerts de final del segon trimestre, tots els alumnes han de tocar amb algun company o companya i no es poden fer actuacions individuals ni amb l'acompanyament del professorat.

Amb l'alumnat més petit, és més necessària la participació del professorat per buscar companys, però a mesura que es van fent grans, els alumnes s'organitzen cada vegada més de manera autònoma. Per assajar s'utilitza part del temps de la classe d'instrument, però alguns alumnes fins i tot queden pel seu compte a casa seva.

Aquest projecte també afavoreix una major coordinació entre el professorat: per decidir els temes, buscar o fer els arranjaments, coordinar els horaris d'assaig i d'actuació, etc.

L'activitat, iniciada el curs 2016-17, va tenir molt bona acceptació per part de tota la comunitat educativa, i des de llavors s'ha fet un lloc en el pla anual del centre. Requereix, però, un temps de preparació i coordinació, i cal iniciar-la amb uns tres mesos d'antelació, com a mínim.

WEB ESCOLA

<http://www.espaidelesarts.esplugues.cat/musica/>

CONTACTE

escolademusica@esplugues.cat

Entorns segurs i inclusius

MUSICOTERÀPIA EN FAMÍLIA PER L'OBESITAT INFANTIL

AULA MUNICIPAL DE MÚSICA DE PIERA

PIERA

14.867 HABITANTS

Un exemple d'entorn inclusiu és el projecte «Musicoteràpia en família per l'obesitat infantil», de l'Aula Municipal de Música de Piera. Atès l'elevat nombre d'infants amb obesitat infantil del municipi, el Centre d'Atenció Primària de Piera i l'Aula Municipal de Música van dissenyar conjuntament un projecte que consisteix a seleccionar, entre la població pediàtrica de Piera, infants obesos i familiars, i observar la reducció ponderal del pes amb l'aplicació de la musicoteràpia. Habitualment, als infants amb obesitat se'ls recomana que facin esport, però l'esport sovint és molt competitiu. L'AMMP i el CAP proposen fer una activitat gens competitiva i amb un valor afegit: que es fa en família.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

«Musicoteràpia en família per l'obesitat infantil» és un projecte que va néixer de la voluntat de treballar en xarxa en un mateix municipi del Centre d'Atenció Primària i l'Aula Municipal de Música. Es tracta de donar eines a les famílies (moltes vegades a l'origen del problema d'obesitat a causa dels seus mals hàbits) per combatre junts aquesta situació. L'objectiu principal és aprofitar els beneficis de la música a través d'aquesta teràpia, juntament amb els consells habituals de salut que ja s'apliquen des de la consulta de pediatria. El projecte està pensat per a sessions de grup d'una hora setmanal a l'escola de música. El fet de realitzar-se en grup permet gaudir d'un espai en què tots els participants poden expressar i compartir la seva experiència. El programa és conduït conjuntament per la musicoterapeuta de l'escola de música i una infermera de pediatria del CAP.

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

https://criatures.ara.cat/criatures/bons-ritmes-contra-lobesitat-infantil_1_1716172.html

WEB ESCOLA

www.aulamusicapiera.cat

CONTACTE

info@aulamusicapiera.cat

MÚSICA PER A VOSTÈ

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAL MOLINER

SALLENT

6.636 HABITANTS

Un exemple d'entorn segur i inclusiu és el projecte «Música per a vostè», de l'Escola Municipal de Música Cal Moliner de Sallent. Les sessions, conduïdes per la musicoterapeuta de l'escola, tenen lloc *in situ*, a la residència d'avis, cada dues setmanes.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El projecte consisteix en la realització de sessions de música a la residència d'avis del poble. La musicoterapeuta de l'escola, que es desplaça a la residència a fer l'activitat, n'és la referent i responsable, i manté un contacte estret amb les cuidadores, que també participen en les sessions. El cost del servei, gratuït per als usuaris, és assumit per l'Ajuntament, amb la voluntat d'arribar al màxim de població possible. Les sessions tenen lloc cada 15 dies.

WEB ESCOLA

<https://sites.google.com/emsallent.com/web/inici>

CONTACTE

escolademusica@emsallent.com

OBSERVACIONS

La motivació principal és la vocació de servei públic i el convenciment que cal portar l'activitat de l'escola fora de les parets del centre per arribar a uns usuaris que, altrament no podrien anar-hi, ja que es troben ingressats en una residència.

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Fem Tàndem L'H: ponts de les escoles a l'EMMCA.

Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de l'Hospitalet. <http://www.centredelesartsl-h.cat/>
L'Hospitalet de Llobregat. 268.068 habitants

LA BANDA PROVENÇANA DE L'HOSPITALET

1/2

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
- CENTRE DE LES ARTS DE L'HOSPITALET**

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
261.068 HABITANTS

Un dels projectes que es desenvolupen a l'Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de l'Hospitalet per tal d'estimular la pertinença dels usuaris és la Banda Provençana. Es tracta d'un projecte pedagògic i de ciutat que busca recuperar i donar a conèixer la música tradicional del municipi.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La Banda Provençana agrupa alumnat, professorat, membres d'entitats de cultura popular i músics *amateurs* de la ciutat d'entre onze i vuitanta anys, i integra gralles, tarotes, gaites i tabals amb instruments de la música clàssica. La Banda Provençana combina el repertori recuperat de la cultura popular local amb noves creacions. Amb la seva participació en l'inici de la Festa Major, la banda, reflecteix –i també contribueix a construir– una identitat hospitalenca, mestissa i compartida. Els instruments que trobem en aquesta formació són reflex de la identitat i del mestissatge. Hi ha instruments tradicionals catalans (gralles, tarotes i tabals); gaites gallegues, i també instruments propis de la música simfònica, com fagots, trompes i altres metalls. Els membres són un mirall de la ciutat. Aquest mestissatge d'instruments no és gratuït: formen part de la banda membres d'entitats de cultura popular, com la Casa Galega, els Grallers i Gralleres de Bellvitge o colles de foc, a més d'altres músics *amateurs* de la ciutat. S'hi uneixen professorat i alumnat de l'EMMCA, part del qual prové del programa de banda «Fem Tàndem L'H», que la mateixa escola porta a terme amb l'escola Santiago Ramón y Cajal, al barri de Collblanc. En total, en formen part més de cinquanta infants, joves i adults. La Banda Provençana combina el repertori recuperat del patrimoni local (en el qual destaca el *Ball de la Balsa*) amb creacions originals que l'Eduard Casals i el Jordi Barbet, «Kami», han escrit per al bestiar local. L'escola assumeix un paper actiu en l'enriquiment (recuperació i creació) del patrimoni musical.

LA BANDA PROVENÇANA DE L'HOSPITALET

2/2

MATERIALS I ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Resum de La Banda Provençana:

<http://www.centredesartsl-h.cat/detallNoticiaEmca.aspx?lfqazCwFvpmQwqazAjaVxcNTZCDDb1L7Dr2HIHmbgvAqazCRGmrCcqazB>

Notícia de la presentació del disc:

<https://tvhospitalet.alacarta.cat/informatiu-lh/capitol/la-banda-provençana-presenta-el-seu-nou-disc>

Comunicació en el Congrés Nacional de Música d'Arrel:

https://youtu.be/7vqJnR7AtyE?list=PLklZznKWu08HBmAbKW_KoW_WFrF_U09m&t=568

WEB ESCOLA

<http://www.centredesartsl-h.cat/>

CONTACTE

emusica.arts@l-h.cat

OBSERVACIONS

Tot i que habitualment actua només un cop l'any, la Banda Provençana és un dels principals elements de projecció de l'EMCA perquè aglutina i sintetitza tots els elements del projecte educatiu, artístic, de ciutat i social d'aquesta entitat.

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Sessions improvisades. Escola Municipal de Música de les Franqueses del Vallès

<https://www.emmlesfranqueses.cat/projecte/jam/>

Les Franqueses del Vallès. 19.768 habitants

Jam session amb els Abrecedaris. Escola Municipal de Música d'Abrera

https://www.setsetset.cat/noticia/99065/el-tandem-de-lescola-municipal-de-musica-dabrera-i-els-abrecedaris-oferiran-la-seva-segona?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

Abrera. 12.334 habitants

Entorn exterior

FESTIVALET DE MÚSICA TRADICIONAL A SARRIÀ

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
CAN PONSIC DE SARRIÀ**

SARRIÀ (BARCELONA)
148.172 HABITANTS

Un exemple de vinculació al territori és el Festivalet de música tradicional a Sarrià, que organitza l'Escola Municipal de Música Can Ponsic. És una activitat que es fa a la primavera, per oferir diverses activitats de música i ball tradicional als carrers i places de l'antiga vila.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El Festivalet respon a la necessitat de la secció de música tradicional de l'escola de visibilitzar-se al barri i a la voluntat d'ajudar a dinamitzar-lo culturalment. És una iniciativa ben rebuda pel Districte, que hi dona suport logístic i econòmic perquè respon a l'interès de fomentar la música tradicional. Les diverses activitats de música i ball tradicional tenen lloc a la primavera als carrers i places del barri. S'organitza una cercavila amb els grups de música i dansa propis de l'escola i convidats, que acaba a la plaça de Sarrià, on es continua amb concerts o balls dels participants, als quals se suma un conjunt professional que dinamitza un ball participatiu. El Festivalet compta, a més, amb una barra de bar popular organitzada per entitats del barri. S'hi sumen també altres col·lectius com les colles de músics tradicionals i dansaires de Xamfrà i els bastoners de Sarrià.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

esccanponsic@xtec.cat

OBSERVACIONS

Amb aquesta activitat es pretén convertir el treball a l'aula en una festa participativa intergeneracional en què alumnes i professors són intèrprets i participants al mateix temps. El carrer i la plaça són un espai idoni per a la desinhibició musical, de ball i social i comunitària. S'aprofita l'ocasió per fer intercanvis amb altres escoles de música tradicional. La presència d'un grup professional extern és un bon model per als alumnes, que sovint només tenen la referència dels seus professors. La gastronomia de la barra organitzada per entitats del barri és un al·licient que augmenta l'atractiu del Festivalet.

PROJECTES DE COL·LABORACIÓ AMB CENTRES EDUCATIUS DE L'ENTORN

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA EIXAMPLE
- JOAN MANUEL SERRAT

EIXAMPLE (BARCELONA)
269.185 HABITANTS

L'Escola Municipal de Música de l'Eixample realitza diversos projectes de col·laboració amb diferents tipus de centres de la ciutat de Barcelona, amb l'objectiu de crear xarxa i relacions amb els centres educatius de l'entorn.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Dels diferents projectes col·laboratius que realitza l'escola, en destaquen els següents:

- Tallers en col·laboració amb Fàsia i Lexia centres amb alumnat amb discapacitat psíquica i/o trastorns de caràcter i de la personalitat. Es realitzen uns tallers pràctics, amb alumnat de l'Escola Municipal de Música i de Fàsia i Lexia, en els quals acaben tocant i cantant junts diversos temes, alguns proposats per l'Escola Municipal de Música, i un últim tema acompanyat de llenguatge de signes que l'alumnat amb diversitat funcional ensenya al de l'Escola Municipal de Música.
- Rumba i folk: es preparen cançons conjuntament amb escoles de primària (normalment, alumnat de 3r o 4t de primària). Les escoles canten les cançons i els acompanya el combo de rumba catalana de l'Escola Municipal de Música. Les cançons giren cada any al voltant d'una temàtica diferent: canvi climàtic, Barcelona, etc.
- «Les escoles canten»: parteix d'un projecte existent a la ciutat al qual es va afegir l'Escola de Música. Amb uns quatre-cents alumnes de 1r de primària d'escoles del barri de Gràcia, es munta una cantata i l'alumnat de l'Escola Municipal de Música hi posa l'acompanyament instrumental.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmeixample>

CONTACTE

emmeixample@bcn.cat

CERCAVILA DE SANT ANTONI

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAN PONSIC DE SARRIÀ

SARRIÀ (BARCELONA)

148.172 HABITANTS

Un exemple de vinculació amb altres barris de la ciutat és la Cercavila de Sant Antoni, en la qual participa l'Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià. Per la Festa Major del barri de Sant Antoni de Barcelona, els alumnes i professors de la branca tradicional de Can Ponsic participen a la cercavila que tanca la setmana festiva. Ho fan amb la col·laboració de la Colla de Xamfrà (centre de música i escena del Raval), acompanyant el seu grup de dansa.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Des dels inicis de la branca tradicional de Can Ponsic, les actuacions de carrer i lligades amb el ball han estat una part essencial de l'aprenentatge. Permeten mostrar i compartir aquest tipus de música, i integrar-la en diversos contextos festius de la ciutat, no exclusivament escolars, com és la cercavila anual que tanca les festes de Sant Antoni. El grup que conformen l'alumnat i els professors de l'escola i les Colles de música i dansa de Xamfrà coincideix amb d'altres: Ministrers de Xamfrà (adults), gegants i capgrossos, grups de ball i percussió escolars, castellers, trabucaires, etc.

Per als alumnes i professors de Can Ponsic (Sarrià) i de la Colla de Xamfrà (el Raval), tenir aquesta cita anual en què coincideixen en un context festiu, rigorós però distès, és sempre un plaer, un moment de gaudi col·lectiu que dona impuls a la feina que fan tant l'alumnat com el professorat.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

esccanponsic@xtec.cat

BALL DE PASTORETS A LA FESTA MAJOR DE SARRIÀ

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAN PONSIC DE SARRIÀ

SARRIÀ (BARCELONA)
148.172 HABITANTS

Un exemple de vinculació al territori és la participació en el ball de pastorets, en el qual col·labora la secció de música tradicional de l'Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià. Per la Festa Major del barri, els alumnes i professors de música tradicional col·laboren en la cercavila que fan diversos grups d'escoles de primària del districte. En concret, acompanyen musicalment el ball de pastorets que fa un grup de l'escola Orlandai.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La música tradicional que s'ofereix a Can Ponsic està molt enfocada cap al carrer i cap al barri, i també estretament lligada amb el ball.

A principis de curs es convida tot l'alumnat, incloent-hi els que acaben de començar, i el professorat a participar en la cercavila i en les diverses mostres de cultura popular que hi tenen lloc (ball de bastons, falcons, castellers, ball de gitanes, grallers, percussionistes...), juntament amb altres col·lectius del barri, com el grup de ball de pastorets de l'escola Orlandai.

L'actuació final es realitza dues vegades: un dissabte, amb més presència d'adults entre els actants, i un matí de divendres, en un format més escolar (amb la participació d'alumnes de les escoles públiques Orlandai, Costa i Llobera, Dolors Monserdà i Tàber, entre d'altres).

Actuar al carrer permet als alumnes de l'escola compartir la seva pràctica setmanal i tenir un retorn del públic (especialment del públic infantil, més proper a ells) i, a més, genera possibles noves vocacions entre la gent del barri. La música tradicional, encara massa minoritària, necessita ser més present en l'àmbit públic i esdevenir un àmbit més dins l'oferta de les escoles de música.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

esccanponsic@xtec.cat

CANTA PARETS!

1/2

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE PARETS DEL VALLÈS

PARETS DEL VALLÈS

19.041 HABITANTS

Un exemple de vinculació al territori i de treball coordinat amb altres institucions del municipi és CANTA ParetS!, un projecte en el qual l'Escola Municipal de Música de ParetS del Vallès proposa i coordina una gran cantata amb la integració i participació de totes les escoles d'educació infantil i primària del municipi. Es tracta d'un projecte de ciutat amb el qual es vol donar valor a la participació col·lectiva a la vegada que es fomenta el gaudi amb la música a través del cant i la pràctica instrumental grupal. Els participants són alumnes de P5, per les possibilitats que ofereix la tessitura vocal a aquesta edat i per la seva capacitat d'aprenentatge. A més, l'actuació es converteix en un acte de comiat de l'etapa d'Educació Infantil. Els nens i nenes de P5 dels col·legis hi participen cantant i l'Escola Municipal de Música aporta la direcció i coordinació del projecte, la direcció vocal i la música en directe amb alumnat i professorat del centre.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Aquest projecte té per objectiu interrelacionar els centres educatius de ParetS del Vallès a través d'un projecte comú en el qual participi col·lectivament l'alumnat d'Educació Infantil de totes les escoles del municipi, i relacionar-los també amb l'alumnat de l'Escola Municipal de Música. S'ofereix així una vivència musical important i inoblidable per a tots els participants, que culmina amb un gran concert final amb públic per mostrar el resultat del treball a les famílies.

Es parteix d'una sèrie de propostes interdisciplinàries que es poden treballar conjuntament entre els centres educatius i que giren al voltant de la comunicació lingüística; la cultura; l'art i la creació; la dimensió social; l'individu dins del grup, i l'exploració vocal, del moviment i de l'expressió corporal.

L'Escola Municipal de Música tria una cantata adequada per a l'alumnat de cinc anys, preferentment amb una temàtica didàctica que convidi els educadors a tractar sobre temes relacionats amb aquells valors. L'Escola Municipal de Música fa arribar als mestres especialistes de música de les escoles tot el material didàctic necessari per preparar les cançons, des de les partitures o els suports d'àudio de les diferents cançons fins a tutorials.

La producció d'aquest espectacle es lidera des de l'Escola Municipal de Música i el concert té lloc al pavelló municipal d'esports per garantir l'aforament necessari.

CANTA PARETS!

2/2

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Notícia a VallèsVisió. Més de 200 alumnes de P5 de Parets participen en el Canta Parets:

<https://www.vallesvisio.cat/mes-de-200-alumnes-de-p5-de-parets-participen-en-el-canta-parets/>

WEB ESCOLA

<http://escolamusica.parets.cat>

CONTACTE

escola.musica@parets.cat

OBSERVACIONS

Després del concert s'envia un qüestionari a tots els mestres de les escoles participants per tal que valorin l'experiència i puguin aportar alguna millora per a properes edicions.

M'ENCANTA

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
CARLES G. VIDIELL D'ARENYS DE MAR**

**ARENYS DE MAR
15.533 HABITANTS**

Un exemple de vinculació al territori i de treball coordinat amb altres institucions del municipi és el «M'enCanta», de l'Escola Municipal de Música Carles G. Vidiell d'Arenys de Mar, una cantata coral promoguda per l'escola de música que es treballa amb diferents escoles d'educació primària del municipi.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

«M'enCanta» és un projecte coral amb l'esperit del «Cantània» però amb la intenció de promoure la participació coral en el marc municipal. Per fer-ho, l'Escola Municipal de Música convida a cantar a les tres escoles de primària del municipi. Actualment es treballa amb l'alumnat de Cicle Mitjà.

Se selecciona una cantata i, a partir d'unes sessions de treball, amb professorat de l'Escola Municipal de Música i especialistes de música de les escoles, es proposa la trobada coral que integra els tres centres. La música, el text i la dramaturgia es proposen inicialment des de l'Escola Municipal de Música, i en la interacció conjunta amb les escoles s'acaba de definir el resultat final. L'alumnat cantaire es divideix en dos grups, sempre amb la representació de les tres escoles i els cors infantil i jove de l'Escola Municipal de Música.

Les dues actuacions finals es realitzen al teatre municipal i el públic el conformen les famílies dels participants.

WEB ESCOLA

www.emarenys.org

CONTACTE

secretaria@emarenys.org

PROJECTES TEMÀTICS DE CURS

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA EIXAMPLE
- JOAN MANUEL SERRAT

EIXAMPLE (BARCELONA)
269.185 HABITANTS

Els projectes temàtics de curs consisteixen a triar una temàtica, principalment temàtiques que vinculen la música amb alguna altra disciplina artística, i fer girar al seu voltant molts dels projectes i concerts que es realitzen al llarg del curs. Aquestes activitats es fan conjuntament amb una escola o associació propera que es dediqui a la disciplina artística escollida.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Algunes temàtiques que s'han escollit com a temàtica de curs han estat: música i circ; música i dansa; música i pintura, i música i màgia, entre d'altres.

En l'acte inaugural del curs, que es realitza el mes de novembre, es duu a terme un tast de la temàtica triada, i aquesta temàtica culmina en el concert de final de curs. Aquest concert és obert a totes les famílies, la qual cosa constitueix un element motivador per a l'alumnat participant.

Aquests projectes temàtics es realitzen en col·laboració amb un altre centre educatiu o una altra associació vinculada amb la disciplina artística escollida, i s'organitza un espectacle conjunt en el qual l'Escola Municipal de Música de l'Eixample participa amb l'alumnat de música. D'aquesta manera, l'alumnat pren consciència de com la música interactua amb altres disciplines artístiques. En aquests projectes hi participen una gran quantitat d'alumnes.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmeixample>

CONTACTE

emmeixample@bcn.cat

Aprenentatge i motivació

SMALL MILLER BAND &...

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAL MOLINER

SALLENT

6.636 HABITANTS

L'objectiu d'aquest projecte és que els alumnes de la *big band* de l'escola puguin treballar, durant tres dies seguits, amb un músic professional. El músic pot ser un referent per a ells en el sentit que els pot aportar una nova mirada i mostrar-los una manera d'entendre i viure la música.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El projecte, de tres dies de duració, consisteix a aconseguir que els alumnes adolescents, alguns amb la intenció d'entrar en els graus superiors i altres no, s'endinsin en una «bombolla musical» en la qual, des del primer moment de l'assaig i fins al concert final, experimentin una evolució i millora constants. Durant els tres dies s'organitzen quatre franges llargues i extenses d'assajos i també una *masterclass* del músic convidat que sigui d'interès general i oberta no només als alumnes de la *big band*, sinó a tothom qui vulgui participar-hi. El projecte culmina amb un concert que forma part de la programació estable del teatre del poble, la Fàbrica Vella, i que normalment té molt bona acollida per part del públic en general.

WEB ESCOLA

<https://sites.google.com/emsallent.com/web/inici>

CONTACTE

escolademusica@emsallent.com

OBSERVACIONS

L'objectiu principal és motivar els alumnes, apropant-los a músics que potser senten llunyans i donant-los l'oportunitat de treballar al seu costat i conèixer-los millor. El resultat és que l'alumnat dona el millor d'ell mateix per no quedar malament ni fer quedar malament la *big band*. En l'ambient es respira harmonia i creix la sintonia entre els components de la banda, que es fa més forta pel fet d'estar participant tots junts en un projecte comú potent, acompanyats d'algú que els exigeix i a la vegada els felicita per les coses que surten bé. Això és fantàstic per a l'autoestima personal i la grupal.

LA MOTIVACIÓ EN EL CENTRE DE L'APRENTATGE

1/2

L'ESCOLA D'ARTS EN VIU

EL PRAT DE LLOBREGAT
64.132 HABITANTS

L'Escola d'Arts en Viu ha construït el seu projecte pedagògic posant en el centre la motivació de l'alumnat. Aquest principi queda reconegut en els documents de centre i s'ha fet un treball amb l'equip docent al llarg dels anys per aconseguir integrar-lo en tots els àmbits de l'escola.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La motivació és un element que cal anar alimentant al llarg del procés d'ensenyament-aprenentatge. Situar la motivació en el centre del model implica també situar l'alumne en el centre de l'acció educativa, i fa que el rol de professor sigui un rol d'acompanyament, de mediador, més que un rol de transmissor expert. La motivació pot venir d'allò que ens fa créixer com a persones, d'allò que ens fa obtenir reconeixement o d'allò que ens fa sentir bé. Aprofitar la motivació requereix habilitat per part del professor o professora, que ha de saber escoltar i observar per adaptar els materials, proposar els exercicis necessaris per arribar a tocar la cançó que motiva l'alumne, etc., i alhora comporta l'habilitat de generar experiències educatives que provoquin noves motivacions.

En segon lloc, la motivació s'ha de desenvolupar en un entorn relacional confortable. Per això es cuida el sentiment de pertinença al grup de l'alumnat, potenciant un dels motivadors intrínsecs: formar part de quelcom que va més enllà d'un mateix. La música viscuda en grup i els valors cooperatius, socialitzadors i motivadors que es pretenen desenvolupar comporten un enfocament pedagògic que vetlla des del primer moment per la inserció de l'alumne en el grup i que posa en valor la seva pertinença al grup. Les formacions instrumentals (combos, orquestres, bandes, conjunts); els cors; els grups de sensibilització artística... són tots espais centrals de l'experiència musical de l'alumne, i cal cuidar-ne els aspectes relacionals. En alguns casos, convé que l'àmbit d'abast del grup musical vagi més enllà dels alumnes i professors, i inclogui també els pares dels alumnes menors d'edat.

En tercer lloc, es considera que cal alimentar aquesta motivació a través d'aprenentatges musicals tan directes i immediats com sigui possible, amb una visió funcional de la música, fent ús de recursos com la imitació, la memòria o la lectura directa a l'instrument, i facilitant l'espontaneïtat i la creativitat. Es vol emfasitzar la vivència artística per sobre dels continguts de caràcter més conceptual. El professorat té aquí també un repte important per dissenyar estratègies didàctiques que permetin, per una banda, fer música des del primer dia amb pocs elements, i per altra banda, no abandonar en nivells més avançats aquest esperit d'aprenentatge directe que pot servir per incorporar noves competències. En aquest cas, es desenvolupa un altre factor de motivació: ser conscients del domini de l'instrument empeny els alumnes a voler millorar encara més.

LA MOTIVACIÓ EN EL CENTRE DE L'APRENTATGE

2/2

En quart lloc, es potencien les vivències musicals. Es considera que tota l'acció pedagògica ha d'estar impregnada de petits impactes emocionals que generin satisfacció i provoquin més motivació. És el que s'anomena realitzar «petits shows» de forma quotidiana. Les fórmules per aconseguir-ho poden ser diverses, des d'organitzar sessions d'aula que siguin un espectacle en si mateixes fins a realitzar actuacions improvisades al vestíbul de l'escola, fer petits enregistraments a l'aula i compartir-los a la xarxa, etc. També s'organitzen els «grans shows», que es produeixen en moments concrets de l'any i que han d'estar ben pensats i produïts per garantir aquest tipus d'impactes. L'objectiu sempre és generar emocions, transmetre una actitud pel fet musical que fomenti l'expressió i la vivència, desdibuixar la línia entre aprendre música i compartir cultura. Aquestes vivències musicals són grans detonants de motivació en què l'alumnat rep el reconeixement dels companys i familiars, se sent part activa dels espectacles, desenvolupa el fet musical en el seu estat més pur, té l'oportunitat de mostrar tot allò que ha après... En definitiva, s'hi donen els tres motivadors intrínsecs.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

La motivació en l'aprenentatge musical. Article Sonograma Magazine.

<http://sonograma.org/2016/04/la-motivacio-en-laprenentatge-musical/>

WEB ESCOLA

<http://www.exempleescolaarts.cat>

CONTACTE

lescoladartsenviu@elprat.cat

4

PROCESSOS D'ENSENYAMENT
-APRENTATGE: AVALUACIÓ

Funció formativa de l'avaluació

COMUNICACIÓ DEL PROCÉS
D'APRENTATGE

1/2

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
D'OLESA DE MONTSERRATOLESA DE MONTSERRAT
23.779 HABITANTS

Un exemple de la participació de l'alumnat en una avaluació col·lectiva el trobem a Olesa de Montserrat, on es fa explícit el procés d'aprenentatge als alumnes d'educació musical secundària (àrea referent al llenguatge musical en les edats compreses entre dotze i setze anys).

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Quan els processos d'aprenentatge són prou llargs, es procura que hi hagi punts de control de valoració contínua: espais en els quals l'alumnat comparteix amb la resta què han estat treballant durant la sessió, on han arribat o en quin punt es troben, quines conclusions n'han tret, què ha passat, dificultats, anècdotes, etc. Són moments en els quals ells mateixos poden comparar-se amb els altres grups de treball i identificar i valorar el seu rendiment, però també són moments molt valuosos per al professorat per comprovar fins a quin punt hi ha una consciència del procés d'aprenentatge, i per saber quins processos s'han assimilat i quins no. Per tant, també serveixen per avaluar les mateixes propostes didàctiques.

En les avaluacions finals no només s'avaluen els productes resultants (cocreacions, *jam sessions*, concerts, presentacions...), sinó també la capacitat de visibilitzar i comunicar el procés seguit per tot el grup, i fins a quin punt aquest ha aconseguit una identitat pròpia. Per això, a part de mostrar els productes en comunitat, s'han de crear espais (parets de l'escola, presentacions públiques amb la resta de la comunitat educativa o presentacions privades només amb l'alumnat i l'equip docent implicat, en format de concert o performance, presencials o en línia, en xarxes socials...) on els alumnes puguin comunicar el seu procés, sent capaços de mostrar no només les fites aconseguides, sinó també les dificultats i les mancances. Es procura, sempre que sigui possible, que la manera de comunicar tingui un sentit estètic i artístic, que respongui a les emocions, a la intencionalitat comunicativa i als punts de partida.

A través d'aquestes avaluacions finals també es busca el *feedback* entre l'alumnat i que disposin d'alguna eina per poder avaluar el producte dels companys segons uns ítems concrets o poder expressar el seu punt de vista i la seva significació.

COMUNICACIÓ DEL PROCÉS D'APRENTATGE

2/2

WEB ESCOLA

<http://www.olesademontserrat.cat/thm/thm11/pag405/pl139/formacio-permanent/id80/escola-municipal-de-musica.htm>

CONTACTE

escolamusica@olesademontserrat.cat

Eines i instruments d'avaluació*Instruments d'avaluació inicial, formativa i sumativa*

MUDA'T

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA I DANSA D'ESPARREGUERA**ESPARREGUERA**

22.302 HABITANTS

«Muda't» suposa un exemple d'avaluació que va més enllà d'un concert de final de cicle o final d'estudis, ja que és un concert fet a mida per a cada alumne, que reflecteix el més significatiu del seu pas per l'escola i que organitza el mateix alumnat amb el suport de l'escola.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Aquest projecte sorgeix de la necessitat de realitzar alguna actuació especial quan l'alumnat canvia d'etapa o acaba els estudis tant de música com de dansa. Amb l'assessorament del professorat, l'alumnat tria el que vol interpretar amb l'instrument, cantant o ballant. També els mateixos alumnes trien els companys, els familiars o altres persones que han estat importants per a ells durant l'etapa que acaba i que assistiran com a públic a la seva actuació.

Els concerts es fan a l'auditori de l'escola i s'hi convida la família i altres companys de l'escola. En cada concert s'agrupen dos, tres o quatre alumnes, depenent del nivell i de la durada prevista de l'activitat. El nom «Muda't» fa referència al canvi que els alumnes es disposen a fer (canvi de cicle o finalització, en l'últim curs a l'escola) i també a l'acció de mudar-se per a un acte important com un concert.

Amb aquest projecte, s'empodera l'alumnat per organitzar i desenvolupar el concert, fent participar moltes persones de la comunitat educativa. Els alumnes també realitzen els cartells del «Muda't», fan sessions de fotos i redacten escrits que fan referència al seu pas per l'escola. Així, el treball de l'alumnat va més enllà del que és purament interpretatiu en música o dansa, incidint en la vessant social i humana de la pràctica artística.

WEB ESCOLA<http://www.esparreguera.cat/escolamusica/>**CONTACTE**escolamusica@esparreguera.cat**ALTRES EXEMPLES RELACIONATS**

Escola Municipal de Música Can Roig i Torres de Santa Coloma de Gramenet
Santa Coloma de Gramenet. 120.443 habitants

SISTEMA D'AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'APRENENTATGE DELS ALUMNES

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT**

ESPLUGUES DE LLOBREGAT
46.335 HABITANTS

A Esplugues de Llobregat trobem un exemple de l'ús d'eines digitals d'avaluació que va més enllà de l'ús de la tecnologia, ja que es tracta d'un sistema d'avaluació molt personalitzat, basat en la definició dels objectius pedagògics i didàctics, i en el seu grau d'assoliment.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Les famílies de l'alumnat menor d'edat reben cada quadrimestre un informe de seguiment del procés d'aprenentatge dels seus fills. Aquest informe consta de tres blocs: el primer inclou la definició dels objectius del període d'avaluació; el segon indica el grau d'assoliment d'aquests objectius, i el tercer fa referència a actituds, comportament o altres consideracions relacionades amb els valors o de caràcter transversal.

Cada bloc de l'informe té una extensió màxima d'unes deu línies, i el redacta el professor o professora de cada matèria per a cadascun dels alumnes. Posteriorment, el tutor o tutora de cada alumne revisa els informes per tal que no hi hagi incoherències i, una vegada es té el vistiplau dels tutors, els informes es publiquen a la plataforma de gestió acadèmica, a la qual les famílies poden accedir a través d'Internet.

El seguiment que es fa de l'alumnat és molt personalitzat, fet que permet millorar la tasca dels docents. Així, el professorat ha de plantejar-se els objectius pedagògics de cada període i verbalitzar-los.

WEB ESCOLA

<http://www.espaidelesarts.esplugues.cat>

CONTACTE

escoladeceramica@esplugues.cat

OBSERVACIONS

Per establir aquest sistema es va consultar bibliografia diversa i va haver-hi un debat extens entre el professorat que va resultar positiu per al centre.

5

LIDERATGE I ORGANITZACIÓ
DE L'ESCOLA DE MÚSICA

Lideratge pedagògic distribuït

MATINS DE TREBALL
AUTOORGANITZATS

L'ESCOLA D'ARTS EN VIU

EL PRAT DE LLOBREGAT

64.132 HABITANTS

En els «Matins de treball autoorganitzats» trobem un exemple clar d'empoderament de la comunitat educativa de l'escola, un exemple de treball horitzontal, col·lectiu i corresponsable de l'equip de professorat. Cada dimarts, d'11 a 14 h, es reuneix tot l'equip de professorat de l'escola. L'equip de coordinació elabora, a partir de les propostes rebudes, unes comissions i reunions d'equips per a cada hora, i els professors tenen llibertat per apuntar-se a una reunió o una altra.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Mitjançant una pissarra magnètica amb els noms triplicats de tots els membres del professorat, cada setmana s'ubiquen aquestes persones en cada reunió. En una segona pissarra, els docents o els caps d'equip demanen reunir-se amb qualsevol altra persona, i l'equip de coordinació pot proposar reunions amb coneixement del que el projecte necessita.

Aquest procediment es realitza cada setmana: els dijous es publiquen les reunions i fins divendres es poden fer esmenes, i així cada cap de setmana el professorat sap quines reunions té el dimarts següent.

Aquest sistema parteix del convenciment per part de l'escola que s'han d'utilitzar estratègies que afavoreixin que tothom es responsabilitzi de la presa de decisions i assumeixi el rol que pot tenir en les diferents comissions i equips de treball.

Com que no sempre es poden ubicar totes les persones en les reunions programades, si algú no té una tasca assignada pot proposar entrar en una de les reunions programades o bé proposar-ne una de nova.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Laloux, Frédéric (2014): *Reinventar las organizaciones*. Ed. Arpa

WEB ESCOLA

www.elprat.cat/lescoladartsenviu

CONTACTE

lescoladartsenviu@elprat.cat

TROBADA DE VIOLONCELS

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
CAN PONSIC DE SARRIÀ**

SARRIÀ (BARCELONA)
148.172 HABITANTS

Les trobades d'alumnes de violoncel de les diferents escoles municipals de música i del Conservatori de la ciutat de Barcelona són un exemple d'autoorganització dels professors amb la finalitat de tenir contacte entre ells i oferir als alumnes ocasions de trobar-se i tocar junts.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La trobada consisteix a reunir tots els alumnes de violoncel de les escoles municipals de Barcelona per estar en contacte els uns amb els altres, intercanviar idees i tocar tots junts.

Aquesta trobada es realitza cada dos anys en diferents llocs de Barcelona, com ara el Conservatori o l'Escola de Música de l'Eixample, entre d'altres espais.

A banda de la preparació prèvia de la trobada, a càrrec dels professors de les escoles, quan es troba tot l'alumnat es realitzen una jornada de treball i un concert conjunt de cloenda, obert al públic.

Es valora molt positivament el fet de muntar peces amb alumnes d'altres escoles per tal de compartir experiències, veure altres maneres de fer, etc. L'alumnat també valora molt aquesta experiència.

Aquesta iniciativa permet a l'alumnat de violoncel conèixer altres persones que gaudeixen tocant el mateix instrument i, al cap i a la fi, formar part d'un col·lectiu.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

esccanponsic@xtec.cat

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Marató de pianos. Escola de Música de Sant Sadurní d'Anoia. <https://santsadurni.cat/escolademusica>
Sant Sadurní d'Anoia. 12.866 habitants

Enramades, Carnaval i setmana cultural. Escola Municipal de Música de Sallent
<https://sites.google.com/emsallent.com/web/inici>
Sallent. 6.636 habitants

DIA MÀGIC DE LA FLAUTA

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
CAN PONSIC DE SARRIÀ**

SARRIÀ (BARCELONA)
148.172 HABITANTS

Amb aquesta pràctica, podem veure un exemple de vinculació d'antics alumnes amb el centre, alguns d'ells integrants de les primeres promocions de l'escola de fa cinquanta anys o professors de música en l'actualitat. L'objectiu és ser un punt de trobada per participar d'un dia tocant junts la flauta de bec. Es tracta d'una proposta voluntària, lliure i gratuïta per a tothom.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Des de l'any del cinquantè aniversari de l'ARC, l'escola convoca periòdicament alumnes actuals i antics a passar un dissabte tocant junts la flauta de bec. Un grup d'antics i actuals professors proposen el repertori, que es treballa amb grups de persones de diferents edats. A banda de treballar el repertori, hi ha també sessions de treball corporal i xerrades sobre música de diferents èpoques, sobre aspectes de tècnica, repertori de l'instrument, etc.

La convocatòria és molt àmplia i inclou alumnes de totes les generacions i èpoques. D'aquesta manera, els dona l'oportunitat de retrobar-se i tocar en conjunt sense tenir un compromís de regularitat. Per als joves actuals, és una ocasió més per tocar en grup i conèixer gent de totes les edats i professions que segueixen interessats en la música i en aquest instrument.

Els participants valoren molt positivament l'experiència, i l'assistència és molt elevada. El centre considera que falten espais d'aquestes característiques, que permetin que persones que han fet música quan eren joves i que s'han desvinculat de la pràctica musical habitual puguin tocar amb prou qualitat i no massa exigència.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

escanponsic@xtec.cat

BARRIS EN DANSA: IMMÒBIL

1/2

**LA CALDERA. CENTRE DE CREACIÓ
DE DANSA I ARTS ESCÈNIQUES**

LES CORTS (BARCELONA)
82.532 HABITANTS

«Barris en dansa» és un projecte comunitari que reuneix persones no professionals de la dansa de diferents barris de la ciutat, dirigides per la companyia de dansa lliacán. L'objectiu és la creació d'un espectacle de dansa, una experiència artística en què participen també músics professionals i/o *amateurs* i alumnes d'una escola de música. L'espectacle, que porta per títol «Immòbil», va ser creat entre el 2019 i el 2020. L'espectacle resultant es presenta en diferents espais de la ciutat, i hi participen els ballarins acompanyats de músics i cantants.

DETALLS DE LA PRÀCTICA I MATERIALS

El projecte consisteix en la creació d'un espectacle a partir del treball realitzat en tallers de dansa previs que estan oberts a tothom: infants, adults, famílies, persones amb capacitats diverses... Totes participen en la creació de l'espectacle, fent les seves aportacions, sota la direcció de l'equip de la companyia lliacán. El projecte respon a la necessitat de fer possible la pràctica artística en viu per a tothom que vulgui participar d'aquesta experiència, sense coneixements previs de dansa o altres disciplines artístiques. També pretén democratitzar la pràctica artística.

Es tracta d'un espectacle creat a partir del treball realitzat prèviament en tallers de dansa oberts a tothom. Al llarg del procés de creació del projecte, s'hi afegeixen els músics (AC Amigos da Gaita Toxos e Xestas, i Piero Pesce, veu i guitarra) i els alumnes de l'Escola Municipal de Música de l'Eixample (conjunts instrumentals i veus), i s'hi van incorporant els elements d'escenografia i il·luminació. El treball es fa per barris, per separat (l'any 2021 hi van participar l'Eixample, Roquetes i les Corts), i més endavant també es realitzen assaigs conjunts de tots els barris, una vegada al mes. El resultat final es presenta en diferents espais de la ciutat. En total, s'han realitzat set funcions en quatre espais diferents: Teatre Joventut de l'Hospitalet, Conservatori Municipal de Música, Mercat de les Flors i La Caldera. El projecte té una durada aproximada de quatre mesos i és obert a totes aquelles persones que, sense coneixements previs de dansa o altres disciplines escèniques, tinguin interès per comprometre's en la realització d'aquest espectacle. Els assaigs es fan en centres cívics, espais dels barris, escoles, instituts...

BARRIS EN DANSA: IMMÒBIL

2/2

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Barris en dansa: <https://www.lacaldera.info/ca/projectes/barris-en-dansa>

Barris en dansa 2019-2020 / Immòbil. Espectacle sencer: <https://www.youtube.com/watch?v=rYKphoDxfKo>

Recorregut vital 2010-2020: https://www.youtube.com/watch?v=bkn2N_idGSs

WEB ESCOLA

<https://www.lacaldera.info/>

CONTACTE

info@lacaldera.info

OBSERVACIONS

Els punts forts del projecte són, principalment, l'empoderament de les persones que participen en la pràctica artística en viu, les relacions que es creen entre tots els participants i la vinculació amb el territori, en aquest cas amb els diferents barris. Les entitats que participen en aquest projecte són: Institut Escola Turó de Roquetes, Centre Cívic Sagrada Família, Centre Cívic Ton i Guida, Centre Cívic Calàbria 66, Centre Cívic Transformadors, Escola Municipal de Música de l'Eixample Joan Manuel Serrat, Associació Cultural Amigos da Gaita Toxos e Xestas, Pla de Barris, Teatre Joventut de l'Hospitalet, Mercat de les Flors i Ateneu Nou Barris.

AFA: CURS DE SALSA

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA EIXAMPLE
- JOAN MANUEL SERRAT (BARCELONA)

EIXAMPLE (BARCELONA)
269.185 HABITANTS

Un exemple de pràctica que compta amb la participació de les famílies és el curs de salsa que s'organitza a l'Escola Municipal de Música de l'Eixample de Barcelona. En aquesta escola hi podem trobar una àrea dedicada a la música llatina i a la rumba, amb professorat especialista i de la qual formen part diferents conjunts instrumentals. Aquesta àrea, juntament amb l'AFA (associació de famílies d'alumnes) del centre, ha creat un curs de dansa per poder ballar la música que interpreta l'alumnat d'aquests conjunts instrumentals.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

A l'àrea de música llatina i rumba de l'Escola hi ha *ensembles* de percussió llatina, combo llatí i combo rumba, a més de professorat especialista en aquests estils, que també es treballen dins l'aula d'instrument de l'escola.

El projecte va néixer del treball conjunt entre l'AFA i la direcció de l'escola, per l'interès de les famílies de ballar la música que toquen els alumnes en els concerts, ja que és una música pensada, sobretot, per ser ballada. Així doncs, l'AFA impulsa un curs de ball pensat per a les famílies i obert també a l'alumnat que vol aprendre a ballar aquest gènere.

Aquesta pràctica ha estat una eina per cohesionar les famílies de l'escola, generant un espai de trobada per a la comunitat educativa.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmeixample>

CONTACTE

emmeixample@bcn.cat

Relació amb els agents del municipi

MÉS ENLLÀ DE L'ESCOLA

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
I DANSA DE MÓRA D'EBRE**

MÓRA D'EBRE
5.642 HABITANTS

La vinculació de l'Escola Municipal de Música i Dansa de Móra d'Ebre amb la Camerata XXI (CXXI) exemplifica les relacions del centre educatiu amb un agent artístic d'àmbit provincial. De fet, l'escola promou la Camerata XXI i participa en la fundació d'aquesta nova associació independent, que es dedica a promoure activitats diverses de formació musical, com ara colònies musicals, pràctica orquestral per a joves, orquestra professional, concerts escolars i concerts de petit format.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La necessitat de compartir experiències, crear un nou espai de relacions i aprenentatge, i conèixer l'entorn ha motivat la participació com a escola en aquestes activitats musicals.

El projecte consisteix en la realització de dos torns de colònies, un torn de conjunt orquestral simfònic, diversos programes amb l'orquestra professional de la CXXI, concerts de petit format i concerts escolars.

La Fundació CXXI projecta l'alumnat que participa en les seves activitats, i la vinculació del centre educatiu amb la Camerata XXI ha reforçat el sentit d'escola dins la comunitat educativa de l'Escola Municipal de Música i Dansa de Móra d'Ebre.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Web Camerata XXI: <http://www.camerata-xxi.org>

WEB ESCOLA

<http://musicaidansamoradebre.com/>

CONTACTE

escola@musicaidansamoradebre.com

ENRAMADES I CARNAVAL AMB L'ESCOLA DE MÚSICA

1/2

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAL MOLINER

SALLENT

6.636 HABITANTS

Dues festes molt populars de Sallent i que mouen una gran part del poble no s'entenen sense la participació dels alumnes de l'Escola Municipal de Música. La gent del carrer ho espera i els alumnes també.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Es tracta de dues actuacions de caràcter festiu que es fan al carrer en dos moments importants de la vida i l'essència del poble:

- El Carnaval de Sallent és una festa organitzada per l'entitat local Carrilet. Es tracta d'una festa que compta amb músiques pròpies, enregistrades des de l'escola, i se n'ha editat un CD. Tocar aquestes músiques al carrer, disfressats i fent una cercavila sempre molt concorreguda és un dels objectius de molts alumnes de vent. Peces com el *Ball de bruixes*, l'*Embruixant*, el *Ball del Maqui*, *El gegant boig* o el *Ball de dimonis* estan dins el cap de tots els sallentins.
- Les Enramades de Sallent les organitza l'Ajuntament i, en aquest cas, l'Escola Municipal de Música participa en la inauguració, amb la peça *Toc d'enramada*, i també en la clausura, amb les *Balladetes de Sallent*. El *Toc d'enramada* es toca cada vegada que s'inaugura un carrer engalanat i s'acompanya d'una dansa que ballen membres de l'esbart de Sallent mentre entren dins l'enramada. Darrere seu, entren els músics en cercavila mentre van tocant.
- La peça de les *Balladetes de Sallent*, en canvi, es toca sense cercavila, en formació orquestral, i és la banda sonora d'un ball que fan els nens i nenes del poble i que han practicat a l'escola. Té lloc al carrer de Sant Bernat, just davant de la residència d'avis, que surten a veure'l. L'acte és molt emotiu, molt festiu i hi participa molta gent.

ENRAMADES I CARNAVAL AMB L'ESCOLA DE MÚSICA

2/2

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Web <http://dancesvives.cat/?q=node/4267>

Notícia Twitter: <https://twitter.com/radiosallent/status/737306704216526849>

Article Sallent posa a l'abast el patrimoni musical de la vila a través de Spotify.

<https://www.regio7.cat/cultures/2021/02/11/sallent-posa-laposabast-patrimoni-musical/656417.html>

Vídeo Balladetes de Sallent: <https://www.youtube.com/watch?v=d6k7YHyC70Q>

Vídeo Balladetes. 2020: <https://www.facebook.com/enramadessallent/videos/653374755518954>

Reportatge TV del Berguedà: <http://tvbergueda.alacarta.cat/reportatges/capitol/la-fabrica-vella-les-musiques-del-carnaval-de-sallent-la-part>

Llista Spotify Les Músiques del Carnaval de Sallent: <https://open.spotify.com/album/75Tet6ebKFSivX1Aw7wbzC?si=g0cEwSauREiOLpZU2oZtRA&nd=1>

WEB ESCOLA

<https://sites.google.com/emsallent.com/web/inici>

CONTACTE

escolademusica@emsallent.com

OBSERVACIONS

El fet que siguin tonades conegudes pels joves i infants, i sobretot, el fet de poder sortir a tocar-les en grup al carrer, motiva els alumnes a estudiar i practicar molt més durant aquells dies, cosa que es nota en el resultat final.

PROCESSOS DE MILLORA I D'INNOVACIÓ

Orientacions per a la transformació
Millora educativa

LABORATORI D'EXPERIMENTACIÓ MUSICAL (LEM)

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE LLINARS DEL VALLÈS

LLINARS DEL VALLÈS
9.838 HABITANTS

Un exemple de procés de millora és el Laboratori d'Experimentació Musical que desenvolupa l'Escola Municipal de Música de Llinars del Vallès, on s'utilitzen pianos electrònics amb els alumnes de llenguatge musical perquè aprenguin d'una manera més propera i vivencial.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

En el Laboratori d'Experimentació Musical l'alumnat gaudeix de l'aprenentatge amb ordinadors connectats a uns teclats electrònics, de manera que el seu desenvolupament musical pot ser molt més creatiu i eficient.

Aquesta pràctica es realitza un dia a la setmana en les classes de llenguatge musical de l'alumnat de nivell elemental i mitjà. Es tracta d'una activitat integrada en el currículum de l'escola que es realitza de manera que cada alumne compti amb un teclat, per tal de poder posar en pràctica el que aprenen a les classes. Aquesta activitat s'ha realitzat de manera presencial i virtual, deixant teclats en préstec als alumnes que no en tenien.

L'experiència suposa una millora en la pràctica del dia a dia i aporta un aprenentatge molt vivencial del llenguatge musical, que ajuda els alumnes a integrar conceptes teòrics, harmònics i d'oïda.

WEB ESCOLA

<https://emllinars.amicsdelaunio.cat>

CONTACTE

escolademusicallinars@gmail.com

SHAKIN CHOIR

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DEL MASNOU (EMUMM)

EL MASNOU

23.831 HABITANTS

El Shakin Choir és un exemple d'eina de millora educativa, ja que va aparèixer com a complement pràctic dels continguts de música de 2n i 3r d'ESO a l'Institut Maremar del Masnou, vinculat amb l'Escola Municipal de Música del municipi, amb l'objectiu de dur a terme activitats pràctiques per crear un espai on compartir música de manera vivencial.

DETALLS DE LA PRÀCTICA I MATERIALS

Amb l'experiència del Shakin Choir, el Professorat de l'Escola Municipal de Música del Masnou es desplaça a l'Institut Maremar i realitza aplicacions pràctiques als continguts de l'assignatura de Música de 2n i 3r d'ESO. El perfil d'alumnat de l'institut no està gaire acostumat a la interacció musical i a experimentar amb la relació de la música i el cos. Poder crear aquest espai és fonamental per complementar les competències de música i per crear un vincle estret entre la música i les experiències personals de l'alumnat. Els objectius generals del Shakin Choir són:

- Promoure valors de convivència, respecte, participació i responsabilitat, generant un espai segur en el qual poder compartir els interessos i les vivències de l'alumnat, i entenent la música com una eina transformadora i inclusiva dins del grup.
- Tenir una vivència musical directa, grupal, plural i enriquidora que promogui el desenvolupament de la creativitat musical.
- Oferir un espai reflexiu davant les necessitats de l'alumnat en la crisi de la covid a través de la creació musical i el desenvolupament artístic.

Durant una hora a la setmana, aquests cursos tenen una sessió amb dues professores provinents de l'EMUMM, que realitzen una sèrie d'activitats destinades a:

- Generar un espai on es pugui treballar la cohesió del grup i l'educació emocional mitjançant dinàmiques de coneixença i reflexió.
- Despertar l'esperit crític a l'hora d'escoltar (consumir) música. Ser capaços de compartir les opinions musicals amb respecte, d'una manera cívica i ordenada, podent valorar i analitzar les diverses propostes.
- Fomentar l'exercici de la comunicació no violenta a través d'activitats que convidin a la reflexió i la crítica a través de l'experiència musical de l'alumnat.
- Explorar els recursos sonors del cos i de la veu (cantant, *body percussion*, moviment) i experimentar-hi.
- Donar l'oportunitat d'aprofundir en aprenentatges musicals que el currículum de l'ESO no contempla (música electrònica, com fer música amb noves tecnologies).
- Promoure la creativitat a partir de la creació de cançons pròpies per capes (percussió, harmonia, melodia).
- Crear i assajar una actuació conjunta per a Carnaval i/o Sant Jordi, tenint en compte les mesures de seguretat de la covid, o bé crear aquest espai de manera virtual.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Notícia de l'IES Maremar: <https://agora.xtec.cat/iesmaremar/eso/la-musica-ha-continuat-sonant-en-el-confinament/>

WEB ESCOLA

www.emumm.cat

CONTACTE

escola@emumm.cat

GRUP ART

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA I DANSA DE TIANA

TIANA

8.709 HABITANTS

Un exemple d'innovació educativa és el projecte Grup Art de L'Escola Municipal de Música i Dansa de Tiana. En aquest projecte es busca, des de la incertesa, el que no està previst i el risc de no saber com finalitzarà el projecte, despertar l'interès i la motivació en un espai de creació on conviuen diferents disciplines com la dansa, la música, la interpretació i les arts visuals.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

A partir de material existent o de creació pròpia, els alumnes construeixen una peça, generalment amb un contingut al darrere que els motiva, els emociona i que senten la necessitat d'expressar a través de diferents disciplines com la dansa, la música, la interpretació i les arts visuals.

L'objectiu és despertar l'interès i la motivació en un espai de creació on conviuen diferents disciplines artístiques, convidant els participants, en la franja d'edat de catorze a divuit anys, a provar noves disciplines. La pràctica s'adreça a alumnes de música i dansa de dins i fora de l'escola.

S'utilitzen diferents aules de l'escola, com l'aula de dansa, l'aula de cant i l'aula d'informàtica i producció, i es realitza una sessió setmanal de dues hores.

Aquest projecte ha aconseguit un compromís important per part dels alumnes, pel que fa a l'assistència i al treball, i també un bon resultat artístic. Els alumnes que hi participen conformen un grup amb una forta identitat i senten que pertanyen a un projecte especial dins de l'escola.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Vídeo creació del grup Art: <https://www.instagram.com/tv/CAG0Qq818R8/?igshid=zx31uy4le0bi>

WEB ESCOLA

emmusicaidansadetiana.blogspot.com

CONTACTE

emmusicaidansadetiana@gmail.com

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Projectes interdisciplinaris. L'Escola d'Arts en Viu del Prat de Llobregat

www.elprat.cat/lescoladartsenviu

El Prat de Llobregat. 64.132 habitants

THE DJANGO ORCHESTRA ACADEMY

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA - CENTRE DE LES ARTS
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT (EMMCA)

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
261.068 HABITANTS

The Django Orchestra Academy és el projecte pedagògic de The Django Orchestra, que va néixer amb el Festival Django L'H del 2018. Es tracta d'un conjunt instrumental que uneix en una sola formació diferents agrupacions instrumentals, com una *big band*, un quintet de jazz *manouche* i un quartet de corda, tots ells presents a l'EMMCA, i que es vincula amb una agrupació professional.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

La metodologia que utilitza The Django Orchestra Academy és pionera en l'àmbit de la ciutat i, si bé s'ha desenvolupat àmpliament en el món empresarial, tot just comença a aplicar-se en el món educatiu. La metodologia és el *shadowing*, una tècnica molt utilitzada quan s'incorporen nous treballadors a les empreses, consistent a compartir un espai amb els titulars d'una feina determinada i així adquirir tant les habilitats tècniques (artístiques, en el nostre cas) com les habilitats socials necessàries. El *shadowing* permet als estudiants conèixer de primera mà els hàbits, els mètodes de comunicació i l'estil d'innovació i de treball cooperatiu en una immersió de 360 graus en una *big band* professional, i així conjugar una experiència pràctica amb l'experiència teòrica, en un marc de resultats d'alt nivell. Dins el programa formatiu de l'alumnat de jazz *manouche* —estil representatiu i singular de l'EMMCA—, s'estableix una programació de pràctiques orquestrals pilot en el marc de la Django Orchestra inspirades en les tradicionals acadèmies de les orquestres professionals. Aquest nou conjunt amb alumnat, que rep el nom de The Django Orchestra Academy, és també el nou gran conjunt de referència per als programes d'aquest àmbit. The Django Orchestra Academy ha actuat ja en escenaris com el Teatre Joventut, el Gran Teatre del Liceu o la Sala Barts.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Web del projecte: <https://thedjangoorchestra.albertbello.com/academy/>

The Django Orchestra Academy & Django Legacy — Festival Django L'H a LH Digital:
<https://www.youtube.com/watch?v=APze7vtAT8U>

The Django Orchestra Academy.

Assaig #LaGalalN. A LH Digital: <https://www.youtube.com/watch?v=F2lxE7lJLvA>

WEB ESCOLA

<http://www.centredelesartsl-h.cat/>

CONTACTE

emusica.arts@l-h.cat

Graus de transformació institucional
La transformació instrumental

CREACIÓ I EDICIÓ MUSICAL

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE L'AMETLLA DEL VALLÈS

L'AMETLLA DEL VALLÈS

8.496 HABITANTS

Aquesta pràctica permet veure com les TIC poden motivar i ajudar els adolescents. Els alumnes desenvolupen la seva creativitat i, amb el suport de les TIC, aprenen conceptes musicals.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

En aquesta classe, l'alumnat desenvolupa les seves composicions amb l'ús de programari d'edició musical. El punt de partida són exercicis basats en propostes harmòniques que realitza el professorat, com ara rodes d'acords a l'estil de la música pop, a partir dels quals s'incorporen recursos i observacions per ampliar possibilitats; sense normes: només recursos, observació i estructuració de la creativitat. Aquesta assignatura està adreçada a alumnat del darrer curs del nivell elemental i mitjà, i fou creada a partir d'un projecte fet en una classe de nivell mitjà. Cadascú treballa amb el seu ordinador, i es poden utilitzar les aules del centre disponibles per fer proves amb piano o altres instruments. Tot i que el nivell d'entrada de l'alumnat és heterogeni, tots troben el seu camí i adquireixen els aprenentatges mitjançant l'ús d'aquestes eines tecnològiques.

Un cop s'han editat les composicions, se'n fa una mostra durant la setmana cultural de l'escola o en les audicions instrumentals de final de curs.

Els objectius de la pràctica són:

- Donar eines tecnològiques als alumnes perquè siguin capaços de crear la seva música i interpretar-la.
- Desenvolupar la creativitat musical.
- Donar a conèixer l'escola de música a diferents col·lectius.
- Motivar l'aprenentatge musical dels adolescents i ajudar-los a aplicar els coneixements adquirits durant el seu aprenentatge.
- Aprendre conceptes nous d'harmonia.
- Donar eines perquè els alumnes puguin treballar en diferents àmbits.
- Treballar amb les noves tecnologies, que són molt properes a l'alumnat.

WEB ESCOLA

<https://ametllamusica.blogspot.com/>

CONTACTE

escolamusica@ametlla.cat

OBSERVACIONS

Des de l'escola es valoren molt positivament els resultats obtinguts: la comunitat educativa queda gratament sorpresa amb les creacions aconseguides pels alumnes. A la vegada, això suposa una motivació per als alumnes més petits, que mostren interès per poder fer aquesta assignatura. També és interessant destacar la vinculació amb altres projectes, ja que s'estableix un vincle amb altres professors perquè l'execució de les obres afecta tots els instruments de l'escola.

UTILITZEM LES TAULETES PER APRENDRE

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA, DANSA I AULA DE TEATRE DE MONTORNÈS DEL VALLÈS

MONTORNÈS DEL VALLÈS
16.263 HABITANTS

A Montornès del Vallès es pot veure com s'ha transformat l'aula de noves tecnologies de l'Escola per a l'ús de les tauletes, amb l'objectiu d'aprofitar el potencial TAC (tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement) en totes les classes de l'escola. D'aquesta manera, la tecnologia no queda restringida a una sola aula, sinó que és present en totes i en diferents disciplines artístiques.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

En aquesta escola sempre hi ha hagut un interès especial per utilitzar el potencial educatiu de la tecnologia. Amb la creació d'una aula de noves tecnologies l'any 2007, aspectes com la teoria musical, l'entrenament auditiu o la creativitat musical s'han treballat digitalment mitjançant portals web com el *Musictheory*, el *Hooktheory*, el *Noteflight* o el mateix *Incredibox*. Aquests recursos permeten treballar diferents continguts musicals, personalitzar-los segons el ritme d'aprenentatge de cada alumne i combinar-los amb la pràctica cantada, la rítmica i el moviment.

Amb els anys, els primers ordinadors van quedar obsolets i l'Escola va apostar per apropar la tecnologia a cada racó del centre mitjançant l'ús de tauletes digitals.

Amb aquest projecte, s'observa una gran predisposició i motivació de l'alumnat, així com un interès creixent per part del claustre de professors, no tan sols de música, sinó també de teatre i dansa. La tecnologia és un recurs més que tenim al nostre abast perquè l'alumnat pugui treballar la música amb un enfocament diferent, sense renunciar a seguir expressant-se artísticament per mitjà del cant o del ball, tocant un instrument, etc. A més, amb l'ús de la tecnologia s'han pogut realitzar projectes audiovisuals generats amb l'alumnat de les tres disciplines artístiques del centre.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Notícia: <https://www.montornes.cat/actualitat/noticies/2019/04/03/l-escola-municipal-de-musica-rep-10-ipad-d-el-corte-ingles>
<https://www.musictheory.net> <https://www.hooktheory.com>
<https://www.noteflight.com/> <https://www.incredibox.com>

WEB ESCOLA

<http://musica.montornes.cat/>

CONTACTE

emusica@montornes.cat

OBSERVACIONS

Aquest projecte, pensat per treballar els aspectes del llenguatge musical, també ha donat resposta a necessitats i inquietuds de les disciplines de dansa i teatre, amb la creació de canals en diferents xarxes socials on es publiquen els productes audiovisuals generats per l'alumnat de les diferents disciplines artístiques del centre.

PROJECTES ARTÍSTICS DE COMUNITAT

1/2

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA, DANSA
I AULA DE TEATRE DE MONTORNÈS DEL VALLÈS**

MONTORNÈS DEL VALLÈS
16.263 HABITANTS

En aquesta escola podem veure un exemple de transformació per mitjà de la realització de projectes de comunitat en les disciplines de teatre, dansa i música, realitzats en col·laboració amb escoles, instituts, equipaments municipals i entitats de Montornès del Vallès. Actualment l'escola té tres grans eixos o línies d'actuació: la formació pròpia del centre amb l'alumnat matriculat, les activitats obertes a la ciutadania i els projectes de comunitat.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Des de l'any 2006, a Montornès del Vallès es realitzen projectes de comunitat de teatre social a les escoles del municipi. De mica en mica, aquests projectes han anat augmentant i estenen-se a entitats com Aspahid (persones amb diversitat funcional), l'Espai Dona (regidoria d'Igualtat), els instituts de Montornès, amb dansa i guitarra, i més recentment, les escoles d'educació primària, amb el projecte «Big Vent Marinada», un projecte artístic ampli realitzat amb l'escola de primària Marinada, que ha integrat la dansa a Cicle Inicial, a més del teatre social a Cicle Superior. Aquesta escola està ubicada al barri de Montornès Nord, que té un alt índex d'immigració i una situació sociocultural molt concreta. Montornès del Vallès és el municipi amb la renda *per capita* més baixa dels Cercles de Comparació Intermunicipal d'Escoles de Música i Arts, i l'escola realitza aquest tipus de projectes per garantir l'accés a l'educació artística en tots els nivells i edats, i per arribar al màxim de població.

Aquestes classes es realitzen als espais de les entitats i els centres educatius, la qual cosa implica el desplaçament dels professionals per tot el municipi durant el curs escolar. Els resultats, més enllà dels objectius d'integració i cohesió social, també tenen a veure amb l'expressió artística. S'obtenen productes artístics en forma d'obres de teatre, representacions en portes obertes, audicions, etc.

PROJECTES ARTÍSTICS DE COMUNITAT

2/2

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Catàleg d'activitats educatives de l'Ajuntament on s'inclouen els projectes de comunitat de l'Escola:

<http://www.montornes.cat/ambits/educacio/cataleg-d-activitats-educatives-cae>

WEB ESCOLA

<http://musica.montornes.cat/>

CONTACTE

emusica@montornes.cat

OBSERVACIONS

Acostar les arts a aquells sectors de la població que tenen menys tendència a accedir a l'Escola Municipal de Música, Dansa i Aula de Teatre és un objectiu estratègic del centre i de l'Ajuntament. Aquests projectes tenen molt bona acollida tant per part dels col·lectius com per part dels centres de referència, i ajuden a cohesionar els diferents grups als quals es dona aquest servei.

7

UNA TEORIA DEL CANVI PER TRANSFORMAR EL CENTRE

Agents del canvi, docents compromesos

El paper de l'equip impulsor del canvi

EMS (EDUCACIÓ MUSICAL SECUNDÀRIA) ^{1/2}

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA D'OLESA DE MONTSERRAT

OLESA DE MONTSERRAT

23.779 HABITANTS

Un exemple d'equip impulsor del canvi el trobem en l'equip de l'àrea de llenguatge musical de l'Escola Municipal de Música d'Olesa de Montserrat. És un exemple d'innovació en què es busca un nou enfocament del llenguatge musical, dirigit a l'alumnat d'entre dotze i setze anys, que afavoreixi el desenvolupament integral de la persona. L'objectiu principal és consolidar i millorar l'ús de la música com un llenguatge d'expressió connectat a la persona i a la seva dimensió socioemocional.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Per una banda, el professorat implicat forma un equip docent que utilitza eines de la investigació-acció, diaris de camp, recollida d'informació a través de vídeos i fotos, reflexions pedagògiques i qüestionaris per reflexionar sobre la pròpia pràctica i adaptar constantment el projecte i el seu disseny a les necessitats de l'alumnat i del context. Per fer-ho, cal un espai de coordinació setmanal i un compromís per part del professorat. Per altra banda, l'alumnat participa activament i conscient del seu procés d'aprenentatge a través de metodologies actives, a partir d'una organització per agrupacions diverses: barreja d'edats, perfils i afinitats, idoneïtat instrumental per formar conjunts, nombre de persones que integren el conjunt, etc. El professorat treballa amb tots els grups d'alumnes de forma alterna, i en els moments de cocreació, de forma rotativa per oferir diferents visions a l'alumnat.

La intenció de tot plegat és crear entorns d'aprenentatge adequats per tal que l'alumnat pugui expressar la seva veu interior a través de la improvisació-creació, la cocreació i la transdisciplinarietat i, a la vegada, que pugui construir coneixement de forma conjunta, fomentant així el pensament creatiu i crític. Les classes són d'hora i mitja i hi ha dos grups: un els dimarts i un altre els dimecres.

EMS (EDUCACIÓ MUSICAL SECUNDÀRIA)

2/2

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Actes del III Congreso Internacional de Música y Cultura para la Inclusión y la Innovación

https://ruc.udc.es/dspace/bitstream/handle/2183/28162/Congreso_Intern_Musica_y_Cultura_3_2021_A%20Coruna_Actas.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Sonograma:

<https://sonograma.org/2021/06/una-innovacio-pedagogica-per-a-la-transformacio-de-leducacio-musical/>

WEB ESCOLA

<http://www.olesademontserrat.cat/thm/thm11/pag405/pl139/formacio-permanent/id80/escola-municipal-de-musica.htm>

CONTACTE

escolamusica@olesademontserrat.cat

El procés de transformació és un procés holístic

LA TRANSFORMACIÓ DE CANTATES ESCOLARS A MONTORNÈS DEL VALLÈS ^{1/2}

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA, DANSA
I AULA DE TEATRE DE MONTORNÈS DEL VALLÈS**

MONTORNÈS DEL VALLÈS
16.263 HABITANTS

Després de quinze anys de cantates amb les cinc escoles de primària del municipi, l'any 2019 es va adoptar un nou format en què la dansa va assumir el protagonisme amb l'alumnat de 4t curs de primària.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El primer objectiu d'aquest projecte és gaudir de la pràctica artística interdisciplinària, amb la participació de les escoles de primària i l'alumnat de teatre, dansa i música de l'Escola Municipal de Música, Dansa i Aula de Teatre. Des del 2003, l'Escola va desenvolupar un projecte artístic que aglutinés tots els alumnes del municipi en un projecte comú, en un espai gran com és el Pavelló Esportiu Municipal i en una jornada de convivència amb més de dos-cents alumnes a l'escenari.

El projecte s'iniciava el mes de setembre, amb la presentació de la cantata als mestres de primària, l'enviament de materials i l'inici del treball a les aules de primària. Seguidament, es feien uns assaigs previs i, pels volts de Sant Jordi, el mes d'abril, s'interpretava una cantata oberta al públic, amb gairebé un miler d'assistents a l'espectacle.

Després de quinze anys, però, s'havia detectat un cert cansament, tant per part del professorat propi com per part de les escoles del municipi, i aquest fet va portar a idear un nou format en què l'alumnat s'expressés mitjançant la dansa creativa, en lloc de fer-ho a través del cant. Aquest format permet, d'entrada, tenir l'alumnat repartit per tota la pista del pavelló i estar molt més amples que cantant tots dalt de l'escenari.

Davant del paper tan residual de la dansa en els ensenyaments de règim general, el professorat de dansa va tenir un paper fonamental a l'hora d'impulsar aquest projecte, ja que va anar a cadascuna de les escoles a ensenyar les coreografies de les diferents peces de l'espectacle, basades en les músiques i les cançons d'*El Petit Príncep*, que van cantar les corals de l'escola. Les escoles de primària van agrair molt aquesta iniciativa, ja que permetia integrar en el projecte el professorat d'educació física de cada centre.

Un projecte d'aquestes característiques requereix també la col·laboració indispensable dels Serveis Municipals de Brigada de l'Ajuntament, dels departaments de Cultura i Educació, i de totes les escoles participants.

LA TRANSFORMACIÓ DE CANTATES ESCOLARS A MONTORNÈS DEL VALLÈS

2/2

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Vídeo dels quinze anys de cantates: <https://www.youtube.com/watch?v=zJJd700LJzc>

Notícia de l'edició amb dansa del 2019:

<https://www.sommontornes.cat/noticia/47263/la-cantata-de-sant-jordi-de-montones-adopta-nou-format>

Vídeo de Vallès Visió TV de l'edició del 2019:

<https://www.vallesvisio.cat/la-dansa-sincorpora-a-la-cantata-de-montornes/>

WEB ESCOLA

<http://musica.montornes.cat/>

CONTACTE

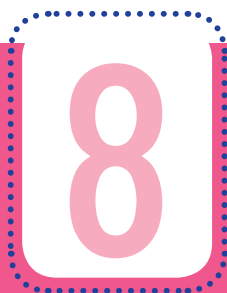
emusica@montornes.cat

OBSERVACIONS

El canvi de format que es va dur a terme l'any 2019 ha estat un repte molt interessant, però alhora ha suposat un gran volum de feina, especialment pel que fa a la creació de les coreografies, el seu ensenyament i la posada en escena al Pavelló Esportiu Municipal.

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Dansa Ara (Barcelona). <http://www.mouelcos.cat/?p=6493>

L'EQUIP HUMÀ I LA TRANSFORMACIÓ DEL CENTRE

Capacitació i formació docent

Actualització de les competències professionals

COMPARTIM L'EXPERIÈNCIA

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA I TEATRE DE SANT CELONI

SANT CELONI

17.794 HABITANTS

Un exemple de la capacitat de regular la formació contínua pròpia és el projecte «Compartim l'experiència» que es desenvolupa a l'Escola Municipal de Música i Teatre de Sant Celoni. En aquesta escola es realitzen trobades mensuals del professorat en què es duen a terme diferents dinàmiques per compartir formes de treballar, eines pedagògiques i recursos, entre d'altres.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Les trobades mensuals de professorat es realitzen una vegada al mes i s'hi pot tractar sobre diferents temàtiques: organitzatives, informatives o formatives. Cada persona de l'equip docent té assignat un dia de reunió, coincidint amb el seu dia de treball a l'escola, i un dels tres dies la reunió es fa de forma telemàtica.

Atesa la dificultat de comptabilitzar les hores de formació del professorat, i tenint en compte l'oportunitat que suposa l'existència en els equips de gent molt vàlida en temes molt específics, es va pensar a realitzar una formació interna per aprendre noves eines i recursos i, a més, establir una relació interessant en el nivell dels equips. «Compartim l'experiència» sorgeix, doncs, de la idea que tothom pot ser formador perquè tothom té coses importants per compartir. Per exemple, si es detecta una mancança en destreses tecnològiques; en gestió de conflictes a l'aula; en l'aplicació de certs continguts com la improvisació, el llenguatge..., algun membre del professorat es fa càrrec de la formació.

Les sessions poden ser d'una hora. Tant pot ser que diferents persones expliquin alguna activitat curta i molt concreta durant aquella hora com pot ser que es dediquin quatre sessions a un mateix tema, o s'agafin documents publicats i es llegeixin en veu alta per anar comentant les idees exposades.

WEB ESCOLA

www.santceloni.cat/cme

CONTACTE

cme.direccio.emi@santceloni.cat

LA FLAUTA MÀGICA, DE W. A. MOZART, AMB TOTA L'ESCOLA

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAN PONSIC DE SARRIÀ

SARRIÀ (BARCELONA)

148.172 HABITANTS

Un exemple de com abordar un projecte de gran envergadura és la producció de l'òpera *La Flauta Màgica*, de W. A. Mozart, que l'Escola Municipal de Música Can Ponsic va representar amb motiu de la celebració del cinquantè aniversari de L'Arc-Música. Un professor de l'escola va preparar una adaptació d'aquesta òpera pensada, tant en la part musical com en l'escenografia, per a tots els alumnes i professors de l'escola, per implicar tota la comunitat educativa. També hi van participar alguns exalumnes, actualment professionals de diverses branques artístiques.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El treball va implicar durant tot un curs tot l'alumnat i el professorat, que es van fer seva l'obra per sempre més.

Tots els papers de l'òpera van ser interpretats per alumnes de l'escola, amb la participació d'un únic cantant professional, en aquest cas, pare d'uns alumnes.

La producció va anar a càrrec de l'equip de professors. L'obra es va treballar a totes les classes (llenguatge, orquestres, cors, instruments) i des de tots els punts de vista. La direcció d'escena, les coreografies, el disseny i confecció del vestuari, etc., van anar a càrrec de persones de l'equip i altres membres de la comunitat educativa que es van implicar en el projecte.

Els assajos generals es van realitzar a la sala polivalent de l'Orlandai, escola de primària contigua a l'escola de música.

Es van fer dues funcions a la sala Barts per tal que totes les famílies hi poguessin assistir, i el projecte va tenir tant d'èxit que es va repetir al teatre L'Amistat de Mollerussa, gràcies a un contracte amb l'ajuntament d'aquella ciutat.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Vídeo La Flauta Màgica de Can Ponsic: <https://www.youtube.com/watch?v=fjKx1t754wE&t=17s>

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

esccanponsic@xtec.cat

TOTES LES DANSES PORTEN A MOZART

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAN PONSIC DE SARRIÀ

SARRIÀ (BARCELONA)

148.172 HABITANTS

Un exemple de com abordar una formació compartida entre companys el trobem a l'Escola Municipal de Música Can Ponsic, amb «Totes les danses porten a Mozart», un gran projecte de final de curs per celebrar l'any Mozart amb tota la comunitat educativa que va mobilitzar una gran part de l'escola.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

L'objectiu d'aquesta pràctica va ser crear un concert-espectacle a partir de diferents danses amb el fil conductor de la música de W. A. Mozart. Es va treballar amb grups de totes les edats, i s'hi va implicar gran part de l'alumnat de l'escola.

Per desenvolupar el projecte va ser necessària la coordinació entre els diferents membres de l'equip de professors durant tot el curs.

Primerament es van seleccionar diferents musiques de dansa, totes de Mozart, que fossin adequades tant per tocar com per ballar i que alhora fossin prou variades. Les peces es van treballar a les aules de llenguatge i a les d'instrument i d'orquestra. Els diferents grups instrumentals es van encarregar de tocar les músiques perquè les ballessin els companys dels grups de llenguatge.

L'objectiu era que l'alumnat aprengué a partir de referents de qualitat i que els aprenentatges anessin més enllà de tocar una partitura mecànicament.

El professorat de l'escola va decidir el repertori més adequat per a cada grup i en va realitzar els arranjaments. Des de l'aula de llenguatge es van treballar, a més de les músiques pròpiament dites, la figura de l'autor i el context de l'època.

La dansa ajuda els músics a entendre millor les obres de manera analítica i pràctica (les seves parts, les seccions, les frases...) i a comprendre la importància del caràcter a l'hora de tocar. A partir de totes les experiències, es va acabar component una dansa per a cada grup d'edat acompanyada per una formació musical.

Finalment, es va preparar una gran mostra final que va reunir la feina de tots els grups que van participar en el projecte.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

escanponsic@xtec.cat

FER DE PROFESSOR A L'EMMM

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE MATARÓ

MATARÓ

129.988 HABITANTS

Un exemple d'acompanyament de l'equip en els processos de capacitat és el projecte «Fer de professor a l'EMMM», que es desenvolupa a l'Escola Municipal de Música de Mataró. Es tracta d'un espai web al qual només té accés el professorat. En aquest espai web hi ha, ben endreçada, tota la informació necessària per fer de professor o professora a l'escola: processos, calendaris, enllaços, documents, normatives i protocols, articles, activitats, etc.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Amb l'objectiu de facilitar la tasca a l'equip de professors de l'Escola, s'ha creat un web que conté tota la informació que pot ser necessària per a docents i tutors en algun moment del curs. En aquest espai hi ha els calendaris de treball intern i de les activitats (amb enllaços als horaris, a les llistes d'alumnes...); els processos (pas de cicle, confirmació de plaça per al proper curs...); les normatives i els protocols (covid, normes d'organització i funcionament de centre...); informació, instruccions i enllaços de les aplicacions que s'utilitzen (Gwido, Gsuite...), i articles i publicacions relacionats.

A banda de l'objectiu principal d'agrupar tota la informació que l'equip docent pot necessitar en un moment donat en un únic punt fàcil de trobar, senzill de gestionar, accessible des de qualsevol dispositiu connectat a Internet, i actualitzable i ampliable de manera senzilla i ràpida, aquesta iniciativa contribueix a reduir al mínim possible les estones dels claustres i reunions dedicades a explicacions unidireccionals de l'equip directiu cap als professors, a evitar correus llargs amb molta informació i a reduir la necessitat de cercar la informació en llocs diversos (correu electrònic, Drive, paper...).

WEB ESCOLA

www.emmmataro.cat

CONTACTE

direccio@emmmataro.cat

INTEGRACIÓ DEL LENGUATGE MUSICAL A L'INSTRUMENT

1/2

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE LA SELVA DEL CAMP

LA SELVA DEL CAMP
5.683 HABITANTS

La necessitat de formació continuada ha portat l'Escola Municipal de Música de la Selva del Camp a desenvolupar aquest projecte, amb el qual es pot visualitzar un procés de canvi en l'enfocament de l'escola en relació amb l'assignatura de llenguatge musical, amb l'objectiu de trobar els punts comuns del procés d'aprenentatge per tal d'establir un aprenentatge més significatiu i creatiu.

DETALLS DE LA PRÀCTICA I MATERIALS

Des de la direcció del centre es va detectar una desconexió entre les classes d'instrument i de llenguatge musical, i també que els diferents professors interpretaven de manera molt diferent la seva programació. Això va provocar l'inici del procés de canvi en aquest centre, prenent com a referència la teoria de l'aprenentatge de la música (*Music Learning Theory, MLT*) d'Edwin Gordon, metodologia que ja s'aplicava al mateix centre amb els alumnes més petits.

La proposta implica treballar la creativitat i té molt en compte el procés i el ritme d'aprenentatge de cada alumne. Per dur a terme aquest canvi, ha calgut realitzar diferents accions, com ara reformular la programació de llenguatge musical, començant pels cursos inferiors, amb autoformació entre el professorat sobre l'MLT de Gordon. També s'han establert reunions de coordinació entre el professorat d'instrument i de llenguatge musical, amb propostes de cançons per treballar amb l'instrument i propostes de cançons per treballar amb llenguatge musical, per superar així les resistències que puguin sorgir. A més, també s'han fet petites experiències amb el professorat, que ha compartit classes que ha realitzat, exposat i valorat

conjuntament.

Algunes claus perquè el projecte funcioni:

- Les cançons de llenguatge no es treballen només a la classe d'instrument, sinó que aquestes han d'incloure propostes sobre com potenciar el treball de llenguatge a instrument, i aquestes propostes s'han d'explicar a bastament en les reunions de coordinació i s'han de treballar de manera conjunta.
- Tot el repertori dels conjunts instrumentals pot servir per treballar a la classe de llenguatge.
- S'organitzen experiències compartides, a més de la coordinació:
- Classes de llenguatge amb observació de professors d'instrument.
- Activitats especials durant la setmana cultural: fer una petita orquestra en una sessió amb tots els professors d'instrument i els de llenguatge.
- Formació i autoformació amb el claustre sencer a l'escola.

INTEGRACIÓ DEL LENGUATGE MUSICAL A L'INSTRUMENT

2/2

ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Un nuevo camino en la enseñanza musical: https://www.docenotas.com/pdf/Un-nuevo-camino_Marisa-Perez.pdf

METODOLOGIA GENERAL:

Web GIML: <https://giml.org/mlt/about/>

WEB ESCOLA

<https://musicalaselva.wixsite.com/emmselvadelcamp>

CONTACTE

escola@musicalaselva.net

OBSERVACIONS

Els reptes i dificultats d'aquesta pràctica han estat els següents:

- Trencar o qüestionar la tradició d'ensenyament de l'instrument o del llenguatge treu el professorat fora de la seva zona de confort, i això no tothom ho accepta bé. La direcció manifesta estar aprenent a acompanyar els professors. Això genera resistències en alguns, i cal convèncer-los de la necessitat de la pràctica amb molta paciència.
- La coordinació amb el professorat que fa poques hores al centre és complexa.
- És necessari un procés d'adaptació dels professors que s'acaben d'incorporar al centre.
- Cal combinar aquesta metodologia amb maneres de fer més tradicionals que els alumnes es puguin trobar quan surtin de l'escola de música.

PLA DE FORMACIÓ

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA I CONSERVATORI DE VIC

VIC

45.040 HABITANTS

Aquest exemple mostra com s'elabora un pla de formació que té una durada d'un any i la participació dels diferents agents municipals. El pla va sorgir de la necessitat d'endreçar tota la formació del professorat i es va realitzar de manera coral entre el claustre de professorat, el comitè d'empresa de l'Ajuntament, la Direcció General i la Direcció Acadèmica.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El pla de formació de l'Escola de Música i Conservatori de Vic es va treballar durant el curs 2018-19. En el marc de la redacció del nou Pla Estratègic 2019-23, va sorgir com un dels objectius del centre a curt termini. El treball d'aquest pla de formació va constar de diverses fases:

- Fase analítica. A través de diversos mètodes (enquesta en línia i reunions periòdiques), el claustre de professorat, la Direcció General de la Fundació, la Direcció Acadèmica i el comitè d'empresa van desenvolupar aquesta primera fase.
- Fase propositiva. L'objectiu principal del pla era ordenar la formació que ja es portava a terme i oferir als docents la formació adequada al centre. El pla havia de ser adaptable i tenir en compte les necessitats que poguessin sorgir.
- Fase de comunicació i planificació. Quan i com es publica la proposta de formació anual.
- Fase d'avaluació. Anualment es realitza una avaluació de la formació.

La documentació que es va utilitzar va ser el Pla Estratègic de l'EMVIC 2019-2023.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Llei d'Educació de Catalunya (LEC) 12/2009, de 10 de juliol.

XI Conveni de l'Ensenyament Privat Concertat de Catalunya (2019)

WEB ESCOLA
www.emvic.cat

CONTACTE
dolcaalbert@emvic.cat

OBSERVACIONS

Des de l'Escola es valora molt positivament l'elaboració d'aquest pla, ja que d'aquesta manera el professorat té molt clar quins són els objectius de formació de cada any, l'oferta que fa el centre educatiu i les possibilitats de convalidació de la formació que es realitza fora del centre.

Espais i temps institucionals de debat i reflexió

DOCÈNCIA COMPARTIDA

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE RODA DE TER I L'ESQUIROL

RODA DE TER

6.197 HABITANTS

Per tal de potenciar el treball cooperatiu i facilitar la presa de decisions estratègiques, tot el claustre de l'Escola Municipal de Música de Roda de Ter i l'Esquirol està connectat entre si en diferents «cercles»: docència compartida, seminaris i equips de treball.

DETALLS DE LA PRÀCTICA I MATERIALS

Aquesta experiència consta de diferents nivells:

- Nivell 1: docència compartida en les assignatures col·lectives (conjunt, cor, projectes comunitaris i música en família).
- Nivell 2: seminaris. Grups de tres o quatre docents que es reuneixen setmanalment la tarda que comparteixen classe.
- Nivell 3: equips de treball segons el tipus d'assignatura que fan: primer contacte, conjunt vocal i instrumental, comunitat i complementària.

El fet de tenir diferents espais on compartir la pràctica i la reflexió docent fa que la informació ja s'hagi compartit abans de les reunions de claustre, de manera que els temes a tractar estan més madurats i la presa de decisions és més efectiva. D'entrada, les potencialitats i fortaleces de la docència compartida radiquen a poder donar més atenció al grup (tant general com personalitzada)

i a compartir les responsabilitats. A més, les diferències metodològiques entre els docents es complementen, cosa que possibilita un enfocament més holístic a l'aula i genera una dinàmica de suport mutu i un diàleg bidireccional que esdevé aprenentatge. Aquest diàleg constant, d'altra banda, ens pot dur a la comparació personal i professional, i confronta el nostre ego com a docents i persones amb la possibilitat que les decisions o punts de vista individuals no siguin compartits per l'altre. Per contra, s'observen algunes dificultats a nivell organitzatiu, en la coordinació horària i en el temps destinat a la preparació de les classes. Finalment, els discursos que parteixen de la docència compartida són la diversitat; el colideratge; la gestió del rol; la coherència amb els principis de la nostra escola; el fet de compartir sensacions, sentiments i punts de vista, i l'enriquiment i aprenentatge que suposa l'experiència compartida.

WEB ESCOLA

www.emmfaristol.cat

CONTACTE

direccio@emmfaristol.cat

Desenvolupament del capital humà i social

PRODUCCIÓ DEL CD JAZZBAND AMB EMILIO SOLLA

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE NAVÀS

NAVÀS

6.171 HABITANTS

Un exemple de com es teixeixen xarxes de col·laboració dins dels municipis és la producció del CD *Jazzband amb Emilio Solla*, que van fer les escoles municipals de música de Navàs i Súria. En aquest projecte, l'alumnat de les dues escoles va tenir l'oportunitat de produir un disc amb un músic de llarga trajectòria en el seu camp i guanyador d'un Grammy al millor disc de jazz llatí el 2020.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El projecte es desenvolupa per la motivació que produeix en l'alumnat compartir experiències entre músics molt joves i músics molt experimentats. Hi participen també alumnes de l'Escola Municipal de Música de Súria.

Aquest projecte consisteix en la formació d'una orquestra de jazz, que treballa setmanalment i cada cert temps comparteix la seva feina amb els artistes professionals. Els assajos conjunts es reparteixen entre les poblacions de Navàs i Súria, tot i que també se'n fan de parcials.

El projecte finalitza amb l'enregistrament d'un disc.

WEB ESCOLA

www.navas.cat/directori/escola-municipal-de-musica-mestre-josep-maria-castella/

CONTACTE

jpujolsp@gmail.com

SEMINARI DE MESTRES

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA CAN PONSIC DE SARRIÀ

SARRIÀ (BARCELONA)

148.172 HABITANTS

L'Escola Municipal de Música de Can Ponsic coordina un seminari en el qual participen mestres de música de les escoles públiques i concertades del districte. En aquest seminari s'ofereix un espai de reflexió i de formació artística i educativa de manera compartida i continuada, un espai ideal per generar diversos projectes amb la participació de les diferents escoles.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El seminari amb els mestres de les escoles públiques i concertades d'aquest districte de la ciutat de Barcelona, de periodicitat mensual, té lloc a l'EMM de Can Ponsic des de fa més de vint anys. Aquesta pràctica té una bona valoració tant per part de l'Escola com per part del cos de mestres de primària i de l'alumnat de les escoles que hi participen.

El seminari s'inclou dins el Pla de Formació de Zona del CRP (Centre de Recursos Pedagògics), i alhora promou una xarxa entre mestres de música de primària per crear un espai en el qual compartir experiències i inquietuds.

WEB ESCOLA

<https://ajuntament.barcelona.cat/escolesmusica/ca/emmcanponsic>

CONTACTE

escanponsic@xtec.cat

TRANSFORMACIÓ I COMUNICACIÓ

Funcions de la comunicació
Comunicar per informar

EL CONVERSATORI: BUTLLETÍ MENSUAL DE L'EMM - CONSERVATORI DE TERRASSA

**ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA
 - CONSERVATORI DE TERRASSA**

TERRASSA
 218.535 HABITANTS

Un exemple de comunicació per informar és el butlletí mensual de l'Escola Municipal de Música - Conservatori de Terrassa: *El Conversatori*, dirigit a les famílies de l'escola amb la finalitat que estiguin al dia de les activitats que s'han fet el darrer mes i de les que es duran a terme el mes següent. També s'hi publiquen altres informacions d'interès de la comunitat educativa.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

El butlletí l'edita la coordinadora d'activitats amb la informació que rep de tots els membres de la comunitat educativa. Es publica a principis de cada mes i arriba a l'alumnat, a les famílies, al professorat, al personal de serveis i a d'altres persones que estan o han estat relacionades amb el Conservatori.

WEB ESCOLA
<https://www.terrassa.cat/escolademusica>

CONTACTE
conservatori@terrassa.cat

ALTRES EXEMPLES RELACIONATS

Butlletí de L'Escola d'Arts en Viu del Prat de Llobregat. www.elprat.cat/lescoladartsenviu

El Prat de Llobregat. 64.132 habitants

Butlletí de l'EMMM. www.emmmataro.cat

Mataró. 126.988 habitants

Comunicar per comprometre

ONES DE MÚSICA

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DE SANT SADURNÍ D'ANOIA

SANT SADURNÍ D'ANOIA
12.866 HABITANTS

Un exemple de comunicació per comprometre el trobem a l'Escola Municipal de Música de Sant Sadurní d'Anoia, amb un programa de ràdio dedicat a qualsevol tema relacionat amb la música i on sempre es reserva un espai per parlar de l'Escola de Música i de la seva vida.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

Ones de música és un espai mensual, però forma part d'un magazín diari que emet Penedès en Xarxa. En aquest magazín hi participen quatre ràdios: Ràdio Vilafranca, Ràdio Sant Sadurní d'Anoia, Domenys Ràdio i Canal 20, sota el paraigua de La Xarxa.

El programa ofereix informació i entreteniment de quilòmetre zero a través d'entrevistes d'actualitat, tertúlies, espais informatius i seccions periòdiques amb col·laboradors del territori, i tracta sobre temes que van des de l'alimentació fins a la psicologia, passant per l'educació, la muntanya, la música o la fotografia, entre d'altres.

El programa de música s'emet mensualment els dijous, d'11.37 h a 12.00 h, i intenta ser diferent dels programes habituals del gènere, fugint de temes estereotipats i cercant temàtiques divertides, curioses o d'interès social. També s'intenta parlar d'artistes locals, especialment dels que estan en actiu, per donar a conèixer la seva feina.

En l'apartat de l'Escola Municipal de Música, es pretén informar del seu dia a dia i també donar a conèixer a la ciutadania l'agenda d'activitats obertes i d'altres esdeveniments d'interès general.

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Radio Olèrdola. Àudio a partir del minut 27:25:

<http://radio.olerdola.cat/fitxers/penedesenxarxa/2020/201015penedesenxarxa11-12.mp3>

Descripció de curiositats vocals: <https://t.co/hcjD9hRam3?ssr=true>

Descripció d'actualitat Escola de Música i músics: <https://go.ivoox.com/rf/65315753>

WEB ESCOLA

<https://santsadurni.cat/escolademusica>

CONTACTE

escolademusica@santsadurni.cat

OBSERVACIONS

El programa no rep un *feedback* en directe dels oients, però els enllaços de l'*Ones de música* es comparteixen a les xarxes socials de l'Escola, com Facebook i Twitter.

ESCOLA MUNICIPAL DE LES ARTS: LA TRANSFORMACIÓ D'UNA EMID EN ESCOLA D'ARTS

1/2

EMA - ESCOLA MUNICIPAL DE LES ARTS

SANTA PERPÈTUA DE MOGODA
25.705 HABITANTS

Aquesta és una experiència de transformació d'una escola de música i dansa amb molts anys d'història en escola de les arts i, posteriorment, en servei sociocultural, que il·lustra un dels possibles camins a l'hora d'afrontar el repte de fer arribar la pràctica artística a la ciutadania. El procés de canvi s'inicià l'any 2018 amb la creació de l'Escola Municipal de les Arts, que incorporà, a més de la música i la dansa, teatre, plàstica, pintura, videojocs, videoart, cinema, fotografia, artesanía, producció musical i laboratoris artístics. El procés, iniciat per encàrrec polític, va començar amb la revisió de tota l'oferta municipal de pràctica artística que s'oferia des de diferents serveis (escola de música i dansa, centres cívics, espai de les arts i envelliment actiu). El resultat fou l'Escola Municipal de les Arts, centre que va passar a organitzar tota la pràctica artística municipal. Actualment, i també per encàrrec polític, s'ha engegat un altre procés per concentrar en un únic servei l'EMA i la xarxa dels sis centres cívics. El curs 2021-22 ha entrat en funcionament l'SPM-sociocultural, que serà gestionat per un sol equip.

DETALLS DE LA PRÀCTICA

L'Escola Municipal de les Arts és una comunitat de pràctica artística en la qual, fugint de limitacions preestablertes, es proposen contextos artístics flexibles que empoderen els participants i les seves comunitats, posant a la seva disposició activitats artístiques diverses. Els principis que donen forma al projecte són la creació d'una comunitat i la democratització de la pràctica artística.

El camí d'aquest canvi parteix d'una mirada global del municipi compartida a nivell tècnic i polític.

L'estat actual del projecte que unifica l'EMA i la Xarxa de Centres Cívics consisteix en:

- Un únic equip que gestiona tots els recursos econòmics i humans. Això ha suposat una nova

estructura organitzativa i un únic programa informàtic de gestió.

- Uns objectius, una visió i una missió compartits.
- Un únic pressupost, estudi econòmic, preu públic i sistema de reducció de la quota.
- Un procés de preinscripció i matrícula unificat en calendari i processos.
- Un mateix pla de comunicació i difusió.
- Un procés únic de preinscripció i matrícula.
- Un pla de difusió i comunicació comú.
- Una sola oferta, amb la inclusió d'altres propostes de pràctica artística als edificis dels centres cívics. L'oferta que ja es desenvolupava als centres cívics s'incorpora a l'oferta de l'escola.

—————>

ESCOLA MUNICIPAL DE LES ARTS: LA TRANSFORMACIÓ D'UNA EMID EN ESCOLA D'ARTS

2/2

MATERIALS, ARTICLES, RECURSOS O PUBLICACIONS RELACIONATS

Article de presentació del servei:

<https://www.staperpetua.cat/directori-equipaments/ema-escola-municipal-de-les-arts>

Observatori de l'Educació Local. Anuari 2019. Diputació de Barcelona.

https://llibreria.diba.cat/cat/libro/observatori-de-l-educacio-local_64095

WEB ESCOLA

<https://www.staperpetua.cat/directori-equipaments/ema-escola-municipal-de-les-arts>

CONTACTE

ema@staperpetua.cat

ribesde@emaspm.cat

OBSERVACIONS

Encara ens trobem en un procés inicial d'unificació dels dos serveis, per la qual cosa caldrà veure com es desenvolupa l'aspecte organitzatiu i d'impacte, i també conèixer la valoració de la ciutadania.

QUADRE RESUM DE PRÀCTIQUES INCLOSES EN EL DOCUMENT

Capítol	Apartat	Experiència pràctica	Experiències relacionades
1. Presentació	Context de les escoles municipals de música. Nous reptes	Projectes de Creació - L'Escola d'Arts en Viu (El Prat de Llobregat)	
		Cor escènic - Escola Municipal de Música i Teatre de Sant Celoni	Cors escènics: Música i dansa - Escola Municipal de Música de Mataró
2. Escoles de música: propòsit i objectius	Objectius de les escoles municipals de música	Tots fem música (música per a altres capacitats) - Escola Municipal de Música de Sant Sadurní d'Anoia	La Música a casa i Ressona - Escola Municipal de Música de Sallent
	Projecte educatiu i acció pedagògica. El projecte educatiu està contextualitzat	Fem Tàndem L'H - ponts de les escoles a l'Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat	
	El projecte educatiu i acció pedagògica. El projecte educatiu és un instrument de reflexió i planificació	Actualització del PEC com a mitjà de transformació pedagògica - Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat	
		Revisió del Projecte Educatiu de Centre - Escola Municipal de Música de Vic	
3. Processos d'ensenyament-aprenentatge: metodologia	Metodologies i objectius d'aprenentatge competencials	Educació artística primerenca - Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat	Laboratoris - EMA Santa Perpètua de Mogoda
		Sensibilització artística - L'Escola d'Arts en Viu (El Prat de Llobregat)	
	Aprenentatge personalitzat	Combo aplicat - Escola Municipal de Música de Callús	
		Tàndems de professors/es - Escola Municipal de Música de Mataró	
	Els entorns d'aprenentatge. Entorns flexibles i en evolució	Orelles en Parelles - Conservatori i Escola Municipal de Música de Lleida	
		Projectes cooperatius - Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat	
	Els entorns d'aprenentatge. Entorns segurs i inclusius	Musicoteràpia en família per l'obesitat infantil - AMM Piera	
		Música per a vostè - Escola Municipal de Música Cal Moliner (Sallent)	Fem Tàndem L'H: ponts de les escoles - Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat
	Els entorns d'aprenentatge. Entorn simbòlic	La Banda Provençana de L'Hospitalet - Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat	Sessions improvisades - Escola Municipal de Música de Les Franqueses del Vallès Jam Session amb els Abrecedaris - Escola Municipal de Música d'Abrera

Capítol	Apartat	Experiència pràctica	Experiències relacionades
3. Processos d'ensenyament-aprenentatge: metodologia	Els entorns d'aprenentatge. Entorn exterior	Festivalet de música tradicional a Sarrià - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)	
		Projectes de col·laboració amb centres educatius de l'entorn - Escola Municipal de Música de l'Eixample - Juan Manuel Serrat (Barcelona)	
		Cercavila per Sant Antoni - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)	
		Ball de pastorets a la Festa Major de Sarrià - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)	
		Canta Parets! - Escola Municipal de Música de Parets del Vallès	
		MenCanta - Escola Municipal de Música Carles G. Vidiell Arenys de Mar	
		Projectes temàtics de curs - Escola Municipal de Música de l'Eixample - Juan Manuel Serrat (Barcelona)	
	Aprenentatge i motivació	Small Miller Band &... - Escola Municipal de Música Cal Moliner (Sallent)	
La motivació al centre de l'aprenentatge - L'Escola d'Arts en Viu (El Prat de Llobregat)			
4. Processos d'ensenyament-aprenentatge: avaluació	Funció formativa de l'avaluació	Comunicació del procés d'aprenentatge - Escola Municipal de Música d'Olesa de Montserrat	
	Eines i instruments d'avaluació. Instruments d'avaluació inicial, formativa i sumatòria	Muda't - Escola Municipal de Música i Dansa d'Esparreguera	Escola Municipal de Música Can Roig i Torres (Santa Coloma de Gramenet)
	Eines i instruments d'avaluació. Eines digitals d'avaluació	Sistema d'avaluació pel procés d'aprenentatge dels alumnes - Escola Municipal de Música d'Esplugues de Llobregat	
5. Lideratge i organització de l'Escola de Música i Arts	Lideratge pedagògic distribuït	Matins de treball auto organitzats - L'Escola d'Arts en Viu (El Prat de Llobregat)	
	Organització oberta i connectada	Trobada de violoncels - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)	Marató de pianos - Escola Municipal de Música de Sant Sadurn d'Anoia Enramades, carnaval i setmana cultural - Escola Municipal de Música de Sallent
		Dia Màgic de la Flauta - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)	
		Barris en dansa: Immòbil - La Caldera. Centre de creació de dansa i arts escèniques (Barcelona)	
	Organització oberta i connectada. Relació amb les famílies	AFA: Curs de salsa - Escola Municipal de Música de l'Eixample - Joan Manuel Serrat (Barcelona)	
	Organització oberta i connectada. Relació amb els agents del municipi	Més enllà de l'Escola - Escola Municipal de Música i Dansa de Mora d'Ebre	
Enramades i Carnaval amb l'Escola de Música - Escola Municipal de Música de Sallent			

Capítol	Apartat	Experiència pràctica	Experiències relacionades
6. Processos de millora i d'innovació	Orientacions per a la transformació. Millora educativa	Laboratori d'experimentació musical (LEM) - Escola Municipal de Música de Llinars del Vallès	
		Shakin Choir - EMUMM El Masnou	
	Orientacions per a la transformació. Innovació educativa	Grup Art - Escola Municipal de Música i Dansa de Tiana	Projectes interdisciplinars - L'Escola d'Arts en Viu (El Prat de Llobregat)
		The Django Orchestra Academy - Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de L'Hospitalet de Llobregat	
Graus de transformació institucional. La transformació instrumental	Creació i edició musical - Escola Municipal de Música de L'Ametlla del Vallès		
	Utilitzem les tauletes per aprendre - Escola Municipal de Música i Dansa i Aula de Teatre de Montornès del Vallès		
Graus de transformació institucional. La transformació cultural	Projectes artístics de comunitat - Escola Municipal de Música i Dansa i Aula de Teatre de Montornès del Vallès		
7. Una teoria del canvi per transformar el centre	Agents del canvi, docents compromesos. El paper de l'equip impulsor del canvi	EMS (Educació Musical Secundària) - Escola Municipal de Música d'Olesa de Montserrat	
	El procés de transformació és un procés holístic	La transformació de Cantates Escolars a Montornès del Vallès - Escola Municipal de Música de Montornès del Vallès	DansaAra - Barcelona
8. L'equip humà i la transformació del centre	Capacitació i formació docent. Actualització de les competències professionals	Compartim l'experiència - Escola Municipal de Música i Teatre de Sant Celoni	
		La Flauta Màgica de W.A. Mozart amb tota l'escola - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)	
		Totes les danses porten a Mozart - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)	
	Estratègies institucionals per a la capacitació i la formació	Fer de professor a l'EMMM - Escola Municipal de Música de Mataró	
		Integració del llenguatge musical a l'instrument - Escola Municipal de Música de La Selva del Camp	
		Pla de formació - Escola Municipal de Música i Conservatori de Vic	
Estratègies institucionals per a la capacitació i la formació. Espais i temps institucionals de debat i reflexió	Docència compartida - Escola Municipal de Música de Roda de Ter i L'Esquirol		
Desenvolupament del capital humà i social	Producció del CD Jazzband amb Emilio Solla - Escola Municipal de Música de Navàs		
	Seminari de mestres - Escola Municipal de Música Can Ponsic de Sarrià (Barcelona)		
9. Transformació i comunicació	Funcions de la comunicació. Comunicar per informar	El Conservatori: butlletí mensual - Escola Municipal de Música - Conservatori Terrassa	Butlletí de l'Escola d'Arts en Viu - El Prat de Llobregat Butlletí de l'Escola Municipal de Música de Mataró
	Funcions de la comunicació. Comunicar per comprometre	Ones de Música - Escola Municipal de Música de Sant Sadurn d'Anoia	
	El relat del procés de canvi	D'Escola de Música i Dansa a Escola Municipal de les Arts i a SPM-Sociocultural - EMA Santa Perpètua de Mogoda	

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

